

9. ULUSAL ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİ KONGRESİ

13-14 ARALIK 2024
İSTANBUL SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ

BİLDİRİ ÖZET KİTAPÇIĞI

Kongre Kurulları
Kongre Onursal Başkanı

Prof. Dr. Kemalettin AYDIN (Sağlık Bilimleri Üniversitesi Rektörü)

Kongre Onur Kurulu

Prof. Dr. Arzu İRBAN (Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanı)

Kongre Düzenleme Kurulu

Doç. Dr. Erhan ALABAY (Sağlık Bilimleri Üniversitesi)

Doç. Dr. İrem PAMUK (Sağlık Bilimleri Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Taha YILDIZ (Sağlık Bilimleri Üniversitesi)

Arş. Gör. Ceyhan TURHAN (Sağlık Bilimleri Üniversitesi)

Kongre Bilim Kurulu

Prof. Dr. Arzu ÖZYÜREK (KARABÜK ÜNİVERSİTESİ)	Doç. Dr. Alper Yusuf KÖROĞLU (KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Arzu YÜKSELEN (İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ)	Doç. Dr. Ayhan BABAROĞLU (HİTİT ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Aygen ÇAKMAK (KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ)	Doç. Dr. Elif SEZGİN (MUDANYA ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Aynur BÜTÜN AYHAN (ANKARA ÜNİVERSİTESİ)	Doç. Dr. Esin SEZGİN (AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Aysel KÖKSAL AKYOL (ANKARA ÜNİVERSİTESİ)	Doç. Dr. Fatma ELİBOL (SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Ayşe Fulya MANER (KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ)	Doç. Dr. Fatma Elif ERGİN (ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Dilara Fatoş ÖZER (İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ)	Doç. Dr. Gönül ŞENER (MUNZUR ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Ender DURUALP (ANKARA ÜNİVERSİTESİ)	Doç. Dr. Kevser TOZDUMAN YARALI (AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Figen GÜRİSOY (ANKARA ÜNİVERSİTESİ)	Doç. Dr. Kızbes Meral KILIÇ (AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Figen TURAN (HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ)	Doç. Dr. Mehmet SAĞLAM (İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Filiz ERBAY (KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ)	Doç. Dr. Mustafa KALE (ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Gözde AKOĞLU (İZMİR KATİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ)	Doç. Dr. Nazan KAYTEZ (ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Gülen BARAN (ANKARA ÜNİVERSİTESİ)	Doç. Dr. Rıdvan KARABULUT (KAYSERİ ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Hale DERE ÇİFTÇİ (İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ)	Doç. Dr. Pınar AKSOY (TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. İsmihan ARTAN (HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ)	Doç. Dr. Raif ZİLELİ (BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Kezban TEPELİ (SELÇUK ÜNİVERSİTESİ)	Doç. Dr. Yaşar BARUT (ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Makbule Meziyet ARI (İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ)	Doç. Dr. Sırma Seda BAPOĞLU DÜMENÇİ (TARSUS ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Mübeccel Sara GÖNEN (İSTANBUL OKAN ÜNİVERSİTESİ)	Doç. Dr. Zeynep DERE (EGE ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Müdriye YILDIZ BIÇAKÇI (ANKARA ÜNİVERSİTESİ)	Dr. Öğr. Üyesi Asya ÇETİN (KARABÜK ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Münewver CAN YAŞAR (ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ)	Dr. Öğr. Üyesi Çetin ÇOBAN (SİNOP ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Nefise Semra ERKAN (İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ)	Dr. Öğr. Üyesi Damla PEKTAŞ (BİRÜNİ ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Neriman ARAL (ANKARA ÜNİVERSİTESİ)	Dr. Öğr. Üyesi Dudu Melek ER (ATILIM ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Neslihan DURMUŞOĞLU SALTALI (NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ)	Dr. Öğr. Üyesi Didem ELİTEZ (İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Nilgün METİN (HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ)	Dr. Öğr. Üyesi Güldalı AYBAŞ (İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Nurper ÜLKÜER (ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ)	Dr. Öğr. Üyesi Gündüz GÜNGÖR (KAPADOKYA ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Özcan DOĞAN (HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ)	Dr. Öğr. Üyesi Hamza ÖZ (YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Pınar BAYHAN (HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ)	Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin SARI (İSTANBUL KENT ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Serap ÖZBAŞ (İSTANBUL BEYKENT ÜNİVERSİTESİ)	Dr. Öğr. Üyesi İlker ÜNLÜ (İSTANBUL ESENYURT ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Servet BAL (İSTANBUL OKAN ÜNİVERSİTESİ)	Dr. Öğr. Üyesi Nursel YILMAZ (OSMANIYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Şehnaz CEYLAN (KARABÜK ÜNİVERSİTESİ)	Dr. Öğr. Üyesi Nurten ELKİN (İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Zeynep ÇETİN (HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ)	Dr. Öğr. Üyesi Tansen TAYGUR ALTINTAŞ (İSTANBUL GEDİK ÜNİVERSİTESİ)
	Dr. Öğr. Üyesi Özkan SARIKAYA (KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ)
	Dr. Öğr. Üyesi Serkan KARADENİZ (AVRASYA ÜNİVERSİTESİ)

Not: Sıralama unvan ve alfabetik sıraya göre düzenlenmiştir.

İçindekiler

Mülteci Olan ve Mülteci Olmayan İlkokul Öğrencilerinin Okula Uyum ve Okulda Mutluluk Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	1
Çizgi Filmlerdeki Ölüm Kavramının Alt Bileşenleri İle İncelenmesi	2
Anne Baba Tutumları İle Erken Çocukluk Çağı Sosyalleşme Süreci Arasındaki İlişki.....	3
Okul Öncesi Sınıflarındaki Resimli Çocuk Kitaplarının Çocuk Edebiyatı İlkeleri Bağlamında İncelenmesi	4
3-6 Yaş Çocuklarına Yönelik Resimli Çocuk Kitaplarının Çocukların Gelişim Düzeylerine Uygunlukları Açısından İncelenmesi.....	5
Savaşın İzlerini Silmek: Çocukta Oyunun Önemi	6
Hastanede Yatan Çocuklarda Eğitim ve Gelişimsel Süreçlerin Desteklenmesi: Uygulamalar ve Geliştirme Önerileri	7
Karakteri Özel Gereksinimli Olan ve En Çok Satan 10 Çocuk Kitabının Ana Karakterlerinin Fiziki Açıdan Karşılaştırılması	8
Çocuk Gelişimi Bakış Açısından Okul Gösterilerinin Rolü: Yönetici, Öğretmen ve Velilerin Perspektiflerinin Eleştirel Değerlendirilmesi	9
Ergenlerin Akran İlişkileri İle Empati Becerilerinin Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre İncelenmesi	10
Annelerin Gözünden Sosyal Medya Deneyimleri	11
Dışarıda Oyun Var: Okul Öncesi Çocuklar İçin Hareket Etkinlikleri.....	12
Çocuk Sağlığında Psikolojik İyi Oluşun Göz Ardı Edilmesi: Aile İçi Yeterli Bakımın Önemi	13
Okul Çağındaki Çocukların Teknoloji Bağımlılık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi	14
Çocuk Gelişimi Lisans Öğrencilerinin Sosyal Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi: İstanbul Gedik Üniversitesi Örneği	15
Çocuklara Fizyoterapi Uygulayan Uzmanların Sürece İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi.....	16
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinde Staj Deneyimi: Çocuk Gelişimi Öğrencilerinin Bakış Açısına Nitel Bir Yaklaşım	17
Çocuk Hakları: Çocuklara ve Yetişkinlere Eğitim ve Müzikle Farkındalık Yaratma	18
Mülteci Çocuklara Yönelik Erken Müdahale Model Önerisi	19
Okul Öncesi Dönemde Nicel Kavram Kazanımının İncelenmesi.....	20
Savaşın Çocuklar Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi	21
Savaş Kavramı Kapsamında Çocuk Askerler	22
Ergenlik Döneminde Siber Zorbalığa İlişkin Yapılan Çalışmalara Genel Bir Bakış	23
Yöresel Oyun ve Oyuncakların Çocuk Gelişimindeki Yeri: Kültürel Kimlik ve Sosyal Beceri Üzerine Bir İnceleme	24

Savaştan Gelen Mülteci Öğrencilerin Eğitim Sürecinde Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri	25
İlkokul Öğrencilerinin Çocuk Hakları Konusundaki Bilinç Düzeylerinin Araştırılması	26
4-6 Yaş Arası Çocuğa Sahip Ebeveynlerin Çocuklarının Oyun Davranışlarına Yönelik Düşüncelerinin İncelenmesi	27
Resimli Çocuk Kitaplarında Yer Alan Savaş ve Göç Temasının Çocuk İhmal ve İstismarı Açısından İncelenmesi	28
Sosyal Dezavantaja Sahip Olan ve Olmayan Ortaokul Öğrencilerinin Davranış Problemlerinin ve Sosyal Destek Algılarının İncelenmesi	29
İlkokul Öğrencilerinde Teknoloji Bağımlılığı Farkındalığı Geliştirme: Oyun ve Grup Çalışması Yöntemleriyle Etkileşimli Bir Yaklaşım	30
Teknoloji Kullanım Bilincinin Geliştirilmesi: Sosyal Dezavantajlı Çocuklarla Yapılan Uygulamalı Alan Çalışması	31
Çocukların Üst Düzey Düşünme Becerileri ile Ebeveynlerin Üst Düzey Düşünme Becerilerini Destekleyici Davranışlarının İncelenmesi	32
Mülteci Çocukların Gözüyle Savaş ve Türkiye: Metafor Çalışması	33
Mülteci ve Mülteci Olmayan Çocukların Resimlerinde 'Savaş'	34
Ebeveynlerin Sosyoekonomik Düzeylerine Göre 36-72 Aylık Çocuklarının Sosyal Medya Kullanımına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi	35
Öğretmen Adaylarının Doğayla İlişkileri ve Çevreye Davranışlarının İncelenmesi: Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Örneği.....	36
Savaşta Çocuk Olmak " Bir Filistin Örneği " Çocukların Hak İhlalleri	37
Hasta Çocuk Temasının Resimli Çocuk Kitaplarında İncelenmesi	38
Özel Eğitimde Dijital Dönüşüm: Mobil Uygulama Örnekleri.....	39
Çocuk Kütüphanelerinde Yer Alan Resimli Çocuk Kitaplarının Bilişsel Gelişim Açısından Uygunluğunun İncelenmesi (Mihrimah Sultan Çocuk Kütüphanesi Örneği)	41
Savaşın Çocuğun Sosyo- Duygusal Gelişimine Etkisi: Çocuk Gelişimci Perspektifinden Bir Derleme.....	42
Savaş Ortamında Çocuk ve Oyun: Travma ve Psikososyal Destek Aracı Olarak Oyun.....	43
Kuşaklar Arası Aile İçi İletişimin İncelenmesi Derleme	44
Genel Pediatri Servisinde Yatışı Olan Çocukların G-GİDR Değerlendirme Aracıyla Değerlendirilmesi	45
İnstamomları Takip Eden Annelerin, İnstamomların Paylaşımlarıyla Kendi Çocuklarının Üzerindeki Etkinin Belirlenmesi.....	46
Çocuğumu Tanıyor ve Anlıyorum	47
Resimli Öykü Kitaplarının Ağız ve Diş Sağlığı Açısından İncelenmesi	48
Ergenlerin Sosyal Medya Kullanımları ile İlgili Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi	49
Yeme Bozukluğu Görülen 7-12 Yaş Aralığındaki Çocuklarda Anne Tutumunun Yeme Davranışına Etkisi.....	50

Göçe Maruz Kalan 10-17 Yaş Arası Ergenlerin Göç Algısı	51
Kahramanmaraş Depremi Sonrası Akut Dönemde Psikososyal Destek Uygulamalarında Görev Alan Çocuk Gelişimcisinin Mesleki Deneyimlerinin İncelenmesi: Tek Merkez Örneği	52
Okul Çağındaki Çocukların Akran Zorbalığına Maruziyetinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi	53
Savaşların Çocuk Üzerindeki Etkileri	54
Teknolojik Araç Gereçlerin Okul Öncesi Dönem Çocukları Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi ..	55
Travma Yaşantısı Olan Ergenlerde Üst Bilişin Baş Etme Stratejilerine Etkisi	56
Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi ve Sosyal Hizmet Bölümü Öğrencilerinin Çocuk Hakları Hakkında Düşünceleri	57
Çocuklarda Atatürk Sevgisi	58
Depremdeki Çocuk Haberlerinin İrdelenmesi	59
Okul Öncesi Dönemindeki Çocukların Gözünden Mahremiyet Kavramı	60
Özel Gereksinimli Çocukların Ailelerinin Deprem Sonrası Genel Durumu: Mardin, Urfa Örneği .	61
Her Çocuk İçin Geliştiren Bakım Çerçevesi: Geliştiren Bakım Çerçevesi ile Küresel Eşitsizliklerin Gölgesinde Bir Yaklaşım	62
Geleneksel ve Montessori Eğitim Yaklaşımıyla Okul Öncesi Eğitim Alan Çocukların Hayallerindeki Okul Algısının Çocuk Resimleri Yoluyla İncelenmesi.....	63
Üniversite Öğrencilerinin Savaş Hakkındaki Görüşlerinin Metaforlar Yardımıyla İncelenmesi....	64
Genç Annelerin Anne Sütü ve Annelik Hakkındaki Görüşlerinin Metaforlar Yardımıyla İncelenmesi	65
Annelerin Bakış Açısından Özgül Öğrenme Güçlüğünü Çocuk, Okul ve Aile Üçgeninde Anlamak	66
9. ULUSAL ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİ KONGRESİ	67
KONGRE PROGRAMI	67

Mülteci Olan ve Mülteci Olmayan İlkokul Öğrencilerinin Okula Uyum ve Okulda Mutluluk Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Büşra BAŞTAŞ

Prof. Dr. Filiz ERBAY

Bu araştırma mülteci olan ilkokul öğrencileri ile mülteci olmayan ilkokul öğrencilerinin okulda mutluluk ve okula uyum düzeylerini karşılaştırmalı olarak incelemek amacı ile çalışılmıştır. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır: 1. İlkokula devam eden mülteci öğrencilerle mülteci olmayan öğrencilerin okulda mutluluk düzeyleri puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma var mıdır? 2. İlkokula devam eden mülteci öğrencilerle mülteci olmayan öğrencilerin okula uyum düzeyleri puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma var mıdır? 3. İlkokula devam eden mülteci öğrencilerin okulda mutluluk ve okula uyum düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki var mıdır? 4. İlkokula devam eden mülteci öğrencilerin okulda mutluluk düzeyleri okula uyum düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı bir yordayıcısı mıdır? 5. İlkokula devam eden mülteci olmayan öğrencilerin okulda mutluluk ve okula uyum düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki var mıdır? 6. İlkokula devam eden mülteci olmayan öğrencilerin okulda mutluluk düzeyleri okula uyum düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı bir yordayıcısı mıdır? Bu amaç doğrultusunda araştırma ilişkisel tarama modeli yapılandırılmıştır. İlişkisel tarama modeli, genel tarama modelinin bir türü olmakla beraber iki veya daha fazla değişken arasında bir değişimin var olup olmadığını, var ise derecesini belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın çalışma grubu Konya ilinde tesadüfi olarak seçilen mülteci olan ve olmayan çocukların devam ettiği 2., 3. ve 4. sınıf ilkokul öğrencilerinden oluşmuştur. Araştırmanın verileri "Kişisel Bilgi Formu" "İlkokul Düzeyinde Uyumlu Öğrenci Ölçeği Öğretmen Formu" ve "İlkokul Öğrencileri İçin Okulda Mutluluk Ölçeği" ile araştırmacılar tarafından toplanmıştır. Araştırmanın verileri analiz aşamasındadır. Verilerin analizinden elde edilen bulgular doğrultusunda öneriler geliştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: İlkokul öğrencileri, okulda mutluluk, okula uyum, mülteci çocuklar.

Çizgi Filmlerdeki Ölüm Kavramının Alt Bileşenleri İle İncelenmesi

Aleyna ERTÜRK

Bu çalışma çocukların en çok izledikleri çizgi filmlerin tespit edilerek ölüm kavramına nasıl ve ne şekilde maruz kaldıklarını keşfetme amaçlı yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar ile günümüz çizgi filmlerin çocuklara uygunluğunun değerlendirilmesi ve gelecek çizgi filmlerin ölüm kavramının işleme kapsamında öncü olması amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında 246 ebeveyne ulaşılmış ve çocuklarının en çok izlediği çizgi film sorulmuştur. Alınan cevaplar doğrultusunda 3 çizgi film belirlenmiş ve ölüm kavramının alt bileşenleri olan: evrensellik, nedensellik, işlevsizlik, geri dönülmezlik, kaçınılmazlık alt başlıkları ile inceleme sağlanmıştır. Bu inceleme, araştırma için hazırlanan 'Çizgi Filmlerdeki Ölüm Kavramını İnceleme Formu' ile sağlanmıştır. İncelenen çizgi filmlerin künye bilgileri çalışmada verilmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi ve doküman inceleme yöntemi kullanılarak belli kategoriler ve alt kodlar oluşturulmuştur. Veri analizi için ise MAXQDA programından destek alınmıştır. Elde edilen bulgular analiz edilerek literatür ile karşılaştırılma sağlanmıştır. Yapılan analiz sonucunda ölüm kavramının çatışma ve rekabet alanlarında çoğunlukta verildiği aynı zamanda kötü karakter ile sunulduğu anlaşılmıştır. Yalnızca geri dönülebilir olduğu durumlarda iyi karakterlerin ölüm kavramı ile karşı karşıya kaldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Aynı zamanda hitap edilen yaş grubuna göre ölümün işlenme şekli değişme uğradığı ya da hiç verilmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk ve ölüm, ölümün alt bileşenleri, çizgi film, animasyonlarda ölüm kavramı.

Anne Baba Tutumları İle Erken Çocukluk Çağı Sosyalleşme Süreci Arasındaki İlişki

Esra YILMAZ

Bir bireyin gelişimi farklı yönlerde etki eder. Toplumsal gelişim, çocuğun sağlıklı bir biçimde büyümesi için son derece önemlidir. Çünkü insanlar bir arada yaşarlar ve bu durum, sosyalleşmeyi hayati bir faktör haline getirir. Sosyalleşme olumlu bir şekilde ilerlediğinde, bireyin daha tatmin edici bir yaşam sürmesine katkıda bulunabilir; fakat tersi durumda, yalnızlık gibi duygular yaşam kalitesini düşürebilir. Sosyalleşmeyi etkileyen çeşitli etkenler vardır. Bunlardan biri anne-baba tavrıdır. Zira çocuğun ilk sosyal ortamı ailesidir. Bu nedenle, anne-baba tavrı sosyalleşmeyi yönlendirir. Çocuğun sosyalleşme süreci çeşitli aşamalardan geçer ve yetişkinlerle iletişim, akranlarla ilişki, eğitim ve kültür gibi faktörler bu süreci etkiler. Ancak, anne-baba tavrı sosyalleşmenin başlangıç aşamasında kritik olduğundan son derece önemlidir. Anne-baba tavrının önemi, bu tavrın çocuğun bağlanma tarzlarını belirlemesinden gelir. Bu bağlanma tarzları, çocuğun diğer insanlarla ilişkilerini şekillendirir. Sosyalleşmeyi etkileyen çeşitli etkenler vardır. Bunlardan biri anne-baba tavrıdır. Netice de çocuğun ilk sosyal ortamı ailesidir. Bu nedenle, anne-baba tavrı sosyalleşmeyi yönlendirir. Çocuğun sosyalleşme süreci çeşitli aşamalardan geçer ve yetişkinlerle iletişim, ilişki, eğitim ve kültür gibi faktörler bu süreci etkiler. Ancak, anne-baba tavrı sosyalleşmenin başlangıç aşamasında kritik olduğundan son derece önemlidir. Anne-baba tavrı önemlidir. Çalışmanın amacı, anne-baba tutumunun çocuğun sosyalleşme süreci arasındaki ilişkisinin ortaya çıkarılmasıdır. Bu amaca ulaşmak için çalışma ilişkisel tarama türüne göre modellenmiştir. Çalışma sonucunda elde edilen sonuçlar baskıcı, disiplinli ve otoriter anne-babaların genel olarak çocuklar üzerinde olumsuzluklara sebep olduğunu, çocuğun içine kapanık olmasını, demokratik ebeveynlerin ise olumlu etkilere sahip olduklarını, çocukların sosyal gelişimlerinde olumlu etkileri ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Erken çocukluk, ebeveyn tutumları, sosyal gelişim, sosyalleşme.

Okul Öncesi Sınıflarındaki Resimli Çocuk Kitaplarının Çocuk Edebiyatı İlkeleri Bağlamında İncelenmesi

Sümeyye ESEN

Öğr. Gör. Nefise ÖZOK BULUT

Çalışmada, okul öncesi sınıflarında bulunan resimli çocuk kitaplarının çocuk edebiyatı ilkeleri açısından uygunluğunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubunu ölçüt örnekleme yöntemi ile belirlenen 20 okul öncesi sınıfının, okuma ve dinleme merkezinde yer alan toplam 327 resimli çocuk kitabı oluşturmuştur. Bu sınıflar için belirlenen ölçütler; ilgili sınıfın İstanbul ili Anadolu Yakasında olması ve ilgili sınıfta 10 ve üzeri resimli çocuk kitabının bulunmasıdır. Araştırmada belirlenen ölçütleri karşılayan resimli çocuk kitapları araştırmacılar tarafından geliştirilen Resimli Çocuk Kitabı Değerlendirme Formu aracılığıyla incelenmiştir. Bu formda kitabın genel özellikleri, dış yapı ve iç yapı özelliklerini belirlemeye ilişkin toplam 45 madde yer almaktadır. Bu maddeler uygun, kısmen uygun, uygun değil şeklinde değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler betimsel analiz yönteminden yararlanılarak analiz edilmiştir. Araştırma kapsamında incelenen okuma ve dinleme merkezlerinin sadece yarısının çocuklar tarafından ulaşılabilir olduğu ve merkezlerden sadece bir tanesinin isim etiketinin bulunduğu görülmüştür. Bu etiketin de çocukların göz hizasında olmadığı saptanmıştır. Okuma ve dinleme merkezlerinin çoğunluğunun sesli öğrenme merkezlerinin yakınında yer aldığı ve çocuklar için yeterli alana sahip olmadığı belirlenmiştir. Ayrıca merkezlerde resimli çocuk kitapları dışında duyu kitabı, şiir ve tekerleme kitabı, sessiz kitap, atlas gibi farklı türden kitapların olmadığı görülmüştür. İncelenen resimli çocuk kitaplarının %70'inin genel anlamda çocuk edebiyatı ilkelerine uygun olduğu ancak %30'unun uygun olmadığı saptanmıştır. Kitapların özellikle kapak tasarımı ve içeriği, çocuğun bakış açısını yansıtmaya, dil ve anlatım özellikleri, konu özellikleri ve iletinin yaş grubuna uygun olması açısından eksikliklerinin olduğu tespit edilmiştir. Bu araştırma, TÜBİTAK 2209-A programı 2023 yılı 2. dönem kapsamında desteklenen 1919B012314569 numaralı projedir. Araştırmanın sonucunda okul öncesi sınıflarındaki okuma ve dinleme merkezlerinde bazı eksikliklerin olduğu görülmüştür. Çocukların okuma alışkanlığı kazanabilmeleri, okuma ve yazı farkındalığı geliştirebilmeleri ve dil gelişimlerinin desteklenebilmesi için bu merkezlerin erişilebilir olma, kitap sayısı ve çeşitliliği, kitapların dış yapı ve iç yapı özelliklerinin uygunluğu gibi faktörler dikkate alınarak düzenlenmesi önerilmektedir. Bununla birlikte okul öncesi dönem çocuklarının nitelikli kitaplarla tanıştırılmaları konusunda ebeveynlere ve öğretmenlere önemli sorumluluklar düşmektedir. Onların bu konuya ilişkin farkındalıkları ve bilgilerini artırmaya yönelik yapılacak çalışmalar önemli görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi dönem, okuma ve dinleme merkezi, çocuk kitapları, çocuğa görelilik, çocuk gerçekliği.

3-6 Yaş Çocuklarına Yönelik Resimli Çocuk Kitaplarının Çocukların Gelişim Düzeylerine Uygunlukları Açısından İncelenmesi

Berna BİLGEÇ

Bu araştırma 3-6 yaş çocuklarına yönelik resimli çocuk kitaplarını çocukların gelişim düzeylerine uygunluklarının incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu amaç doğrultusunda, araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilmiş kontrol listesi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini kütüphanemde yer alan 27 adet 3-6 yaş resimli çocuk kitabı oluşturmaktadır. Kitapları değerlendirmek için literatür bilgileri taranmış ve araştırmacı tarafından "3-6 Yaş Dönemi Çocuklarına Yönelik Resimli Çocuk Kitaplarının Çocukların Gelişimsel Özelliklerine Uygunluğunu İnceleme Soru Formu" oluşturulmuş, bu form veri toplama sürecinde kullanılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Veriler, doküman analizi ile analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda kitapların içerik ve dış yapı özellikleri soru formları doğrultusunda motor gelişim, erken okuryazarlık /dil gelişimi, bilişsel gelişim, kişilik gelişimi, sosyal duygusal gelişim, cinsel gelişim ve ahlak gelişimi başlıkları altında incelenerek doküman analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Çalışma kapsamında kitapların genel olarak çocuk gelişimi ve nitelikli çocuk edebiyatı özelliklerine uygun olduğu görülürken, bilişsel gelişim açısından erken çocukluk dönemindeki çocukların dikkat sürelerini aşacak uzunlukta olan kitapların da bulunduğu görülmüştür. Ayrıca cinsel gelişim alanına yönelik olarak kitaplarda toplumsal cinsiyet bağlamında çoğunlukla cinsiyet rollerine pek değinilmediği veya daha çok geleneksel cinsiyet rollerine yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk gelişimi, çocuk edebiyatı, resimli çocuk kitapları, 3-6 yaş.

Savaşın İzlerini Silmek: Çocukta Oyunun Önemi

Ebru BALÇIK

Okul öncesi dönemde “oyun” öğrenmenin en güzel yöntemidir. Çocuk oyun oynayarak gelişim alanlarının altında bulunan kazanımları elde ederken aynı zamanda kendini ifade eder (Özer, Gürkan ve Ramazanoğlu, 2006). Çocuk oynarken öğrenir, öğrendiklerini oynayarak pekiştirir (Aksoy ve Çiftçi, 2014). Oyun, öğretmenin ve pekiştirmenin yanı sıra tedavi edici bir etkiye de sahiptir. Oyun terapisi yöntemi ile çocuklarda yaşanan davranış bozuklukları giderilebilmekte, hayatında yaşadığı olumsuzluklar oyunla yok edilmektedir. Bu araştırmanın amacı da savaşın olumsuz etkilerini maruz kalmış çocukların oyun aracılığı ile olumsuzluklarla mücadele etmeyi başarmalarını sağlamaktır. Araştırma gözlem ve doküman analizi yöntemlerinin kullanılacağı bir nitel araştırma olarak kurgulanmıştır. Araştırmada, veri toplamak amacıyla kitap, makale, fotoğraf, gazete gibi dokümanlardan ve okul öncesi dönem (0-6 yaş) çocuklarının oyun oynarken ki gözlemlerinden yararlanılmıştır. Araştırmada, çocukların öldüğü, yakınlarının aile bireylerinin öldürüldüğü, çocukların yaralandığı ya da anne babasız kaldığı savaşların sonucunda çocuklarda fiziksel, duygusal ve psikolojik anlamda derin izlerin oluştuğu bulgusuna ulaşılmıştır. Oyunun, oyuncağın ya da oyun oynanılan arkadaşın varlığı savaşın içinde yaşayan çocukların fiziksel durumlarına olmasa da duygusal ve psikolojik durumlarına olumlu etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dünya da devam eden savaş bölgelerinde bulunan milyonlarca çocuk, savaşa maruz kalmakta daha doğrusu savaşta yaşamaya çalışmaktadır. Çocuklar bu savaşlarda yaralanmakta, ölmekte ya da bir yakını kaybetmektedir. Savaşlar kadınları, çocukları ve yaşlıları da hedef almış durumdadır. Bu nedenle korunmaya muhtaç çocuklar hayatta kalsa bile psikolojik ve duygusal yönden ağır sıkıntılar yaşamaktadır. Çocuk ancak oyunda kendi olabilmekte, oyun eksikliğini tamamlamakta ve oyunda bir oyuncağı ya da bir oyun arkadaşını kaybettiği yakınının yerine koyabilmektedir. Araştırma sonucunda oyun ve oyuncağın çocuğun rehabilitesi için kullanabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Savaşta çocuk olmak, oyun, oyun terapisi.

Hastanede Yatan Çocuklarda Eğitim ve Gelişimsel Süreçlerin Desteklenmesi: Uygulamalar ve Geliştirme Önerileri

Selver NAS

Bu çalışmanın amacı hastanede uzun süreli tedavi gören çocukların eğitim ve gelişimsel süreçlerini destekleyen uygulamaları analiz etmek, bu uygulamaların geliştirilmeye açık yönlerini veya farklılaşması gereken noktalarını belirlemektir. Böylece eksiklikler tespit edilip yeni çözümler geliştirilecektir. Bu çalışma çocukların uzun süreli hastanede kalması gereken durumlarda eğitim ve gelişimsel süreçlerinin daha kapsayıcı ve etkili olmasını hedeflemektedir. Bu çalışmada hastanede uzun süreli tedavi gören çocukların eğitim ve gelişim süreçlerini desteklemeye yönelik projeler nitel analiz yöntemleri kullanılarak incelenmiştir. Uygulamalarda elde edilen verilerin hedefe ulaşmış olan kısımlarında eksiklikler veya iyileştirilebilir yönleri değerlendirilmiştir. Yapılan analizler sonucunda hastanede uzun süreli tedavi gören çocuklar için mevcut uygulamaların, çocukların eğitim sürecinde beklenen kazanımları sağlayamadığı gözlemlenmiştir. Uygulamalar çoğunlukla psikolojik destek amaçlı olup çocukların eğitimsel ve gelişimsel ihtiyaçlarını tam olarak karşılayamamaktadır. Bunun yanı sıra belirli uygulamaların çocukların motivasyonunu pozitif anlamda etkilediği ve hastaneye uyum sağlamalarını kolaylaştırdığı görülmüştür. Bu çalışmada elde edilen sonuçlara göre hastanede uzun süre tedavi gören çocuklar için eğitim ve gelişim süreçlerini desteklemeyi hedefleyen mevcut uygulamalar, çocukların fizyolojik tedavisine odaklanıp eğitimsel ve gelişimsel ihtiyaçlarını ikinci plana atmaktadır. Eğitimsel ve özellikle sosyal-duygusal gelişim için hastane sınıfları gibi önemli adımlar atılmış olsa da yapılan analizler sonucunda uygulamaların, çocukların eğitim ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz kaldığı görülmüştür. Bu sebeple yeni uygulamalar önerilmiştir. Önerilen uygulamaların en önemlisi hastane sınıfları hakkında sağlık personellerinin, hasta çocuk ve ebeveynin bilgilendirilmesi olacaktır. Araştırma kapsamında değerlendirmeye alınan sağlık çalışanlarının ve velilerin yeterli bilgiye sahibi olmadığı görülmektedir. Bunun yanı sıra eğitim, sağlık, psikoloji alanlarında uzman kişiler interdisipliner uygulamalarla çocukların ihtiyaçlarına göre bireyselleştirilmiş eğitim programlarının hazırlanması; fizyolojik, psikolojik ve eğitim ihtiyaçlarının karşılanmasında etkili olacaktır. Hastane sınıflarında çocukların kendilerini rahatlatabilecekleri duyuşal, terapötik oyun köşeleri kurulmalıdır. Ayrıca bu köşelerde çocukların kendilerini ifade etme ihtiyaçlarını karşılaması için sanat, drama, müzik gibi etkinlikleri de aktif olarak kullanabilecekleri imkanlar sağlanabilir. Hastane sınıflarına erişimi olmayan çocuklar için uzaktan eğitim ve değerlendirme sisteminin kuvvetlendirilmesi gerekmektedir. Bu öneriler süregelen hastalıkları olan çocukların eğitimsel ve gelişimsel süreçlerinin desteklenmesi için kritik bir öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Hastane ve çocuk, hasta çocukların eğitimi, sürdürülebilir eğitim.

Karakteri Özel Gereksinimli Olan ve En Çok Satan 10 Çocuk Kitabının Ana Karakterlerinin Fiziki Açıdan Karşılaştırılması

Ebru Nur DEMİR

Bu çalışmada internet üzerinden en çok satan 10 resimli çocuk kitabı ile özel gereksinimli kahramana sahip 10 resimli çocuk kitaplarının toplamda 20 kitap kahramanlarının fiziksel açıdan karşılaştırılması amacıyla gerçekleştirilmiştir. Amaçlı örnekleme yöntemi ile seçilen internet üzerinden en çok satan ve özel gereksinimli kahramana sahip olan toplamda 20 resimli çocuk kitabı ise araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Araştırmada literatür taraması yapılarak 'kitap inceleme formu' oluşturulmuş ve veriler toplanmıştır. Araştırma kapsamında en çok satış yapan ve özel gereksinimli resimli çocuk kitaplarının ana karakterlerinin fiziki açıdan incelenmesi sonucunda sabit karşılaştırma metodu kullanılmıştır. Form "genel bilgiler, ana karakterin fiziksel özellikleri ve özel gereksinimlilik" olmak üzere üç kısımdan oluşmaktadır. Genel bilgiler kısmında kitabın künyesine (adı, yazarı, çizeri, yayınevi, basım yılı, sayfa sayısı, konusu, belirtilen yaş grubu, karakterin hitap ettiği yaş grubu, resimler ve içeriğin uyumu, bilgi ve kurgunun dengesi, karakterin güçlü ve zayıf yönlerinin işleyişi, tema olarak işlenen duygu, kitapta yer alan resimler) ilişkin başlıklar bulunmaktadır. Ana karakterlerin fiziksel özellikleri bölümünde ise resimli çocuk kitaplarında karakterin cinsine göre insan ve hayvan olarak iki grupta incelenmiştir. İnsan karakterinin cinsiyeti, saç rengi, saç şekli, göz rengi, göz şekli, karakterin boyu, karakterin ten rengi, fiziki ize sahip olup olmadığı, karakterin giydiği kıyafet, karakterin kullandığı aksesuarlara ilişkin başlıklar yer almaktadır. Hayvan karakterinde ise hayvan çeşidi, cinsiyeti, fiziki ize sahip olup olmadığı, bıyıklı, benekli, çizgili, tüylü, kuyuklu karakter olup olmadığı, karakterin boyu, karakterin hangi renge sahip olduğu, yaşadığı yer, ne yediği, karakterin giydiği kıyafet ve karakterin kullandığı aksesuarlara ilişkin başlıklar yer almaktadır. Özel gereksinimlilik bölümünde ise işlenen özel gereksinim, kitap birden fazla özel gereksinim içerir mi, karakterin cinsine uygun yukarıda belirtilen fiziki özellikler, özel gereksinimli baş karakter, yan karakter olma durumu, tanısının nerede verildiği, nasıl tanımlandığı, sosyal kabulün olup olmadığı, özel gereksinimli karakterin kullandığı araçlar, yaşadığı problemler, özel gereksinimin olumsuz ifadesi, fiziksel özelliklerinin nasıl çizildiğine ilişkin başlıklar yer almaktadır. Araştırmada nitel araştırma metodlarından içerik analizi kullanılarak kategoriler ve alt kodlar oluşturulmuştur. MAXQDA programından ise verilerin analizi için yardım alınmıştır. Sonuç olarak en çok satan resimli çocuk kitaplarında özel gereksinimli çocuk kitaplarının yer almadığı görülmüştür. En çok satan çocuk kitaplarında hayvan karakterlerinin yoğunluğu görülmüş, özel gereksinimli çocuk kitaplarında ise insan karakterlerinin yer aldığı saptanmıştır. Elde edilen bulgular çocuk edebiyatı bağlamında tartışılmıştır. Özel gereksinimli kahramana sahip çocuk kitaplarının çoğaltılması ve çocuklarda farkındalık oluşturulması açısından öneme sahip olduğu vurgulanmaktadır. Yayınevleri ve yazarların daha detaylı araştırma yapmaları ve özel gereksinimli çocuk kitaplarının resim ve metin açısından çocuğun yaşına uygun çalışmaların artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Özel gereksinimlilik, en çok satan, çocuk kitapları, fiziki açıdan karşılaştırma.

Çocuk Gelişimi Bakış Açısından Okul Gösterilerinin Rolü: Yönetici, Öğretmen ve Velilerin Perspektiflerinin Eleştirel Değerlendirilmesi

Şevval Zeynep KİREZ

Benay TEZCAN

Okul öncesi eğitim kurumları ve ilkokullardaki resmi bayramlar, özel günler ve yıl sonu gösterileri, çocukların gelişiminde önemli etmenlerdir. Ancak bu etkinlikler genellikle yeterince düşünülmemekte ve çocukların refahı göz ardı edilmektedir. Eğitim kurumları alışılmış pratikleri tekrar etmeye bağlı kalarak çocukların ihtiyaçlarına uygun yeni yaklaşımları göz ardı edebilir. Bu etkinliklerin ana hedefi, çocukların sosyal ve duygusal gelişimini desteklemek ve öğrenme deneyimlerini zenginleştirmek olmalıdır. Ancak bazen bu ana amaç göz ardı edilmekte, farklı amaçlar ön plana çıkmaktadır. Araştırmada, mevcut uygulamaların çocuk gelişimi açısından eksikliklerini, velilerin, öğretmenlerin ve kurum yöneticilerinin deneyimlerini dikkate alarak eleştirel bir perspektifle incelemek hedeflenmektedir. Araştırma, nitel bir yaklaşım kullanarak fenomenolojik analiz yöntemiyle gerçekleştirilecektir. İlk aşamada, güncel literatürde resmi bayramlar, özel günler ve yıl sonu gösterileri hakkındaki bulgular incelenmiştir. Araştırmanın nitel ayağında, İstanbul ve Bursa'daki çeşitli eğitim kurumlarından yönetici, öğretmen ve veli olan 18 kişiyle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Katılımcılara farklı gruplar için ayrı ayrı hazırlanmış beşer soru sorulmuştur. Ardından görüşmelerden elde edilen ses kayıtları yazıya dökülerek analiz edilmiştir. Yapılan görüşmelerde belli bazı temaların belirgin olduğu gözlemlenmiştir. Bunların arasında belirgin olanlardan biri hem velilerin hem de yöneticilerin okul yıl sonu gösterilerinin çocukların gelişimine katkı sağlamadığını belirtmeleridir. Bu gösterilerde çocukların refahının gözetilmediği, ders akışının ve serbest zamanların çocuklar tarafından kullanımını engellediği ve hem öğrenciler hem de personeller için büyük bir iş yükü ürettiği beyan edilmiştir. Ayrıca standartlaştırılmış gösterilerin tüm çocuklardan benzer yetilerin beklenmesinin sorunlara yol açabileceği, cinsiyet, kültür ve beceriler konusunda ayrımcı uygulamalar içerebileceği belirtilmiştir. Ancak çelişkili bir diğer tema, bu gösterilerin yapılması gerektiği ifadesidir, bu konudan veliler, yöneticiler ve öğretmenler olarak gruplar birbirini sorumlu tutmaktadır. Diğer temalar gösterilerin yoğunluğu ve sayıcı fazlalığı, kostümlerin ve makyajların yaş grupları için uygunsuz olması, çocuklar için olumlu duygular yaratması ve okul için bir tanıtım faaliyeti olarak kullanılmasıdır. Yapılan çalışma, yıl sonu gösterilerinin çocukların refahı ve gelişimsel ihtiyaçları göz önünde bulundurularak düzenlenmediği ve okul yönetimlerinin, öğretmenlerin ve velilerin bu etkinliklere yönelik eleştirel bir tavra sahip olmakla beraber bir yandan da bu gösterileri gerekli görmekte olduğunu göstermiştir. Bu sebeple, bu gösterilerin kaldırılarak çocukların faydasının gözetildiği aile katılımlı etkinlikler düzenlenebilir; ebeveyn, öğretmen ve yöneticilere rehberlik edebilecek net kılavuz ilkeler belirlenebilir.

Anahtar Kelimeler: Yıl sonu gösterileri, eğitim, çocuk gelişimi, çocuk refahı, veli ve öğretmen tutumları.

Ergenlerin Akran İlişkileri İle Empati Becerilerinin Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre İncelenmesi

Beyzanur AY

Ece YENİGÜN

İlayda ATİK

Özge DEMİRAL

Bu araştırmada ortaokul çağındaki ergenlerin akran ilişkileri ile empati becerilerinin sosyoekonomik düzeylerine göre incelenmesi amaçlanmaktadır. Bunun yanı sıra ortaokul çağındaki ergenlerin akran ilişkileri ile empati becerilerini cinsiyet, sınıf düzeyi, akademik başarı, kardeş sayısı değişkenlerine göre incelemek araştırmacının diğer amaçlarını oluşturmaktadır. Bu araştırmada ortaokul öğrencilerinin akran ilişkileri ve empati becerilerinin sosyoekonomik düzeylerine göre incelemek için nedensel karşılaştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubunu, İstanbul ilinde Beyoğlu ilçesinde bulunmakta olan 2023-2024 eğitim-öğretim yılında Piri Reis Ortaokulu'ndaki 6.ve 8. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Bu araştırmanın grubu, 91 kız ve 39 erkek olmak üzere toplamda 130 kişiden oluşmaktadır. Katılımcılara, araştırmacılar tarafından oluşturulan Kişisel Bilgi Formu, Sosyometri, Arkadaş İlişkileri Ölçeği ve Empatik Eğilim Ölçeği uygulanmıştır. Araştırmada veri toplama amaçlı kullanılan ölçekler, katılımcıların velilerinden alınan izinler doğrultusunda dahil olma kriterlerine göre uygulanmıştır. Araştırmada ölçeklerden toplanan veriler SPSS 28.0.0.0 (190) paket programına yüklenmiş ve veriler analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda kullanılan ölçeklerden elde edilen verilerin çözümlenmesi 0.05 anlamlılık düzeyine göre incelenmiştir. Öncelikle tanımlayıcı istatistik analizi yapılmıştır. Sonrasında verilerin normal dağılıp dağılmadığı Kolmogorov Smirnov normallik testiyle analiz edilmiştir. Analiz sonucunda verilerin normal dağılım göstermesi nedeniyle nonparametrik testlerden Kruskal Wallis Testi kullanılmıştır. Katılımcıların demografik özelliklerini belirlemek için tanımlayıcı istatistiksel analizler yapılmıştır. Katılımcıların Arkadaşlık İlişkileri Ölçeği, KASİ Empatik Eğilim Ölçeği ve Sosyometri testlerinden aldıkları toplam puanları cinsiyet, sınıf düzeyi, kardeş sayısı ve sosyoekonomik düzey değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur. Katılımcıların KASİ Empatik Eğilim Ölçeği ve Sosyometri testi puanları yönünden incelendiğinde akademik başarı değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunurken Arkadaşlık İlişkileri Ölçeğinde ise anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlar doğrultusunda ilgili kurum ve kuruluşlara ve alanda yapılacak olan araştırmalara yönelik önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ergenlik dönemi, akran ilişkisi, empati becerisi, sosyoekonomik düzey.

Annelerin Gözünden Sosyal Medya Deneyimleri

Dr. Arzu AKAR GENÇER

Ayşenur UZEKMEK

Günümüzde sosyal medya, önemli bir araç haline gelmiştir. Son birkaç senedir, sosyal medya uygulamaları ebeveynler tarafından yaygın bir şekilde kullanılmasıyla birlikte ebeveynlik geleneksel anne babalık rollerinden çıkarak dijital ebeveynlik rolüne doğru değişim ve dönüşüm yaşanmaktadır. Yaşanan değişimle birlikte Instagram ebeveynler tarafından en sık kullanılan sosyal medya araçlarından biri haline gelmiştir. Yaygın olarak kullanılan Instagram platformu annelerin çocuklarını yetiştirme, uyku, beslenme ve çocuklarının akademik anlamda etkilenmelerine zemin oluşturmaktadır. Özellikle erken çocukluk gelişimi ve eğitime yönelik paylaşılan içerikler ebeveynlerin dikkatini çekmektedir. Bu araştırmada sosyal medya kullanan annelerin sosyal medya hakkındaki görüş ve düşünceleri incelenmeyi amaçlamaktadır. Araştırma nitel modelde, durum çalışması deseninde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu kartopu örnekleme yöntemi ile belirlenen yaş grupları 0-18 yaş arasında olan sosyal medya kullanan 20 anne oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, araştırmacı tarafından hazırlanan demografik bilgi formu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Ulaşılan veriler içerik analizi tekniğinden yararlanılarak analiz edilmiştir. İçerik analiz yöntemiyle ortaya çıkan bulgular incelendiğinde, sonuçların 10 tema altında toplandığı görülmektedir. Sosyal medya kullanan annelerin sosyal medya deneyimlerine yönelik görüşlerini ortaya çıkarmaya yönelik bu çalışmada, annelerin sosyal medyaya dair görüşlerinin kapsamlı bir şekilde yansıtıldığı görülmektedir. Analizler sonucunda; annelerin anne olmadan ve olduktan sonra sosyal medyayı kullanım amaçları, kullandıkları zaman dilimleri ve geçirdikleri zaman anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmüştür. Bulgular annelerin sosyal medyayı çocuk gelişimi ile ilgili bilgi edinmek, çocuk doktorlarının verdikleri tavsiyeleri öğrenmek, çocuk beslenmesi için çocukları uyuduktan sonra 0-1 saat kullandıkları; anne olmadan önce ise iletişim kurmak, vakit geçirmek, paylaşım yapmak için günün her anında 3-4 saat kullandıklarını göstermektedir. Ayrıca annelerin sosyal medyada takip ettikleri içerikler çocuklarının buldukları gelişimsel döneme göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Dijital ebeveyn, erken çocukluk eğitimi, sosyal medya.

Dışarıda Oyun Var: Okul Öncesi Çocuklar İçin Hareket Etkinlikleri

Hüdanur GÜL

Gülşen KARTAL

Ece MUBAREK

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi çocuklarına açık alanda uygulanan oyun temelli hareket etkinliklerinin kaba motor gelişimlerine etkisini incelemek ve düzenli fiziksel aktivite ile sağlıklı yaşam biçimini teşvik ederek çocuklarda farkındalık oluşturmaktır. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmış ve 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Ankara'daki bir anaokuluna devam eden 3-5 yaş aralığındaki 37 çocuk çalışma grubunu oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak, çocuklar ve ebeveynleri hakkında bilgiler sağlayan Genel Bilgi Formu ile MEB Okul Öncesi Eğitim Programı'ndan yararlanılarak oluşturulmuş Kaba Motor Gelişim Çizelgesi kullanılmıştır. Oyun temelli hareket etkinlikleri, çocukların gelişim özellikleri göz önünde bulundurularak tasarlanmış olup, haftada 2 gün, toplam 10 oturum şeklinde uygulanmıştır. Araştırma için gerekli izinler alınarak ön uygulamalar ve hareket etkinlikleri ile son uygulamalar yapılmıştır. Elde edilen verilerin analizi frekans ve yüzde dağılımları ile gerçekleştirilmiştir. Projenin uygulama süreci devam etmekte olup bulgular kongrede paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hareket, oyun, fiziksel aktivite.

Çocuk Sağlığında Psikolojik İyi Oluşun Göz Ardı Edilmesi: Aile İçi Yeterli Bakımın Önemi

Habibe Buse ELVAN

Bu araştırma, yaşadığımız toplumda çocuklarda sağlık kavramının yalnızca temel gereksinimlerin yeterlilik hali olarak algılanmasının ve bakım verenlerinde yalnızca bu temel ihtiyaçları karşılama eğiliminde mükemmeliyetçi yaklaşım sergilemelerinin neden olduğu psikolojik sağlamlığın zedelenmesinin doğurduğu sonuçları incelemeyi amaçlar. Bu doğrultuda göz ardı edilen durumun oluşturacağı sonuçları iyileştirme basamakları geliştirilir. Çalışmada, çocuk ruh sağlığı, psikolojik iyi oluş kavramının çocuklardaki düzeyi, ebeveyn tutumlarının sürece etkisi, ihtiyaca yönelik bakımın yeterli ve zamanında olması kavramları baz alınarak nitel analiz yöntemi ile akademik çalışmalar taranmış, güncel literatür incelenmiştir. Yapılan literatür taramaları sonucunda, ebeveynlerin çocuklarının sağlığını koruma konusunda ilk olarak, fiziksel ihtiyaçları gidermeye yönelik adımlar attıkları görülmüştür. Bu süreçte çocuk sağlığında psikolojik iyi oluşun göz ardı edilmesi ise çocukta davranış ve uyum sorunlarına, düşük özgüven algısına, yoğun kaygı ve strese, yalnız kalma duygusuna yol açabileceğine ulaşılmıştır. Çalışmalarda, ailelerin aşırı iki zıt tutumu benimsediklerinde çocukların ihtiyaçlarına doğru zamanda ve yeterli düzeyde cevap veremedikleri; bunun da çocuk sağlığındaki bütüncül yaklaşımı zedelediği saptanmıştır. Mükemmeliyetçi tutumun ise, çocukları yalnızca akademik başarıya ve ihtiyaca odaklı yetiştirme tarzı benimsemesi, çocukların öz-değer algılarında zedelenmelere neden olabileceği sonucuna varılmıştır. Anne karnından itibaren başlayan bu süreç çocuğun iç ve dış faktörleriyle şekillenir ve gelişir. Bu çalışma çocuk sağlığı kavramında psikolojik iyi oluşun göz ardı edilmemesi gerektiğini ve ailelerin yeterli bakım sağlamaları durumunda çocuklarının gelişiminin bütüncül ilerleyeceğinin önemini vurgular. Halihazırda gerçekleştirilen aile eğitim programlarında ebeveynlerin süreçte nasıl bir rol üstleneceğine rehberlik edilmesi sağlıklı sonuçlar doğuracaktır. Okullarda ve toplum merkezlerinde bu rehberlik hizmetinin yaygınlaştırılması hem çocukların ruhsal sağlığını koruyacak hem de toplum genelinde farkındalık oluşturarak bilinçli ebeveyn kültürü oluşumuna katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik sağlamlık, ebeveyn tutumları.

Okul Çağındaki Çocukların Teknoloji Bağımlılık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Büşra Seda ÇELİK

Bu araştırmanın amacı, okul çağındaki çocukların teknoloji bağımlılık düzeylerini çeşitli değişkenler açısından analiz etmek ve bu değişkenlerin demografik özellikler ile internet kullanım alışkanlıklarına göre nasıl farklılaştığını ortaya koymaktır. Bu araştırmanın amacına ulaşmak için, okul çağındaki çocuklar arasında anket uygulanmıştır. Anket, çocukların teknoloji bağımlılık düzeylerini etkileyen çeşitli değişkenleri ölçmeye yönelik olarak tasarlanmıştır. Araştırmada, dijital bağımlılık, ergen-ebeveyn ilişkileri, akran ilişkileri gibi faktörler odak noktasını oluşturacaktır. Veri toplama sürecinde, katılımcıların demografik bilgileri ve internet kullanım alışkanlıkları da dikkate alınarak, bağımlılık düzeyleri ile bu faktörler arasındaki ilişki analiz edilecektir. Okul çağındaki çocukların yaş ortalaması 6-12 arası olarak belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre; internet bağımlılığı semptomu göstermeyen diğer okul çağı çocuklarına göre, aile ilişkileri, akranları ile sosyal etkileşimi akademik başarılarının daha düşük olduğu ve aralarındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre erkek öğrencilerin dijital bağımlılığı kız öğrencilere göre daha yüksektir. Kardeş sayısının azlığı katılımcıları dijital ortama iterken, kardeş sayısı fazla olanların ise oyun oynama konusunda geleneksel davranışlar sergilediği, dijital ortamlara ihtiyaç duymadığı görülmüştür. Okul çağındaki çocukların teknoloji bağımlılığı, çeşitli değişkenler tarafından etkilenmektedir. Yaş, cinsiyet, aile durumu, eğitim düzeyi ve sosyal etkileşim, akranları ile iletişimi bağımlılık düzeylerini etkileyen önemli faktörlerdendir. Evrensel yaşam içerisinde internet kullanımının bir problem olduğu, özellikle geleceğin yetişkinleri olarak genç grupları etkilediği görülmektedir. Çocukların yaş, cinsiyet, aile durumu, eğitim düzeyi ve sosyal etkileşimi gibi faktörlerin bağımlılık düzeylerini etkilediği için bu faktörlerin iyileştirilmesi öngörülmektedir ve bununla birlikte eğitim programları dengeli kullanım sosyal etkileşimler artırılması akranlarla iletişimin güçlendirilmesi bağımlılık düzeylerini olumlu etkileyecektir.

Anahtar Kelimeler: Bağımlılık, okul çağı, teknoloji.

Çocuk Gelişimi Lisans Öğrencilerinin Sosyal Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi: İstanbul Gedik Üniversitesi Örneği

Fatmagül YAY

Dr. Yasemin KARAHAN

Sosyal kaygı; kişinin başkalarıyla etkileşime geçtiğinde hissettiği sıkıntı, endişe ve korkudur. Sosyal kaygı yaşayan kişilerde; kalabalık ortamlarda, toplu taşımada, telefonla konuşurken veya başkalarıyla yemek yerken kaygı seviyesinin arttığı gözlemlenebilir. Bununla birlikte titreme ya da kızarma gibi fiziksel belirtiler de görülebilir. Sosyal kaygıya sahip bireyler, yabancı ya da tanıdık fark etmeksizin diğer insanlarla konuşurken kendilerini rahatsız hissedebilirler. Bunların yanı sıra sosyal kaygısı olan kişiler çoğunlukla utangaçtır ve göz teması kurmaktan kaçınır. Bu kaygının önlemi alınmazsa; bireyin ailevi, kişisel, sosyal ve mesleki hayatını ciddi derecede sıkıntıya sokabilir. Çocuk Gelişimciler mesleki hayatlarında hem çocukla hem de aile ile yoğun iletişim içinde olmaktadır. Bu bağlamda, sağlıklı iletişim becerileri önem kazanmaktadır. Ancak sosyal kaygıya sahip bir Çocuk Gelişimcinin mesleki hayatında zorlanacağı çok açıktır. Bu nedenle, Çocuk Gelişimi Lisans öğrencilerinin “Sosyal Kaygı” düzeylerinin belirlenmesi önem arz etmektedir. Bu araştırmanın amacı, İstanbul Gedik Üniversitesinde yer alan Sağlık Bilimleri Fakültesinde öğrenimine devam eden Çocuk Gelişimi Lisans öğrencilerinin Sosyal Kaygı düzeylerini belirlemektir. Araştırma nicel tarama deseninde planlanmıştır. Veriler “Liebowitz Sosyal Kaygı Ölçeği” aracılığıyla toplanılacaktır. Liebowitz Sosyal Kaygı Ölçeği'nin “Korku/Anksiyete” ve “Kaçınma” olmak üzere 2 alt boyutu vardır. İstanbul Gedik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesinde öğrenimine devam eden Çocuk Gelişimi Lisans öğrencilerine (1., 2., 3. ve 4. Sınıf) ölçek uygulanacaktır. Veriler dijital ortama aktarılarak SPSS programı ile analiz edilecektir. Verilerin analizi sonucunda İstanbul Gedik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesinde öğrenimini devam eden Çocuk Gelişimi Lisans öğrencilerinin “Sosyal Kaygı” düzeyleri ile sosyal etkileşimlerden “Kaçınma” sıklıkları frekans ve yüzde olarak verilecektir. Ayrıca, demografik özellikler (cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi vb.) ile sosyal kaygı düzeyleri arasındaki ilişki incelenecektir. Elde edilen bulgular ışığında sosyal kaygının ve kaçınma davranışlarının yüksek çıkması durumunda, İstanbul Gedik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesinde öğrenimini devam eden Çocuk Gelişimi Lisans öğrencilerine, “Kaygıyı Yönetebilme” temalı eğitim ve seminerler planlanması düşünülmektedir. Elde edilen bulgular literatür bağlamında tartışılacaktır.

"

Anahtar Kelimeler: Kaygı, çocuk gelişimci, iletişim becerileri, Liebowitz Sosyal Kaygı Ölçeği.

Çocuklara Fizyoterapi Uygulayan Uzmanların Sürece İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi

Benan EKER

Prof. Dr. Filiz ERBAY

Son yıllarda, çocuklara yönelik fizyoterapi hizmetleri sunan profesyonellerin fizyoterapi sürecine dair görüşlerinin araştırılması, çocukların ve ailelerin sürece uyum sağlama biçimlerini, süreçle ilgili deneyimlerini ve profesyonellerin karşılaştıkları zorlukları anlamak açısından önem kazanmıştır. Bu araştırmada, çocuklara fizyoterapi hizmeti veren uzmanların fizyoterapi sürecine ilişkin görüşlerini incelenmesi amaçlanmıştır. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır: 1.Fizyoterapistlerin görüşlerine göre çocukların fizyoterapi süreci ile ilgili ailelerin yaşadıkları endişeler nelerdir?2.Fizyoterapistlerin görüşlerine göre çocukların fizyoterapi süreci ile ilgili yaşadıkları endişeler nelerdir?3.Fizyoterapistler ailelere ve çocuklara fizyoterapi sürecindeki endişeleri ile baş edebilmeleri için nasıl destek sağlamaktadır?4.Fizyoterapistlere ailelerin ve çocukların fizyoterapi sürecinde yaşadığı endişelere destek olmak için başka ne gibi görevler düşmektedir?5.Fizyoterapistlere göre çocukların fizyoterapiye ilişkin görüş ve algıları nasıldır? 6.Fizyoterapistler, çocuklara ve ailelere daha iyi destek sağlayabilmek için nelere ihtiyaç duymaktadır? Bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması desenine dayanarak yürütülmüştür. Çalışma grubunu, Türkiye'nin farklı illerinde 5-12 yaş arasındaki çocukların fizyoterapi sürecinde görev yapan 27 fizyoterapist oluşturmaktadır. Çalışmaya katılan fizyoterapistlerin daha önce çocuklarla çalışmış olmaları ve lisans mezunu olmaları katılım için bir ön koşul olarak belirlenmiştir. Veriler, araştırmacılar tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu ve görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Görüşme formu, 2 çocuk gelişimi ve 2 fizyoterapi uzmanının değerlendirmesine sunulmuş ve uzman görüşleri doğrultusunda 8 maddeye indirilmiştir. Bu formda, çocukların ve ailelerin fizyoterapi sürecindeki deneyimleri, bu sürece bakış açıları ve yaşadıkları zorluklarla ilgili sorular yöneltilmiştir. Ayrıca, fizyoterapistlerin bu sürecin yönetimi konusundaki düşünce ve önerileri de analiz edilmiştir. Elde edilen veriler, içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Verilerin analiz sürecinde, araştırmacılar verileri ayrı ayrı okuyarak belirli kodlar oluşturmuş, bu kodları birleştirerek ana temaları ortaya çıkarmışlardır. Kodlar ve temalara göre düzenlenmiş veriler tablolar halinde açıklanmış ve bulgular detaylı olarak yorumlanmıştır. Araştırmada toplanan veriler analiz aşamasında olup, bu süreçte elde edilen verilerin kaydedilmesi ve değerlendirilmesi yapılmaktadır. Araştırmanın son aşamasında, elde edilen veriler, analiz çıktıları doğrultusunda elde edilen öneriler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Fizyoterapi, çocuk gelişimi, fizyoterapide çocuk, fizyoterapide aile, fizyoterapi hizmetleri.

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinde Staj Deneyimi: Çocuk Gelişimi Öğrencilerinin Bakış Açısına Nitel Bir Yaklaşım

Esra Hazal ÇELEPİ

Rabia Nazikar BOZACIOĞLU

Bu çalışma, çeşitli rehabilitasyon merkezlerinde staj yapan çocuk gelişimi öğrencilerinin deneyimlerini nitel bir yaklaşımla incelemektedir. Araştırmanın amacı, stajyerlerin kurumlarda yaşadıkları deneyimleri ve sorunları ortaya çıkarmaktır. Çalışmanın çıkış noktası, kendileri de çocuk gelişimi öğrencisi olan araştırmacıların, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde yaptıkları staj deneyimlerini karşılaştırdıklarında, kurumlar arasında gözlemledikleri uygulama ve imkan farklılıklarıdır. Bu gözlemlerden yola çıkan araştırma, çocuk gelişimi öğrencilerinin stajyer oldukları kurumlarda eğitim, eğitmen, denetim, yetersizlik, sosyo-ekonomik seviyenin sebep olduğu farklılıklara ilişkin değerlendirmelerini belgelemeyi amaçlamaktadır. Nitel bir araştırma yöntemi kullanılan bu çalışmada, veri elde etmek amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu amaçla, öncelikle gözlem ve alan yazın çalışmalarına dayalı bir soru listesi oluşturulmuştur. Ardından katılımcılarla yüz yüze görüşmeler yapılmış ve katılımcıların rızası ile ses kayıt yöntemi kullanılarak veriler elde edilmiştir. Katılımcılar çocuk gelişimi bölümünde öğrenci olan ve en az bir dönem özel eğitim ya da rehabilitasyon merkezinde staj yapmış öğrenciler arasından seçilmiştir. Toplam katılımcı sayısı 15'tir. Soru formu İngilizceye çevrilerek uluslararası öğrencilerle yapılan görüşmeler İngilizce olarak gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler öncelikle yazıya dökülmüş, daha sonra MAXQDA yazılımı kullanılarak ayrıntılı bir biçimde analiz edilmiş ve veri seti temalara ve alt temalara ayrılmıştır. Daha sonra bu temalar, öğrencilerin deneyimlerini yansıtacak şekilde rapor haline getirilmiştir. Elde edilen veriler sonucunda beş ana tema belirlenmiştir. Bu temalar; teori-pratik uyumsuzluğu, öneriler, eksiklikler, çeşitlilik ve deneyim şeklinde sıralanabilir. Stajyer öğrencilerin anlatımları, üniversitede derslerde öğrendikleri kuramsal bilgiler ile alanda yaptıkları gözlemler arasındaki uyumsuzluklar, staj yaptıkları kurumlardaki eksiklikler, pratiğin düzenlenmesi yönünde sahip oldukları öneriler ve staj sürecinin kendilerine kattığı deneyimler etrafında kümelenmektedir. Öğrencilerin, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerini eğitim, eğitmen ve denetim açısından yetersiz olarak algıladığı ve uluslararası öğrencilerin staj sürecinde iletişim sorunları yaşadıkları tespit edilmiştir. Ancak, katılımcılar staj deneyiminin okulda öğrenilen bilgilerin pratiğe dönüştürülmesi açısından önemli olduğunu sıklıkla belirtmektedir. Çalışmanın bulgularından yola çıkarak, staj deneyimlerinin iyileştirilmesi için bazı önerilerde bulunulmuştur. Bu öneriler, hizmet alan ailelere yönelik özel eğitim ve rehabilitasyon süreci hakkında bilinçlendirici çalışmalar yapılması, üniversite staj komitelerinin, stajyerlerden beklentileri ve staj sürecinin eğitim hedefleri konusunda daha net yönergeler sağlaması, üniversitelerin, stajyer deneyimlerini öğrenme hedefleriyle uyumlu hale getirmek için staj kılavuzlarını netleştirmesi ve etkili geri bildirim mekanizmaları oluşturulması şeklinde sıralanabilir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk gelişimi, rehabilitasyon merkezleri, özel eğitim, staj, yükseköğretim.

Çocuk Hakları: Çocuklara ve Yetişkinlere Eğitim ve Müzikle Farkındalık Yaratma

Dr. Öğr. Üyesi Rana RUDVAN

Çocuk hakları, her çocuğun insan onuruna yakışır şekilde yaşamasını, korunmasını, yaşama katılmasını güvence altına alan haklardır. Çocuk hakları, evrensel bir değer olarak kabul edilmeli ve her çocuğun yaşama, gelişme, korunma, ayırım gözetmeme, çocuğun yüksek yararı gibi temel ilkeler çerçevesinde bu haklarının bilinmesi ve uygulanması gerekmektedir. Bu haklar konusunda farkındalık ve bilinç hem büyükler hem de çocuklara kazandırılmalıdır. Bu noktada müzik, duygu ve düşünceleri ifade etme becerisini geliştirirken, aynı zamanda eğitici, dönüştürücü ve keyifli bir öğrenme aracı olarak değerlendirilmektedir. Bu çalışmanın amacı, çocuk hakları konusunda farkındalık yaratmak ve toplumsal bilinç oluşturmaktır. Bu kapsamda müzik, hem çocuklar hem de yetişkinler açısından etkili bir yöntem olarak kullanılacak ve çocuk haklarının benimsenmesi sürecinde müziğin rolü incelenecektir. Bu çalışmada, müziğin çocuk hakları farkındalığı yaratma sürecindeki rolü incelenecektir. Bu doğrultuda müziğin, hem çocukların hem de yetişkinlerin çocuk hakları konusunda bilinçlendirilmesi sürecinde nasıl etkili bir araç olduğu analiz edilecektir. Analiz sürecinde müziğin çocukların bilişsel, sosyal, duygusal, fiziksel ve dilsel gelişimlerine katkıları da göz önünde bulundurulacaktır. Sonuç olarak bu çalışma, müziğin bu alanlardaki etkisini eğitsel ve sanatsal bir bakış açısıyla değerlendirecektir. Müzik, çocukların tüm gelişim alanlarını destekleyen ve birçok beceriyi geliştiren bir araç olarak öne çıkmaktadır. Çocuklar açısından bakıldığında, müzik; işbirliği, konsantrasyon, özgüven, empati gibi becerileri artırmaktadır. Yetişkinler açısından değerlendirildiğinde ise müzik, ruh halini iyileştirme, rahatlatma, stresi azaltma ve kültürel aidiyet gibi olumlu etkiler yaratmaktadır. Bu bağlamda müzik, çocuk hakları konusunda farkındalık oluşturulmasında önemli bir araç olarak kullanılabilir. Bu çalışma, müziğin çocuk hakları farkındalığı yaratmada etkili bir yöntem olarak kullanılabileceğini göstermektedir. Müzik, hem eğitici hem de dönüştürücü bir araç olarak, çocukların ve yetişkinlerin çocuk haklarına dair bilinçlerini artırmaya yardımcı olabilir. Çalışma, müziğin toplumsal farkındalık oluşturma süreçlerinde daha etkin bir şekilde kullanılması gerektiğini önermektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk hakları, farkındalık, müzik.

Mülteci Çocuklara Yönelik Erken Müdahale Model Önerisi

Büşra KULABEROĞLU

Beyza ÖZDEMİR

Duru HAKTANIRLAR

Barış Müniray AKSU

Bu proje, Türkiye’de mülteci kamplarında yaşayan 3-6 yaş arası çocuklara yönelik bir erken müdahale modeli önerisi sunmaktadır. Mülteci çocuklar, savaş, zorunlu göç ve yer değiştirme gibi travmatik olaylar yaşadıkları için, gelişimsel açıdan birçok riskle karşı karşıya kalmaktadır. Göç öncesi, göç sırası ve göç sonrası deneyimledikleri travmatik olaylar, çocukların bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimlerini olumsuz etkilemektedir. Bu proje, mülteci çocukların bu süreçlerden kaynaklanan gelişimsel geriliklerini gidermeyi ve onların topluma uyum sağlamalarını kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. Önerilen erken müdahale programının temel hedefleri, çocukların duygusal iyileşmelerine destek sağlamak, sosyal becerilerini geliştirmek, temel dil becerilerini kazanmalarına yardımcı olmak, bilişsel ve motor gelişimlerini desteklemek ve ailelerin sürece aktif olarak katılımını sağlamaktır. Bu doğrultuda program; çocuklara güvenli bir ortamda oyun temelli etkinlikler, dil destek çalışmaları, sanat terapisi, bilişsel becerileri geliştiren aktiviteler ve psiko-sosyal destek çalışmaları gibi çeşitli modüller içermektedir. Aynı zamanda, aile katılımını teşvik etmek amacıyla ebeveynlere yönelik çocuk gelişimi eğitimleri, bilinçlendirme oturumları ve destek grupları düzenlenmesi planlanmaktadır. Programın hedef kitle, Türkiye’de mülteci kamplarında yaşayan 3-6 yaş grubu çocuklar ve onların aileleridir. Bu modelin bir yıl süreyle, haftada üç gün üçer saatlik oturumlarla uygulanması planlanmaktadır. Program süresince çocukların gelişimleri formal ve informal değerlendirme araçları ile izlenecek; gelişim ölçekleri, düzenli gözlem ve aile geri bildirimleri gibi yöntemlerle değerlendirilecektir. Böylece, çocukların bilişsel, sosyal, duygusal ve motor gelişimleri sürekli izlenerek, ihtiyaçlarına göre program güncellemeleri yapılacaktır. Bu erken müdahale modelinin, mülteci çocukların eğitim hayatına sağlıklı bir başlangıç yapmalarına, yaşadıkları travmaları hafifletmelerine ve yaşadıkları topluma uyum sağlamalarına önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Projenin geniş kapsamlı olarak uygulanması, mülteci çocukların eğitim, sağlık ve sosyal hayata katılımlarında olumlu etkiler yaratacaktır. Türkiye’deki mülteci çocukların toplumsal uyum sürecine katkı sağlaması amaçlanan bu program, aynı zamanda ailelerin çocuk gelişimi konusunda bilinçlenmesini desteklemeyi hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Göçmen, erken müdahale, çocuk.

Okul Öncesi Dönemde Nicel Kavram Kazanımının İncelenmesi

Dilan ARSLAN

Nevra DİKİLİTAŞ

Öğr. Gör. Dr. Fatime Sabahat İŞİKTEKİNER

Bu araştırmada okul öncesi eğitimi alan 48-72 aylık çocukların nicel kavramları ile ilgili becerilerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Araştırmanın evrenini Çorum ili Sungurlu ilçesinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 48-72 aylık çocuklar oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise Çorum ili Sungurlu ilçesinden basit seçkisiz örnekleme yoluyla seçilmiş okullarda okul öncesi eğitime devam eden ve normal gelişim gösteren 48-72 aylık 121 çocuk oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından oluşturulan Bilgi Formu ve Nicel Kavramlar Beceri Değerlendirme Formu kullanılmıştır. Formda “çok, az, hiç en çok, en az, hepsi, çoğu, birkaçı, hiçbiri, yarım, bütün yarısından çoğu, yarısından azı” kavramlara ait değerlendirmeler yer almaktadır. Elde edilen veriler normal dağılım göstermediği için verilerin analizinde parametrik olmayan testler kullanılmıştır. Bu doğrultuda; yaş, cinsiyet, öğretmen mezuniyet durumu değişkenleri Mann Whitney U Testi ile öğretmenin meslekteki hizmet yılı, anne ve baba öğrenim durumu, kardeş sayısı değişkenleri Kruskal Wallis H Testi kullanılarak analiz edilmiştir. Yapılan istatistiksel analizler doğrultusunda; “En Çok” kavramı dışında diğer nicel kavramlarla ilgili puanlarda yaş grupları arasındaki farkın anlamlı olmadığı saptanmıştır ($p>.05$). Cinsiyet değişkeni açısından gruplar arasında anlamlı farkın “En Az” kavramına ait puanlarda görülmektedir ($p<.05$). Öğretmenin mezuniyet durumuna göre “Hepsi” kavramı dışında; öğretmenin hizmet yılına göre “En Çok” kavramı dışında diğer kavramlara ait puanlarda iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı farkın olmadığı belirlenmiştir. Anne öğrenim durumuna göre “Birkaçı” ; baba öğrenim durumuna göre “Birkaçı” ve “Bütün” kavramına ait puanlara bakıldığında gruplar arasındaki farkın anlamlı olduğu gözlenmektedir. Kardeş sayısı değişkeni açısından “Yarım” ve “Bütün” kavramına ait puanlarda gruplar arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda okul öncesi dönemdeki çocukların “çok, az, hiç, çoğu, hiçbiri, yarısı, yarısından çoğu, yarısından azı” kavramlarına yönelik puanlarında değişkenler açısından anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bu doğrultuda günlük hayatta sıklıkla kullanılan nicel kavramların çocuklar tarafından doğru olarak kullanılıp kullanılmadığını tespit etmek ve bu becerilerin kazandırılmasına yönelik eğitimsel planlamaların yapılarak nitelikli bir matematik eğitimi verilebilmesine zemin hazırlayabilmek için çalışmalar yapılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi dönem, bilişsel gelişim, erken matematik becerileri, nicel kavramlar.

Savaşın Çocuklar Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi

Gül Aybuke AYIK

Dilara BAŞARAN

Savaş; olağan karşılanamayacak kitlesel bir travmadır. En eski tarihlerden günümüze kadar var olan bu olgunun şüphesiz en masum kurbanları "çocuklardır". Yüzyıllardır Dünya'da milyonlarca çocuk, savaş, çatışma, ülke içi terör ve şiddet eylemlerinden dolayı mağdur olmaktadır. Savaşın çocuklar üzerindeki zararlı etkileri bilinmektedir. Fakat tüm gelişim alanlarını ayrı ayrı temel alarak etkilerinin incelenmesi hâlâ gerekliliğini korumaktadır. Bu araştırmada, savaşın çocukların gelişimi üzerinde etkisi tartışılması amaçlanmıştır. Savaşın çocuklar üzerinde etkisi ile ilgili alan yazın taraması yapılmıştır. Elde edilen bilgiler ışığında savaşın çocuklar üzerinde zararlı etkisi tartışılmıştır. Çalışmada tartışma sonucunda uygun önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Olağanüstü, savaş ve çocuklar, gelişim alanları.

Savaş Kavramı Kapsamında Çocuk Askerler

Hüseyin Yavuz GÖKBAYRAK

Dr. Öğr. Üyesi Tansen TAYGUR ALTINTAŞ

Bu çalışma, insanlığın geçmişten günümüze çocuk asker kavramına bakış açısını ve gelişimini ele alarak, çocukların bu zorlayıcı durumdan nasıl etkilendiklerini, çocuk askerlerin hangi yollarla hangi koşullarda silahlı gruplara katıldıklarını ve günümüzdeki istatistiklerle bu sorunun boyutlarını açıklamayı amaçlamıştır. Çocuk askerlerin kullanılmasının kökenleri yüzyıllar öncesine uzanmakta olup, silahlı çatışmaların birçok alanında stratejik öneme sahiptir. Çalışmada, çocukların fiziksel ve psikolojik açıdan nasıl zarar gördükleri, eğitim, sosyal yaşam ve gelecekteki entegrasyon gibi temel alanlarda yaşadıkları sorunlar detaylandırılmıştır. Çocuk askerlerin seçilme yöntemlerine dair çeşitli mekanizmalar incelenmiş, özellikle ekonomik zorluklar, manipülasyon ve zorla alıkoyma gibi etkenlerin rolü açıklanmıştır. 2024 yılına ait güncel istatistiklerle, halen bu uygulamanın yaygın olduğu bölgeler ve çocuk sayıları ele alınarak uluslararası topluma yönelik çözüm önerileri sunulmuştur. Bu çalışma, çocuk askerler sorununa dair farkındalığı artırmayı ve kalıcı çözüm yollarını tartışmayı hedeflemektedir. Bu araştırmada sırasıyla savaş ve çocuk kavramı açıklanmış, çocuk asker kavramı ve çocuk hakları ve hukuku kapsamında çocuk askerler ile çocuk askerlerin karşılaştıkları fizyolojik ve psikososyal sorunlara yer verilmiş ve çözüm önerileri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Savaş, çocuk asker, psikososyal etkiler.

Ergenlik Döneminde Siber Zorbalığa İlişkin Yapılan Çalışmalara Genel Bir Bakış

Gülçin YAŞAR

Arş. Gör. Rabia Ceren ATEŞ

Dr. Öğr. Üyesi Nurten ELKİN

Siber zorbalık, bilgisayar, cep telefonu gibi dijital araçların kullanımıyla gerçekleştirilen kasıtlı, tekrarlayıcı ve zarar verici davranışlar olarak tanımlanmaktadır. COVID-19 pandemisinden sonra ergenlerde internet kullanımındaki artışa paralel olarak siber zorbalık oranlarında artış meydana geldiği tespit edilmiştir. 10-18 yaş aralığında bulunan ergenlik döneminde siber zorbalığı uygulayan veya maruz kalan ergenler ciddi ruhsal problemlerle karşı karşıya kalmaktadır. Bu sebeple, ergenlerin olumsuz etkilere maruz kalmasını önlemeye yönelik çalışmalar gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Siber zorbalığın ergenlik dönemindeki etkisi üzerine bir farkındalık oluşturmak amacıyla 2019-2024 yılları arasında 'Siber zorbalık' konulu Google Scholar'da yayınlanan kaynaklar taranmıştır. Bu çalışma, siber zorbalığın ergenlik döneminde olan yaygınlığına, risk faktörlerine ve koruyucu faktörlerine ilişkin farkındalık kazandırmayı hedeflemektedir. Çalışma, 2019-2024 yılları arasında ergenlerde siber zorbalığa ilişkin yazılmış makaleleri inceleyerek derleme niteliğinde tasarlanmıştır. Konuyla ilgili çalışmalara ulaşmak için Google Scholar üzerinde erişilen kaynaklarda tarama yapılmıştır. Bu doğrultuda konuyla ilgili ulaşılan 100 kaynaktan 30'unun hedef kitlesinin ergenlik dönemi üzeri olması, 14'ünün derleme çalışması olması sebebiyle 44 makale kapsam dışında kalarak çalışmaya dahil edilmemiştir. Ergenlerde siber zorbalık konulu 56 adet makale çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Çalışma kapsamında elde edilen toplam 56 makalenin yıllara göre dağılımı incelendiğinde, 2019 ve 2020 yıllarında 10' ar adet makale yayımlandığı bulunmuştur. 2021 yılında 12 adet makale 2022 yılında ise 15 adet makale ile yıllara göre makale sayısında bir artış olduğu belirlenmiştir. Buna karşın 2023 yılında iki adet makale yayınlandığı belirlenerek önemli bir azalma yaşandığı tespit edilmiştir. Son olarak 2024 yılında 7 adet makale yayımlanmıştır. Makalelerin 33'ü lise dönemindeki ergenlerle yapılan araştırmaları içermekte, geriye kalan 23 makale ise ortaokul düzeyinde ergen bireylerle yapılan çalışmaları kapsamaktadır. İncelenen makalelerden ikisinin öğretmenlerin görüşü ile diğer ikisinin ise ebeveyn görüşü ile analiz edildiği belirlenmiştir. Bulgulara göre; ergenlerde siber zorbalık konulu çalışmalarda 2022 yılında artış yaşanmışken 2023 yılından itibaren azalış yaşandığı bulunmuştur. Ergenlerde dijital araç kullanımındaki artışa paralel olarak siber zorbalık oranlarında artış olması sebebiyle farkındalık oluşturmaya çalıştığımız ergenlik ve siber zorbalık kavramlarının ilişkisine yönelik çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Siber zorbalık, ergenlik, teknoloji.

Yöresel Oyun ve Oyuncakların Çocuk Gelişimindeki Yeri: Kültürel Kimlik ve Sosyal Beceri Üzerine Bir İnceleme

Doç. Dr. Gülçin GÜVEN

Öğr. Gör. Kadriye Efe AZKESKİN

Seher YUMUGAN

Sümeyye KARAGÖZ

Dilara DURLANIK

Arda Eren KARAKUŞ

Özge BULGURU

Bu araştırma, yöresel oyun ve oyuncakların çocuk gelişimi üzerindeki etkilerini, kültürel aktarım sürecindeki rolünü ve geleneksel çocuk oyunlarının sosyal, duygusal ve fiziksel gelişime katkılarını derinlemesine incelemeyi amaçlamaktadır. Çocukların sosyal etkileşim becerilerini geliştirmede geleneksel oyunların etkisini, kültürel mirasın korunması açısından ebeveynlerin bu oyun ve oyuncaklara verdiği değeri ve çocuklarının bu geleneksel öğelerle etkileşim düzeylerini araştırmaktadır. Aynı zamanda bu araştırma, geleneksel oyun ve oyuncakların çocukların kültürel kimlik ve değerlerin kazanımına etkisini değerlendirmektedir. Çalışmada, nitel veri toplama yöntemi olarak ebeveyn anketi kullanılmıştır. Türkiye'nin çeşitli bölgelerinden farklı sosyo-ekonomik ve kültürel arka plana sahip ebeveynlerden oluşan katılımcı grubuna, çocuklarına hangi yöresel oyun ve oyuncakları tanıttıkları, bu tanıttıkları sırasında kültürel aktarım motivasyonları, çocukların sosyal gelişimindeki gözlemlerine dair sorular yöneltilmiştir. Elde edilen yanıtlar içerik analiziyle değerlendirilmiş; ritüel, eğlence unsurları ve sözlü edebiyat ürünleri gibi başlıklar altında analiz edilmiştir. Elde edilen veriler, ebeveynlerin büyük çoğunluğunun geleneksel oyun ve oyuncakları çocuklarına tanıttığını ve bu öğelerin çocukların yaratıcılık, sosyal etkileşim ve fiziksel gelişim üzerinde önemli bir katkısı olduğuna inandıklarını göstermektedir. Ebeveynler, bu oyunların arkadaş ilişkilerini güçlendirdiğini ve kültürel kimliği pekiştirdiğini ifade etmektedir. Ayrıca, geleneksel oyuncaklarla oynayan çocukların daha yaratıcı oldukları ve oyunlar sırasında sosyal kurallar öğrenerek empati yeteneklerinin geliştiği görülmüştür. Bunun yanında, ritüeller ve sözlü edebiyat ürünlerinin (masal, ninni, tekerleme) çocuklarda dil becerileri ve hayal gücü üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu belirtilmiştir. Araştırma sonuçları, yöresel oyun ve oyuncakların kültürel değerlerin gelecek nesillere aktarımında etkili araçlar olduğunu ortaya koymaktadır. Bulgular, ebeveynlerin geleneksel oyun ve oyuncakların kültürel aktarımda etkili bir araç olduğunu düşündüğünü göstermektedir. Ebeveynler, bu oyunların kültürel kimliği güçlendirdiğini ve çocukların sosyal ilişkilerinde olumlu etkiler yarattığını düşünmektedir. Geleneksel oyunlar, çocukların dijital oyunlara kıyasla daha aktif ve sosyal bir şekilde vakit geçirmelerini sağlamak, böylece çocukların çevreleriyle daha derin ilişkiler kurmalarına olanak tanımaktadır. Araştırma bulgularına dayanarak, geleneksel oyun ve oyuncakların eğitim müfredatlarına dâhil edilmesi önerilmektedir. Bu sayede çocuklar hem kültürel mirasla tanışacak hem de sosyal ve fiziksel gelişimlerini destekleyen bir ortamda öğrenim göreceklerdir. Ayrıca, dijital platformlarda geleneksel oyunların tanıtımı yapılarak, bu oyunların daha geniş kitlelere ulaşması sağlanabilir. Yerel festivallerde geleneksel oyun ve oyuncakların sergilenmesi ve atölye çalışmaları ile ebeveynlerin bu mirası çocuklarına aktarması teşvik edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk gelişimi, kültürel aktarım, yöresel oyunlar, geleneksel oyuncaklar, sosyal beceriler.

Savaştan Gelen Mülteci Öğrencilerin Eğitim Sürecinde Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Narin KANAÇ

Hanife DEMİR

Özgül UZ

Dr. Ayber ACAR

Bu araştırmada mülteci öğrencilerin bulunduğu sınıflarda görev yapan farklı kademelerdeki öğretmenlerin yaşadıkları öğretimsel sorunların ve bu öğretmenlerin bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma nitel, betimsel bir durum çalışmasıdır. Araştırma örnekleminin tespitinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılarak toplanmıştır. 20 öğretmen ile görüşme yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanmış bir yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veri analizinde nitel araştırmalarda kullanılan betimsel analiz yöntemi kullanılmış olup öğretmenlere 6 adet soru yöneltilmiştir. Toplanan veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenme sürecindedir. Elde edilen bulgulara göre, çeşitli çözüm önerileri sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mülteci öğrenciler, eğitim süreci, öğretmenler, savaş.

İlkokul Öğrencilerinin Çocuk Hakları Konusundaki Bilinç Düzeylerinin Araştırılması

Aleyna MUTLU

Fatma Zehra KALAYCI

Zeynep Evra SÜLLÜOĞLU

Şükrüye Nur BERKFİDE

Hatice Dilara SARGIN

Dr. Ayber ACAR

Bu çalışmada, ilkokul 1., 2., 3. ve 4. Sınıf öğrencilerinin çocuk hakları konusundaki bilinç düzeylerini farklı değişkenler açısından belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden tarama yönteminde tasarlanmıştır. Araştırmanın örneklemini 50 Suriyeli mülteci çocuk, 50 savaş görmemiş mülteci olmayan çocuklar olmak üzere 100 oluşturmaktadır. Veriler Akgül, (2018) tarafından geliştirilen “Çocuk Hakları Ölçeği” ve “kişisel bilgi formu” ile toplanmıştır. Kullanılan bu Ölçek 3 alt boyut ve 18 maddeden oluşmaktadır. Verilerin analizinde SPSS programı kullanılmış olup veriler analiz sürecindedir. Elde edilen bulgulara göre, çocukların çocuk hakları konusundaki bilinç düzeyleri belirlenerek çeşitli çözüm önerileri sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk hakları, ilkokul öğrencileri, mülteci çocuklar.

4-6 Yaş Arası Çocuğa Sahip Ebeveynlerin Çocuklarının Oyun Davranışlarına Yönelik Düşüncelerinin İncelenmesi

Arş. Gör. Tunahan KARAARSLAN

İlayda ÖZMERİÇ

Hayriye Nisa MÜREKKEPÇİ

Oyun, çocukların gelişimsel alanlarda başarılı olmalarını, engellere direnmelerini ve duygularını düzenleyip kendi dünyalarını kontrol edebilme olanağı vermektedir. Çocuklar, oynanan oyunun türüne göre farklı oyun davranışları göstermektedirler. Ebeveynler çocuklarının oyun davranışlarını yönlendirmede önemli bir etkidir. Dolayısıyla ebeveynlerin çocuklarının oyun davranışlarına yönelik düşünceleri bu çalışmanın odak noktası olmuştur. Bu kapsamda çalışmanın amacı, 4-6 yaş arası çocuğa sahip ebeveynlerin çocuklarının oyun davranışlarına yönelik düşüncelerini incelemek olarak belirlenmiştir. Bu çalışmanın deseni nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması olarak belirlenmiştir. Durum çalışmasında doğal şartlarda meydana gelmiş olaylar veri toplama araçlarıyla toplanıp betimlenir ve incelenir. Çalışmanın verileri, 4-6 yaş arası çocuğa sahip ebeveynlerden toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen ve beş açık uçlu soru içeren görüşme soruları kullanılmıştır. Bu çalışmanın bulguları, ebeveynlerin çocuklarıyla oynarken geniş bir oyun çeşitliliği tercih ettiklerini göstermektedir. En çok tercih edilen ""Yaratıcı Oyunlar"" arasında sanatsal ve yapı-inşaat oyunları öne çıkmaktadır. Ebeveynler bu oyunların çocuklarının hayal gücü ve el becerilerini geliştirdiğini düşünmektedir. Ayrıca, aile katılımını içeren kutu oyunları da en çok tercih edilenler arasındadır. Ebeveynler, oyunların çocukların sosyal ve duygusal gelişimine (paylaşma, iş birliği, duygusal farkındalık) katkı sağladığını, dil gelişimi ve motor becerileri desteklediğini belirtmektedir. Çoğu ebeveyn, çocukların tek başına oyun oynamasının bağımsızlık ve özgüven kazandırdığını düşünmektedir. Sonuç olarak, çalışma bulguları ebeveynlerin, 4-6 yaş arası çocuklarının çok yönlü gelişimini desteklemek amacıyla oyun seçimlerine özen gösterdiğini ortaya koymaktadır. Özellikle yaratıcı, sosyal ve motor becerileri destekleyen oyun türlerinin tercih edilmesi, çocukların hayal gücü, el becerisi, sosyal-duygusal farkındalık ve bağımsızlık gibi alanlarda gelişimini desteklemektedir. Bu durum, ebeveynlerin çocuklarıyla oynadıkları oyunları gelişimsel bir araç olarak değerlendirdiklerini göstermektedir. Ebeveynler, çocuklarının sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimlerini desteklemek için yaratıcı ve etkileşim gerektiren oyunlara daha fazla zaman ayırabilirler.

Anahtar Kelimeler: Oyun, oyun davranışları, gelişim alanları, 4-6 yaş çocuk, ebeveyn.

Resimli Çocuk Kitaplarında Yer Alan Savaş ve Göç Temasının Çocuk İhmal ve İstismarı Açısından İncelenmesi

Perihan UĞUREL

Kübra HÜRSEVER

Bedriye ÇELİK

Savaş ve göç günümüzde küresel bir sorundur. Bunun sonucunda en çok etkilenen kısım çocuklardır. Zorunlu olarak göç ve savaş yolculuğuna çıkmış her çocuk anlaşılmaya muhtaçtır. Resimli çocuk kitapları burada anahtar rol oynamaktadır. Anlaşılması zor konuları çocuğa resim ve hikaye örgüsüyle anlatmak farkındalık kazandırma, olayları anlamlandırma konularında da önemli bir pay sahibidir. Okul öncesi dönemdeki çocuklar savaş ve göç gibi travmatik olayları anlama da ve anlamlandırmak da güçlük çekmektedir. Kitaplar bu gibi travmatik olayları çocuklara anlatmada en önemli gelişimsel araçlardır. Bu çalışmanın amacı resimli çocuk kitaplarında yer alan savaş ve göç temalarının çocuk gelişimi perspektifinden incelenmesidir. Bu doğrultuda okul öncesi dönem olan 3-6 yaş arasındaki çocuklara hitap eden resimli çocuk kitapları incelenmiştir. Resimli çocuk kitapları nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi ile incelenmiştir. Araştırmacılar oluşturmuş oldukları kitap inceleme formu ile kitapları duygusal, fiziksel ve cinsel ihmal ve istismar açısından incelemiştir. İçerik analizi yapabilmek adına araştırmacılar kodlar ve temalar oluşturmuş, bu doğrultuda kitaplar incelenmiştir. Araştırma devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Savaş, göç, ihmal, istismar.

Sosyal Dezavantaja Sahip Olan ve Olmayan Ortaokul Öğrencilerinin Davranış Problemlerinin ve Sosyal Destek Algılarının İncelenmesi

Elif Nur AYTAÇ

Esmâ CANİNSAN

Nisanur EKMEK

İlayda ALTAY

Bu araştırmanın amacı, sosyal dezavantajlı olan ve olmayan ortaokul 8. Sınıf öğrencilerinin davranış problemlerini ve algılanan sosyal destek düzeylerini karşılaştırarak incelemektir. Bununla birlikte araştırmada öğrencilerin davranış problemleri ile algılanan sosyal destek düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi de amaçlanmaktadır. Araştırma, 2022-2023 eğitim öğretim yılı İstanbul ilinde bulunan; biri sosyal dezavantajlı bulunan diğeri ise orta sosyoekonomik düzey mahalledeki iki ortaokula devam eden 8. sınıf öğrencileri üzerinde yapılmıştır. Çalışma grubu basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Araştırmaya 100 sosyal dezavantajlı bulunan öğrenci, 73 sosyal dezavantajlı olmayan öğrenci olmak üzere toplam 173 8. sınıf öğrencisi katılmıştır. Araştırmada öğrencilerin kişisel bilgilerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu”, algılanan sosyal destek düzeyini belirlemek amacıyla “Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (ASDÖ-R)” (Yıldırım, 2004) ve davranış problemlerini belirlemek amacıyla “11- 18 Yaş Ergenler İçin Kendini Değerlendirme Ölçeği” (Erol ve Şimşek, 2010) kullanılmıştır. İstatistiksel analizler için SPSS 25.0 paket programı kullanılmıştır. Bulgular incelendiğinde; okul, kardeş sayısı, ekonomik durum, okul başarısı ve yaş değişkeni açısından öğrencilerin algılanan sosyal destekleri ve problem davranışları arasında bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$). Cinsiyet, anne ve baba eğitimi, anne ve baba mesleği ve ebeveyn doğum yeri açısından öğrencilerin algılanan sosyal destekleri ve problem davranışları arasında farklılık bulunmuştur ($p<0.05$). Ayrıca algılanan sosyal destek ve davranış problemleri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Araştırma sonucuna göre, öğrencilerin algıladıkları sosyal destek düzeyi arttıkça davranış problemleri azalmaktadır. Araştırmanın sonuçlarından yola çıkılarak ortaokul öğrencilerine okulda ve aile içinde sunulan sosyal desteğin artırılmasının problem davranışların önlenmesinde ve sağaltılmasında önemli rol oynayabileceği düşünülmektedir. Bunun yanı sıra sosyal dezavantaj, sosyal destek algısı ve davranış problemleri konularında daha kapsamlı ve büyük örneklemlerde araştırmalar yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal dezavantaj, öğrenciler, algılanan sosyal destek, davranış problemleri, ergenlik dönemi.

İlkokul Öğrencilerinde Teknoloji Bağımlılığı Farkındalığı Geliştirme: Oyun ve Grup Çalışması Yöntemleriyle Etkileşimli Bir Yaklaşım

Hüdanur GÜL

Bu çalışmada, ilkokul çağındaki çocukların teknoloji bağımlılığı konusunda farkındalıklarını artırmak amacıyla bir dizi interaktif etkinlik düzenlenmiştir. Ankara Kalaba İlkokulu'nda gerçekleştirilen bu etkinliklerde, 9-11 yaş aralığındaki öğrencilerle sınıf ve çok amaçlı salon gibi farklı alanlarda oyun, beyin fırtınası, drama ve grup çalışması yöntemleri kullanılmıştır. Etkinliklerin amacı, öğrencilere teknoloji bağımlılığının olası zararlarını tanıtmak, bağımlılık ve sağlıklı kullanım arasındaki farkları anlamalarına yardımcı olmaktır. Bu etkinliklerin sonucunda, ilkokul öğrencilerinde teknoloji bağımlılığına dair farkındalık artışı gözlemlenmiştir. Öğrenciler, teknoloji kullanımının olumlu ve olumsuz yönlerini daha iyi kavramış ve bağımlılık belirtilerini ayırt etme becerisi geliştirmiştir. Etkinlikler sayesinde çocuklar, teknolojiye yönelik eleştirel bir bakış açısı kazanmıştır. Ayrıca, grup çalışmaları ve oyunlar yoluyla öğrencilerin iletişim, özgüven ve kendini ifade etme becerilerinde gelişmeler sağlanmış, sınıf ortamında aktif katılım göstermeleri desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji bağımlılığı, farkındalık, oyun, grup etkinlikleri.

Teknoloji Kullanım Bilincinin Geliştirilmesi: Sosyal Dezavantajlı Çocuklarla Yapılan Uygulamalı Alan Çalışması

Ece MUBAREK

Feride SOĞUKSU

Aysel ER

Gülümser UYSAL

Büşra DAYANÇ

Bu çalışmada, sosyal dezavantajlı çocukların teknoloji kullanım becerilerini geliştirmek ve teknolojiyi bilinçli şekilde kullanmalarını sağlamak amacıyla çeşitli haftalık etkinlikler düzenlenmiştir. Çalışma, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Gelişimi Bölümü öğrencileri tarafından gerçekleştirilmiş ve Mamak Açıkalın İlkokulu'ndaki çocuklara yönelik olarak planlanmıştır. Yöntem olarak, çocukların teknolojiye yönelik tutumlarını olumluya dönüştürmeyi hedefleyen oyun, drama, rol oynama, tartışma ve soru-cevap gibi çeşitli interaktif yöntemler kullanılmıştır. Her hafta farklı bir etkinlikle çocuklara teknoloji farkındalığı kazandırmak amaçlanmıştır. Çalışmanın sonucunda, çocukların teknolojiyi daha bilinçli kullanma konusunda farkındalık kazandıkları gözlemlenmiştir. Etkinliklerin sonunda çocukların teknolojiyle ilişkilerini daha sağlıklı bir seviyeye taşıyabilecekleri ve bilinçli kullanım becerilerini geliştirdikleri belirlenmiştir. Bu çalışma, sosyal dezavantajlı çocukların teknolojiye erişimlerinde bilinçli kullanım farkındalığını artırmayı ve uzun vadede teknolojiyi olumlu bir araç olarak benimsemelerini desteklemeyi hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal dezavantaj, teknolojinin bilinçli kullanımı.

Çocukların Üst Düzey Düşünme Becerileri ile Ebeveynlerin Üst Düzey Düşünme Becerilerini Destekleyici Davranışlarının İncelenmesi

Buse Kübra YILDIRIM

Eda KURTGÖZ

Kardelen Sude GEDİKOĞLU

Hurşide Kübra ÖZKAN KUNDURACI

Üst düzey düşünme becerileri, analiz, sentez ve değerlendirme gibi karmaşık bilişsel süreçleri içerir. Bu beceriler, çocukların kendi düşüncelerini yapılandırılmalarını, fikirlerini geliştirmelerini ve daha derinlemesine düşünmelerini sağlar. Üst düzey düşünme, üst bilişsel becerilerle doğrudan ilişkilidir ve çocuklar, üç yaşından sonra üst bilişin temel biçimlerini geliştirmeye başlarlar. Bu nedenle, üç yaş ve sonrasında üst bilişsel düşünme becerilerini destekleyen eğitimsel girişimler büyük önem taşır. Üst bilişsel becerilerin gelişimi, çocukların kendi öğrenme süreçleri hakkında düşünmelerine yardımcı olur ve bu becerilerin gelişiminde çevreden gelen rehberlik son derece önemlidir. Ebeveynlerin, çocuklara düşünmeye sevk eden, sorgulama ve keşif odaklı içerikler sunmaları, bu becerilerin kazanılabilmesi için kritik bir faktördür. Çocuklar, beş ya da altı yaşlarında, bilindik şeylerin öğrenilmesinin, bilinmeyenlerden daha kolay olduğunu, kısa listelerin uzun olanlardan daha kolay hatırlandığını, tanımanın geri getirmeden daha kolay olduğunu ve unutmanın zamanla daha da kolaylaştığını fark etmeye başlarlar. Ancak küçük çocukların belleği, belirli sınırlamalara sahiptir ve bu, üst düzey düşünme becerilerinin gelişimini etkileyebilir. Bu süreçlerde, ebeveynlerin çocuklarına rehberlik etme şekilleri, onların üst düzey düşünme becerilerini geliştirmede önemli bir rol oynar. Ebeveynler, çocuklarının bilişsel gelişimlerini desteklemek için onlara sorular sorarak, bağımsız düşünmeye teşvik eden bir ortam yaratabilirler. Ayrıca, çocukların kendi öğrenme süreçlerini keşfetmelerine olanak tanıyacak etkinlikler ve deneyimler sunarak, düşünme becerilerini daha derinlemesine geliştirmelerine yardımcı olabilirler. Tüm bu nedenler doğrultusunda araştırmanın amacını 48-66 aylık çocukların üst düzey düşünme becerileri ile üst düzey düşünme becerilerini destekleyici ebeveyn davranışlarının incelenmesi oluşturmaktadır. Araştırma nicel modelde olup, ilişkisel tarama deseninde gerçekleştirilecektir. Araştırmanın çalışma grubunu Ankara ilinde MEB'e bağlı okul öncesi kurumlarına devam eden 48-66 aylık çocuklar ile anne ve babaları oluşturacaktır. Araştırmanın verileri 48-66 Ay Çocuklarda Üstbilişsel Düşünme Testi (İmir, Kaynak-Ekici ve Temel, 2024) ve Çocukların Üst Düzey Düşünme Becerilerini Destekleyici Ebeveyn Davranışlarını Ölçeği (Özkan, Tozduman-Yaralı ve Kaynak, 2024) kullanılarak toplanacaktır. Veriler toplanırken etik kurallara dikkat edilecek ve ailelere aydınlatılmış onam verilerek yazılı izinleri alınacaktır. Yazılı izinleri alınan ailelerin çocuklarında da sözlü onamları alınacaktır. Elde edilen veriler SPSS programında analiz edilecektir. Araştırmanın verileri halen toplanmakta olduğu için bulgulara daha sonra yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Üst biliş, üst düzey düşünme, ebeveyn davranışları, erken çocukluk dönemi.

Mülteci Çocukların Gözüyle Savaş ve Türkiye: Metafor Çalışması

Ahsen Ayşegül ARSLAN

Buse IŞIK

Dilruba UYSAL

Hatice Kübra YILDIZ

Dr. Yasemin YÜZBAŞIOĞLU

Bu araştırma Konya il merkezindeki ortaokula devam eden mülteci öğrencilerin “savaş” ve “Türkiye” kavramına ilişkin geliştirdikleri metaforları incelemek amacıyla yapılmıştır. Çalışma grubunu 2024-2025 eğitim öğretim yılında ortaokula eden 100 mülteci öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplamak amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen demografik bilgi formu ve veri toplama aracı kullanılmıştır. Bu veri toplama aracında öğrencilerin savaş ve Türkiye kavramına ilişkin görüşlerinin alınacağı bir soru vardır. “Savaşgibidir; çünkü” ve “Türkiyegibidir; çünkü” şeklinde iki cümle verilmiş ve öğrencilerin boş bırakılan yerlere kendi düşüncelerine göre doldurmaları istenmiştir. Öğrencilere “Savaş gibidir. Çünkü.....” ifadesi verilerek savaş kavramının onlara ne düşündürdüğü ve zihinlerinde savaş konusunda sahip oldukları metaforları ortaya çıkarmaları amaçlanmıştır. “Türkiyegibidir; çünkü” ifadesi verilerek Türkiye kavramının onlara ne düşündürdüğü ve zihinlerinde Türkiye’ye ait sahip oldukları metaforları değerlendirmek hedeflenmiştir. Araştırmada “çünkü” kavramına yer verilmesinin amacı, katılımcıların zihinlerinde sahip oldukları metaforları açıklayıcı neden belirtmeleridir. Çalışmanın yöntemi olay, olgu ve kavramları açıklamak amacıyla kullanılan nitel araştırmalar arasında yer alan betimsel yöntemdir. Araştırmada elde edilen verilerin toplanmasında ve analizinde nitel araştırmadan yararlanılmıştır. Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden “içerik analizi” yöntemi çerçevesinde yürütülmüştür. Araştırmada yer alan öğrencilerin savaş kavramı için geliştirdikleri metaforlar ve bu metaforların ortak özellikleri değerlendirilerek temalar altında toplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mülteci çocuklar, savaş, Türkiye, metafor.

Mülteci ve Mülteci Olmayan Çocukların Resimlerinde 'Savaş'

Fatmagül SARAÇ

Lütfiye ŞİŞMAN

Melike MAVİ

Refikanur KÜLCÜ

Dr. Yasemin YÜZBAŞIOĞLU

Bu araştırmanın temel amacı, savaş nedeniyle göçe maruz kalmış mülteci çocuklar ile mülteci olmayan çocukların "savaş" algılarını görsel bir yöntemle incelemek ve analiz etmektir. Araştırmada, mülteci çocuklar ile mülteci olmayan çocukların "savaş" algılarının resimle ifade edilmesi hedeflenmektedir. Bu bağlamda, nitel araştırma yaklaşımlarından betimsel tarama modeli tercih edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, Konya merkezde bulunan resmi anaokulu ve ilkokulda öğrenim gören, Suriye'den gelen 40 mülteci çocuk ile 40 mülteci olmayan çocuk oluşturmaktadır. Öğrencilere belirlenen savaş temasına uygun olarak resimler çizmeleri istenmiş, çizdikleri resimler hakkında yorumları alınmıştır. Bu süreçte, çocukların yaratıcılıkları ve yaşadıkları deneyimlerin, resimlerine nasıl yansıdığı gözlemlenmiştir. Çizilen resimler, doküman analizi yöntemiyle incelenecek ve değerlendirme sürecinde ele alınacaktır. Bu analiz, çocukların duygu ve düşüncelerinin, görsel ifadeleri aracılığıyla nasıl şekillendiğini anlamak için önemli bir veri tabanı oluşturacaktır. Çalışmanın sonunda, mülteci öğrenciler ile mülteci olmayan çocukların "savaş" algılarının resimlerine nasıl yansıdığı değerlendirilecek, bu yolla iki grup arasındaki farklılıklar ve benzerlikler ortaya konacaktır. Araştırmanın bulguları, yalnızca akademik bir katkı sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda mülteci çocukların psikolojik ve sosyal durumlarının anlaşılmasına da önemli bir katkı sunabilir. Bu bağlamda elde edilecek veriler, mülteci çocukların yaşadıkları savaş deneyimlerinin ve bağlı psikolojik etkilerin, sosyal entegrasyon süreçlerine yönelik daha etkin stratejilerin geliştirilmesine yardımcı olabilecektir. Böylece, bu çalışma, hem eğitimciler hem de politika yapıcılar için faydalı bir kaynak olmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Savaş, mültecilik, çocuk resmi.

Ebeveynlerin Sosyoekonomik Düzeylerine Göre 36-72 Aylık Çocuklarının Sosyal Medya Kullanımına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi

Dr. Öğr. Üyesi Güldalı AYBAŞ

İrem Nur ÇAĞIR

Nilsu AKSOY

Bu araştırma ebeveynlerin çocuklarının sosyal medya kullanımına yönelik görüşlerini ve demografik bilgilere göre bu görüşlerin farklılığını belirleme amacı ile yapılmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışma İstanbul ilinde ikamet eden, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olan resmi/özel kurumlara devam eden 36-72 aylık çocuğu olan 132 ebeveyn üzerine uygulanan anket/formlar çevrimiçi ve yüz yüze uygulanmıştır. Ebeveynlerin ve çocuklarının demografik bilgilerine göre ebeveynlerin çocuklarının sosyal medya kullanımına ilişkin görüşlerinin değişimlerini saptamak için fark analizlerinden Bağımsız Grup T testi, Tek Yönlü Varyans Analizi ile Krukal Wallis ve Mann Whitney U testi yapılmaktadır. Çocukların %53,8'inin 2 saat ve altı sosyal medya aracı kullandığı, %66,7'sinin de Youtube sosyal medya aracını kullandığı tespit edilmiştir. %55,3'ü çocuğunun sosyal medyadan yeni bilgiler öğrenebileceği görüşüne de kısmen katılmaktadır. %41,7'si sosyal medya sayesinde çocuğun yeni diller öğreneceği görüşüne de kısmen katılmaktadır. %42,4'ü sosyal medyanın çocuğunun dil becerilerine katkı sağlayacağı görüşüne de kısmen katılmaktadır. %49,2'si de çocuğunun sosyal medyadan eğitimsel kavramlar öğreneceği görüşüne kısmen katılmaktadır. Isınma yöntemi olarak kat kalorifer ile ısınan katılımcıların sosyal medyaya yönelik görüşleri daha olumlu olup, boşanmış ebeveynlerde de sosyal medyaya yönelik tutumlarının da daha olumlu olduğu belirlenmiştir bunun yanı sıra sosyoekonomik düzeye göre anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Önerilerde sosyal medya uygulamalarının doğru kullanımı açısından ebeveynler önemli bir rol oynamaktadır ve çocukların sosyal medyada karşılaşabileceği olumsuz durumları gözetebilmek amacıyla sıklıkla kullandıkları sosyal medya araçları/uygulamaları kontrol edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji, sosyal medya, ebeveyn, çocuk.

Öğretmen Adaylarının Doğayla İlişkileri ve Çevreye Davranışlarının İncelenmesi: Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Örneği

İremnur ÖZTÜRK

Buse DİNÇ

Dr. Öğr. Üyesi Çağla BANKO-BAL

Bu araştırmanın amacı öğretmen adaylarının doğayla ilişkileri ile çevreye davranışlarının daha önce çevre ile ilgili bir eğitim alıp almamaya göre değişip değişmediğini ve doğayla ilişkileri ile çevreye davranışları arasında bir ilişki olup olmadığını incelemektir. Nicel araştırma özelliği gösteren bu araştırmanın deseni ilişkisel tarama desenidir. Araştırmaya Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Arapça Öğretmenliği, Okul Öncesi Eğitimi, Özel Eğitim Bölümü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ile Türkçe Öğretmenliği Bölümü'nde lisans düzeyinde öğrenim gören yaklaşık 400 öğretmen adayı dahil edilecektir. Örneklem seçiminde amaçsal örnekleme yöntemi kullanılacaktır. Araştırmanın verileri Doğayla İlişki Ölçeği ve Çevreye Davranış Ölçeği adlı veri toplama araçları kullanılarak elde edilecektir. Ölçekler için gerekli izinler alınmış. Aynı zamanda Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Etik Komisyonu'nunca da araştırmanın etik olarak uygun olduğu kabul edilmiştir. Elde edilen veriler SPSS 27.0 paket programı kullanılarak t-test ve korelasyonel analize tabii tutulacaktır. Araştırmadan elde edilen verilerle öğretmen adaylarının daha önce çevre eğitimi ile ilgili ders alıp almama, öğrenim görülen bölüm, sınıf düzeyi ve cinsiyet faktörlerine göre çevreye davranışları ile doğayla ilişkilerinin değişip değişmediği açığa çıkarılacak; aynı zamanda öğretmen adaylarının çevreye davranışları ile doğayla ilişkileri arasında bir ilişki olup olmadığı saptanacaktır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, üniversitelerde çevre ile ilgili derslerin verilmesinin öğretmen adaylarının doğa ve çevreye olan ilgi ve davranışlarını etkileme durumu; aynı zamanda doğayla ilişkileri ile çevreye davranışlarının birbirleriyle ilişki durumu açığa çıkarılacaktır. Bu bulgular doğrultusunda, çevre eğitimi ile ilgili derslerin etkililiği sorgulanacak, aynı zamanda öğretmen adaylarının çevreye olan tutumları saptanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çevre eğitimi, doğayla ilişki, çevreye davranış, okul öncesi eğitimi.

Savaşta Çocuk Olmak " Bir Filistin Örneği " Çocukların Hak İhlalleri

Sudenaz ARSLAN

Yağmur KÖSE

Bedriye ÇELİK KANCA

Çocukların savaş ortamında yaşadığı travma ve bunun onların fiziksel, duygusal, psikolojik gelişimleri üzerindeki etkileri ciddi bir endişe kaynağıdır. Filistin gibi çatışmaların uzun süredir devam ettiği bölgelerde çocuklar doğrudan şiddet, kayıplar ve yoksulluk gibi ağır sonuçlarla karşı karşıya kalmaktadır. Savaş ortamındaki çocukların ilk olarak yaşama hakları ihlal edilmekte ve buna bağlı olarak diğer haklar da ellerinden alınmaktadır. Bu durum aynı zaman da toplumun gelişmesini de engellemektedir. Savaşta en çok etkilenen grupların haber incelemelerine göre çocuklar ve kadınlar olduğu gözlemlenmiştir. BM Çocuk Hakları sözleşmesi, İnsan Haklar Sözleşmesi, Her Türlü Irk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme gibi insan haklarının esas alan birçok uluslararası sözleşme yaşanan savaşlarla ihlal edilmektedir. Bu savaşlarda çocuklar yalnızca ölüm tehlikesiyle değil aynı zamanda esir alınmak ve terör örgütlerinde kullanılmak gibi tehlikelerle karşı karşıya kalmaktadırlar. UNICEF, yaptığı açıklamalarda, Gazze Şeridini " Dünyada çocuk olmak için en tehlikeli yer." olarak tanımlamaktadır. Bu çalışmanın amacı dijital basında İsrail Filistin Savaşı haberlerinde yer alan çocuk haberlerinin Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesine göre incelenmesidir. Bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi kullanarak gerçekleştirilecektir. Bu doğrultuda savaşta yer alan çocuklarla ilgili güncel haberler araştırmacıların oluşturmuş oldukları Çocuk Hakları Sözleşmesi baz alınarak hazırlanan formla incelemiştir. İçerik analizi yapabilmek adına araştırmacılar kodlar ve temalar oluşturmuş, bu doğrultuda güncel internet haberleri incelemiştir. Araştırma devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Savaş, çocuk, ihmal, istismar, çocuk hakları, terör.

Hasta Çocuk Temasının Resimli Çocuk Kitaplarında İncelenmesi

Sıla ÖZDEMİR

Neslihan SARIOĞLU

Bedriye ÇELİK KANCA

Hastalık kavramı dünya da ki birçok insanı etkilemekle birlikte özellikle çocukları da psikolojik ve duygusal olarak etkilemektedir. Hastalık aynı zamanda çocukların eğitim ve gelişim alanlarını da olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu noktada önemli olan hastalıkların ne zaman ve nasıl kazandıkları değil çocukların gelişimlerini süreç içerisinde ne kadar az olumsuz etkileyebileceği konusudur. Hastalık, hastane, doktor, hemşire, iğne gibi vs. temalarının anlaşılması zor ve çocuklar açısından bakıldığında korkutucu olduğu göz önüne alınırsa bu konuların çocuğa resim ve hikaye örgüsüyle anlatmak farkındalık kazanmaları açısından önemlidir. Doktor ve hemşirelerin çocukların bilişsel düzeylerine uygun bir açıklamayla hastalık hakkında bilgi vermesi çocuğu rahatlatacak ve kaygı düzeyini azaltacaktır. Kullanılan 'Hasta Çocuk' temalı resimli çocuk kitapları çocukların özdeşim yapmalarını sağlayarak kaygı düzeylerini azalttığı ön görülmektedir. Bu çalışmanın amacı hasta çocuk temalı resimli çocuk kitaplarının çocukların gelişimsel korkuları açısından incelenmesidir. Bu doğrultuda Okul Öncesi Dönem olan 3-6 Yaş arasındaki çocuklara hitap eden hasta çocuk ve hastanede çocuk temalı resimli çocuk kitapları incelenmiştir. Resimli çocuk kitapları nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi ile incelenmiştir. İçerik analizi yapabilmek adına araştırmacılar bir form oluşturmuş, kodlar ve temalar belirlemiştir. Araştırma devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hasta, çocuk, hastanede çocuk, korku, kaygı.

Özel Eğitimde Dijital Dönüşüm: Mobil Uygulama Örnekleri

İbrahim Sani ARINKAL

Geleneksel eğitim yöntemleri, özellikle özel eğitim gereksinimleri olan öğrenciler için her zaman yeterli olmamakta ve onların bireysel ihtiyaçlarını karşılayamamaktadır. Bu durum, eğitimde dijital dönüşümün önemini artırmakta ve bu alanda yeni fırsatlar sunmaktadır. Dijital dönüşüm, özel eğitimde daha kişiselleştirilmiş ve erişilebilir öğrenme deneyimleri sunma potansiyeline sahiptir. Ancak, bu sürecin etkin bir şekilde hayata geçirilmesi, belirli zorluklar ve problemleri de beraberinde getirmektedir. Özel eğitim alanında dijital dönüşümün temel problemlerinden biri, dijital teknolojilere erişimin sınırlı olmasıdır. Dijital uçurum olarak bilinen bu durum, teknolojiye erişim imkanlarının eşitsiz dağılımını ifade eder ve özellikle dezavantajlı gruplar arasında belirginleşir. Tüm öğrencilere eşit eğitim fırsatları sunmak amacıyla, dijital kaynaklara erişimin artırılması kritik bir öneme sahiptir. Özel eğitim öğrencilerinin ihtiyaçlarına uygun, kişiselleştirilmiş dijital öğrenme araçlarının geliştirilmesi ve bu araçların yaygınlaştırılması, özel eğitimde dijital dönüşümün başarılı olabilmesi için çözülmesi gereken temel sorunlardan biridir. Bir diğer önemli problem ise öğretmenlerin dijital becerilerinin yeterliliği ve bu becerilerin özel eğitimde nasıl kullanılacağı konusundaki bilgi eksikliğidir. Eğitim teknolojileri alanındaki hızlı gelişmeler, öğretmenlerin bu yenilikleri takip etmelerini ve etkili bir şekilde uygulamalarını zorunlu kılmaktadır. Ancak, birçok öğretmen bu alanda yeterli eğitime sahip olmayabilir ve dijital araçların etkin kullanımında zorlanabilir. Bu durum, öğretim sürecini olumsuz etkileyebilir ve öğrencilerin öğrenme deneyimlerini sınırlandırabilir. Bu nedenle, öğretmenlerin dijital becerilerinin geliştirilmesi ve bu konuda sürekli eğitim almaları önemlidir. Ayrıca, dijital dönüşüm sürecinde veri güvenliği ve gizliliği de dikkate alınması gereken kritik konular arasında yer almaktadır. Öğrencilerin kişisel ve akademik verilerinin güvenli bir şekilde saklanması ve kullanılması, yasal ve etik açıdan büyük bir önem taşır. Dijital platformlar aracılığıyla toplanan verilerin yanlış kullanımı, öğrencilerin güvenliğini sarsabilir ve eğitim sürecini olumsuz yönde etkileyebilir. Bu nedenle, veri güvenliği ve gizliliği konusunda katı politikaların benimsenmesi gereklidir. Son olarak, özel eğitimde dijital dönüşümün başarılı bir şekilde uygulanabilmesi için ailelerin de bu sürece dahil edilmesi gerekmektedir. Ailelerin dijital araçlar konusunda bilgi sahibi olmaması veya bu araçlara erişim konusunda yaşadıkları zorluklar, öğrencilerin dijital öğrenme deneyimlerini sınırlandırabilir. Ailelerin dijital dönüşüm sürecinde aktif rol alması, öğrencilerin eğitim başarıları ve motivasyonları üzerinde olumlu etkiler yaratabilir. Bu bağlamda, ailelere yönelik eğitim programları ve destek hizmetlerinin sunulması büyük önem taşımaktadır. Özetle, özel eğitimde dijital dönüşümün tam anlamıyla gerçekleştirilebilmesi için erişim, öğretmenlerin dijital becerileri, veri güvenliği ve aile katılımı gibi konularda karşılaşılan sorunların çözülmesi gerekmektedir. Bu bildiri, söz konusu problemlerin çözümüne yönelik öneriler sunmayı ve özel eğitimde dijital dönüşümün potansiyel faydalarını tartışmayı amaçlamaktadır. Bu çalışmada, özel eğitimde dijital dönüşümün mevcut durumunu ve gelecekteki potansiyelini değerlendirmek amacıyla nitel araştırma yöntemi kullanılacaktır. Nitel araştırma yöntemi, karmaşık sosyal ve insani konuları derinlemesine anlamak için kullanılan bir yaklaşımdır ve bu çalışmada özel eğitim uzmanları, öğretmenler, aileler ve öğrencilerin perspektiflerini içermektedir. Öncelikle, bu alanda literatür taraması yapılarak dijital dönüşümün özel eğitimde nasıl uygulandığı ve hangi teknolojilerin kullanıldığı incelenecektir. Literatür taraması, geçmişte yapılmış çalışmaların analiz edilmesi ve mevcut literatürdeki boşlukların belirlenmesi açısından kritik bir öneme sahiptir. Ayrıca, mevcut dijital araçların etkinliği ve uygulama örnekleri de bu analizde yer alacaktır. Araştırmanın ikinci aşamasında, özel eğitim uzmanları, öğretmenler ve ailelerle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılacaktır. Bu görüşmeler, katılımcıların dijital dönüşüm süreci hakkındaki deneyimlerini ve görüşlerini anlamaya yönelik olarak tasarlanmıştır. Katılımcılardan elde edilen veriler, tematik analiz yöntemiyle analiz edilecek ve ana temalar belirlenecektir. Bu sayede, dijital dönüşüm sürecinde karşılaşılan zorluklar ve fırsatlar daha derinlemesine anlaşılacaktır. Ayrıca, çalışmada, belirli okullarda veya eğitim merkezlerinde uygulanan dijital dönüşüm projelerinin incelenmesi de yapılacaktır. Bu incelemeler, uygulama örneklerinin değerlendirilmesi ve bu örneklerin diğer eğitim kurumlarına nasıl uyarlanabileceği konusunda öneriler sunacaktır. Proje incelemeleri, mevcut dijital araçların etkinliğini ve bu araçların öğrenci gelişimine katkılarını değerlendirme açısından önemlidir. Son olarak, elde edilen bulgular ışığında özel eğitimde dijital dönüşümün potansiyel faydaları ve bu sürecin nasıl iyileştirilebileceği konusunda öneriler sunulacaktır. Araştırma sonuçları, özel eğitimde dijital dönüşümün etkilerini anlamak

ve bu alanda yapılacak gelecekteki çalışmalara yol göstermek amacıyla kullanılacaktır. Bu çalışmanın beklenen sonuçları, özel eğitimde dijital dönüşüm sürecinin mevcut durumunu ve karşılaşılan zorlukları anlamak olacaktır. Ayrıca, dijital dönüşümün özel eğitim öğrencilerine sağladığı potansiyel faydalar ve bu sürecin iyileştirilmesi için öneriler de sunulacaktır. Özel eğitimde dijital dönüşümün, öğrenci gelişim takibi, öğretmen-aile iş birliği ve kapsayıcı eğitim sağlama açısından önemli fırsatlar sunduğu düşünülmektedir. Aynı zamanda, öğretmenlerin ve ailelerin dijital becerilerinin geliştirilmesi, veri güvenliği konularında farkındalık yaratılması ve dijital uçurumun önlenmesi gibi alanlarda da iyileştirmeler yapılması gerektiği öngörülmektedir. Bu çalışmanın beklenen sonuçları, özel eğitimde dijital dönüşüm sürecinin mevcut durumunu ve karşılaşılan zorlukları anlamaktır. Ayrıca, dijital dönüşümün özel eğitim öğrencilerine sağladığı potansiyel faydalar ve bu sürecin iyileştirilmesi için öneriler sunulacaktır. Dijital dönüşümün, öğrenci gelişim takibi, öğretmen-aile iş birliği ve kapsayıcı eğitim sağlama açısından önemli fırsatlar sunduğu öngörülmektedir. Bunun yanı sıra, öğretmenlerin ve ailelerin dijital becerilerinin geliştirilmesi, veri güvenliği konularında farkındalık artırılması ve dijital uçurumun önlenmesi gibi alanlarda da iyileştirmeler yapılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Özel eğitim, dijital dönüşüm, mobil uygulamalar.

Çocuk Kütüphanelerinde Yer Alan Resimli Çocuk Kitaplarının Bilişsel Gelişim Açısından Uygunluğunun İncelenmesi (Mihrimah Sultan Çocuk Kütüphanesi Örneği)

Ayşe KIZILKAYA

Beyzanur FIÇICI

Eda ALTURAN

Helin ALÇİÇEK

Nazlı SEVİM

Doç. Dr. Esin SEZGİN

Bu çalışmada İstanbul Üsküdar'da yer alan Mihrimah Sultan Çocuk Kütüphanesi'ndeki en çok ödünç alınan okul öncesi döneme yönelik yazılmış çocuk kitaplarının bilişsel gelişim özelliklerine uygunluğunun incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında, Mihrimah Sultan Çocuk Kütüphanesi'nden 2023 yılında en çok ödünç alınan 163 kitap değerlendirilmiştir. Kitapları değerlendirmek için MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı bilişsel gelişim kazanımları temel alınarak "Okul Öncesi Dönem Çocuklarına Yönelik Çocuk Kitaplarını Bilişsel Gelişimsel Özelliklerine Uygunluğunu İnceleme Soru Formu" oluşturulmuştur. Kitapların içerik özellikleri, hazırlanan soru formu doğrultusunda incelenerek doküman analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, en çok ödünç alınan 163 kitabın 106 tanesi hikâye kitabı, 24 tanesi masal kitabı ve 32 tanesi diğer türlerden oluşmaktadır. Belirlenen tarih aralığında en çok ödünç alınan kitabın "Mine'nin Buzdolabı" olduğu ve bu kitapta tüm kazanımlara yer verildiği tespit edilmiştir. Genel olarak kitaplarda kazanımların çoğuna yer verilirken en az yer verilenin ise kazanım 4 olduğu görülmüştür. Aynı zamanda, olaylar arasında bağlantı kurma ve bu kavramlar üzerine odaklanarak bilinç kazanma sağlanmasında ve çocukta sorun çözme yeteneğinin gelişiminde kitap içeriği ve kazanımların bulunma sayısı karşılaştırıldığında kitapların yetersiz kaldığı saptanmıştır. Bu araştırmaya dâhil edilen kitapların, genel olarak MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı'nda yer alan bilişsel gelişim kazanımlarını içerdiği tespit edilmiştir. Bazı kazanımlar diğerlerine oranla yeteri kadar yer almadığı görülmüştür. Bu bağlamda, çocuklara yönelik kitaplar bilişsel gelişime katkı sağlayacak tüm özelliklere uygun olarak hazırlanmalıdır. Çocuk kütüphanelerinde yer alan çocuk kitaplarının bilişsel gelişim dışındaki gelişim alanları açısından da incelenmesi önerilir.

Anahtar Kelimeler: Mihrimah Sultan Çocuk Kütüphanesi, çocuk edebiyatı, bilişsel gelişim, okul öncesi dönem.

Savaşın Çocuğun Sosyo- Duygusal Gelişimine Etkisi: Çocuk Gelişimci Perspektifinden Bir Derleme

Sena AYDIN

Savaşlar toplumları derinden etkileyen, etkisinin nesiller boyu devam ettiği şiddetin uç bir boyutudur. Silahlı çatışmanın çocukların psikolojik, gelişimsel ve fizyolojik durumlarına etkisi bulunmaktadır. Özellikle genç yaşamlar üzerindeki etkileri derin ve çok yönlü şekilde göz önüne alındığında çocuk gelişimi için kritik bir alan olmaktadır. Dünyanın birçok bölgesinde milyonlarca çocuk risk faktörlerinin böylesine yoğun yaşandığı savaş ortamında eğitim ve sağlıklı yaşam gibi birçok haklarının elinden alındığı, çalışmaya ve suç işlemeye itildiği durumda yaşamlarını sürdürmeye mecbur bırakılmaktadır. Savaştan etkilenen çocuklar fizyolojik sağlıklarını riske atan malnütrisyon, bulaşıcı hastalıklar, kalıcı sakatlıklar ve psikolojik, ruhsal sıkıntılar yaşamakta, her türlü ihmal ve istismara açık hale gelmektedirler. Özetle savaş çocuklar üzerinde yıkıcı etkilere sahiptir ve genel gelişimlerini etkiler. Dünya çapında her on çocuktan en az biri silahlı çatışmalardan etkilenmekte ve ölüm, travma, yerinden edilme ve temel hizmetlerin kesintiye uğraması gibi hem doğrudan hem de dolaylı etkilerin sonuçlarını yaşamaktadır. Ülkemizde savaşın çocukların gelişimsel açıdan risk faktörlerine, dayanıklılıklarına ve iyileşme süreçlerine odaklanan çalışmaların sayısı sınırlıdır. Özellikle literatürdeki savaştan etkilenen çocukların gelişimleri ve problemlerin ardındaki açığı kapatmak amacıyla bulguları bir araya getiren çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışmada, savaşın çocukların sosyo- duygusal gelişimi üzerindeki yansımalarına ilişkin yurtdışındaki makalelerin incelenmesi Scopus veri tabanı üzerinden “çocuk”, “savaş”, “çocuk ve savaş” ve “savaş travması” anahtar kelimeleriyle hariç ve dahil tutma kriterleri bulundurulmuş ve araştırılmıştır. Dergipark veri tabanından yine aynı kriterler sabit tutularak yurtiçindeki çalışmaların kapsamlı bir literatür incelemesi sunulmaktadır. Çalışma, gelişimsel anlamda sosyo- duygusal etkilerin değerlendirmelerine odaklanmaktadır. Literatürdeki bulgular sentezlenerek ruh sağlığı sorunları, gelişimsel gecikmeler, ebeveyn faktörlerinin etkisi, dayanıklılık ve iyileşme gibi alanlar ele alınmaktadır. Dünya çapında 2023 yılı sonu itibarıyla yaklaşık 47,2 milyon çocuğun çatışma ve şiddet nedeniyle yerinden edildiği düşünüldüğünde, kapsamlı bir incelemenin savaş mağduru çocuklarla çalışan; eğitimciler, sağlık çalışanları ve biz çocuk gelişimciler için önemli olmaktadır ve bir bakış açısı sunmak amacıyla yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, savaş, çocuk ve savaş, savaşın çocuklar üzerine etkisi.

Savaş Ortamında Çocuk ve Oyun: Travma ve Psikososyal Destek Aracı Olarak Oyun

Betül GÜRBÜZ

Bu bildirinin temel amacı, savaş ortamında yaşayan çocukların maruz kaldıkları psikolojik ve sosyal travmaları ele almak ve oyunun bu travmalarla başa çıkmada nasıl bir araç olarak işlev gördüğünü ortaya koymaktır. Oyun, savaş travmalarının çocuklar üzerindeki yıkıcı etkilerini azaltmada kritik bir rol oynar ve çocukların kendilerini ifade etmelerine, duygusal rahatlama sağlamalarına yardımcı olur. Çalışma, oyunun iyileştirici gücünü ve oyun temelli psikososyal desteklerin çocukların ruh sağlığı üzerindeki olumlu etkilerini araştırmayı hedeflemektedir. Çalışmada literatür taraması yöntemi kullanılmıştır. Savaş ortamlarında yaşayan çocuklarla ilgili yapılan nitel ve nicel araştırmalar incelenmiş, özellikle oyunun travmatik deneyimlerin anlamlandırılması ve işlenmesi üzerindeki rolü vurgulanmıştır. Alan yazınında oyun terapisi, yaratıcı oyun faaliyetleri ve yapılandırılmış oyun programlarının etkileri detaylı bir şekilde analiz edilmiştir. Savaş bölgelerinde uygulanan oyun temelli psikososyal destek programları üzerine yapılan çalışmalar da dikkate alınmıştır. Yapılan araştırmalar, savaş mağduru çocukların sıklıkla anksiyete, depresyon, travma sonrası stres bozukluğu (TSSB) ve diğer psikolojik sorunlar yaşadığını göstermektedir. Oyun, çocukların travmatik deneyimlerini simgesel olarak yeniden canlandırmalarına ve bu travmalarla başa çıkmalarına olanak tanır. Ayrıca, oyun sırasında çocuklar güvenli bir ortamda duygusal düzenleme becerilerini geliştirir, stres düzeylerini azaltır ve sosyal ilişkilerinde güçlenme yaşarlar. Oyun terapisi, çocukların güven duygusunu yeniden inşa etmelerine yardımcı olurken, empati kurma ve sosyal etkileşim becerilerini de artırmaktadır. Oyun, savaş travması yaşayan çocuklar için güçlü bir psikososyal destek aracı olarak kabul edilmektedir. Oyun terapisi ve yaratıcı oyun faaliyetleri, çocukların travma sonrası iyileşme süreçlerine önemli ölçüde katkı sağlamaktadır. Bu tür oyun temelli müdahaleler, çocukların ruh sağlığını iyileştirmekle kalmaz, aynı zamanda onların sosyal ve bilişsel gelişimlerini de destekler. Savaş bölgelerinde yaşayan çocuklara yönelik psikososyal destek programlarında oyun terapisine daha fazla yer verilmelidir. Eğitimciler ve aileler, çocukların travmalarını oyun yoluyla işleyebilmeleri için bilinçlendirilmeli ve eğitilmelidir. Ayrıca, bu tür müdahalelerin etkinliğini değerlendiren yeni araştırmalar yapılmalı ve oyun temelli yaklaşımlar yaygınlaştırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Savaş, çocuk, oyun, psikososyal destek.

Kuşaklar Arası Aile İçi İletişimin İncelenmesi Derleme

Gaye TEZER

Ece Türkan DEVECİ

Bu çalışma, kuşaklar arası ilişkiler ve aile içi iletişim kavramlarını ele alarak kuşak farklılıklarının aile içi iletişime etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Kuşak sınıflandırmaları, iletişim tercihleri ve değer algıları çerçevesinde yapılan literatür incelemeleri, kuşaklar arası iletişim zorluklarını ve bu zorlukların aile içi ilişkilere etkilerini ortaya koymaktadır. Yöntem olarak, alanyazında yer alan araştırmalar derlenmiş ve kuşakların değerler, iletişim tarzları ve teknolojik kullanımları gibi faktörlerin aile içi iletişimde neden olduğu çatışmalar değerlendirilmiştir. Çalışma, ebeveynler ve çocuklar arasındaki iletişimde öne çıkan sorunları belirlemek ve bu sorunlara çözüm önerileri sunmak üzere yapılandırılmıştır. Sonuç olarak, kuşak farklılıklarının iletişim biçimleri, teknoloji kullanımı ve yaşam deneyimleri gibi unsurlar bağlamında aile içi dinamikleri etkilediği görülmektedir. Özellikle Z kuşağının dijital iletişim tercihleri, daha geleneksel yöntemleri benimseyen eski kuşaklarla iletişimde zorluklara yol açmaktadır. Çalışma, farklı kuşaklar arasındaki anlayışı geliştirmek ve aile içi iletişimde sürdürülebilir çözümler üretmek adına önemli bulgular sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kuşaklar, aile içi iletişim, iletişim zorlukları, teknoloji kullanımı, değerler, yaşam tarzı.

Genel Pediatri Servisinde Yatışı Olan Çocukların G-GİDR Değerlendirme Aracıyla Değerlendirilmesi

Hümevra ÖZSOY

Sultan GİRİŞ

Bu araştırmanın amacı hastaneye yatırılarak izlenen 0-48 ay 110 çocuğun gelişimsel sorunların saptanması, yatarak tedavi alan çocukların anlatım dili, alıcı dil, motor beceriler, ilişki kurma, oyun ve özbakım açısından G-GİDR ile değerlendirilmesidir. Araştırma nitel araştırma olup İstanbul Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesinde aile merkezli gelişimsel değerlendirme yöntemiyle yapılan G-GİDR ölçme aracı kullanılmıştır. Veriler, Genel Pediatri 2 servisinde en az 2 gün yatış ve tedavisi olan 0-48 ay aralığında 110 çocuğun ebeveyniyle görüşme yöntemiyle toplanmış, içerik analiziyle değerlendirilmiştir. Araştırmanın dahil etme kriterleri; 0-48 ay aralığındaki çocukların dil, motor, sosyal-duygusal ve özbakım gelişim alanlarından biri veya birkaçını incelemek için aile izni ile yapılan görüşme; dışlama kriterleri ise, 4 yaştan daha büyük çocuklar ya da izolasyonu süren çocuklardır. Araştırmanın verileri 6 alan üzerinden değerlendirilmiştir. Alanlar; anlatım dili, alıcı dil, motor beceriler, ilişki kurma, oyun ve özbakım olarak sınıflandırılmıştır. Çocukların gelişim sonuçlarına göre yaşı ile uyumlu 90 çocuk vardır. Gelişim sonucu yaşı ile uyumlu olmayan 20 çocuk bulunmuştur. Sadece bir alanda gelişim gecikmesi olan 8 çocuk tespit edilmiştir. Birden fazla alanda gelişim gecikmesi olan çocuk sayısı 11 olarak bulunmuştur. Gelişimi İzleme ve Destekleme Rehberi uygulanan anneler, çocuklarının yetilerini tüm yaşlarda GİDR'de önceden belirlenmiş olan yetiler çerçevesinde betimlemişlerdir. Araştırmada gelişimsel yetiler ebeveynlerin verdiği bilgilerle edinilmiştir. Artık dünyada sadece çocuğun gözlemlendiği değil, çocuğun değerlendirmesine aileleri de katan yöntemler tercih edilmektedir. Bu araştırma ülkemizde sağlık sistemi içinde gelişimin izlenmesi amacıyla kullanılabilir çok az aracın bulunması, bebeklik ve erken çocukluk döneminde gelişimin izlenmesinde yöntem olarak ebeveynlerin çocuklarının gelişimleri ile ilgili kaygılarını ve gözlemlerini açık uçlu sorularla sorarak değerlendiren, kolay ve anlaşılır bir aracın uygulanarak çeşitli alanlarda bilgi sahibi olmamızı sağlar.

Anahtar Kelimeler: Çocuk gelişimi, gelişimsel değerlendirme, gelişim izlem, gidr.

İnstamomları Takip Eden Annelerin, İnstamomların Paylaşımlarıyla Kendi Çocuklarının Üzerindeki Etkinin Belirlenmesi

Reyhan APAYDIN

Nurcan ALAN

Ayşe Berrin ARSAL

Prof. Dr. Pınar BAYHAN

Bu araştırma, 3-6 yaş aralığındaki çocukları bulunan ve Instagram'da aktif olarak ebeveyn içerikleri takip eden annelerin yeterlilik düzeylerini, sosyal açıdan yaşantılarını ve çocuklarının cinsiyetinin, ailenin sosyal ekonomik düzeyinin, annenin eğitim durumu ve mesleğinin bu faktörlere olan etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada, takipçi ebeveynlerin psikolojik, sosyal ve aile içindeki rollerine dair algıları ve deneyimleri ele alınmıştır. Veri toplama sürecinde, ebeveynlerin sosyal medya kullanımı ile çocuk gelişimi üzerindeki etkilerinin karşılaştırıldığı bir anket yöntemi uygulanması planlanmaktadır. Çalışma, annelerin sosyal medya üzerinden aldıkları ebeveynlik ipuçlarının, onların çocuk yetiştirme davranışlarının üzerindeki etkiyi araştırmayı amaçlamaktadır. Sonuçlar, sosyal medya platformlarında annelerin paylaşımları ile ebeveynlik becerilerinin birbirini etkileyebileceğini, ancak bu etkileşimin, özellikle çocukların cinsiyeti ve ailenin sosyal çevresi, sosyoekonomik düzey, eğitim durumu gibi faktörlere bağlı olarak değişebileceğini ortaya koymaktadır. Bu öngörüler, ebeveynlerin sosyal medya üzerindeki etkileşimlerinin yalnızca bireysel psikolojik etkiler değil, aynı zamanda aile içi dinamikler, çocuk yetiştirme tutumu ve sosyal ilişkiler üzerinde de önemli sonuçlar oluşabileceği düşünülmektedir. Araştırma, annelerin sosyal medya kullanımı ve çocuklarının gelişimi arasındaki ilişkiyi daha derinlemesine incelemeyi önererek, ebeveynlik pratiğini geliştirmeye yönelik öneriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Anne, instamom, çocuk, sosyal medya.

Çocuğumu Tanıyor ve Anlıyorum

Beyza BOLAT

Çalışma sosyo-ekonomik düzeyi düşük 60-72 aylık çocukları olan aileler ve çocuklarıyla yürütülmüştür. İletişim sorunlarından öfke kontrolü teması üzerinden, aile eğitimi ve çocuklarla aile katılımlı paylaşımlı kitap okuma çalışması yapılarak aileler üzerinde iletişimin önemiyle ilgili farkındalık oluşturmak amaçlanmıştır. Bu çalışma, Genç Osman İlkokulu'nun anasınıfında, etik kurul izin süreçleri tamamlandıktan sonra gönüllü olan 8 aile ve çocukları üzerinde yürütülmüştür. İlerleyen süreçte 3 aile özel nedenlerden dolayı araştırmadan çekilmiş ve 5 aile ile araştırma tamamlanmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi yöntemiyle yapılan çalışmada, iletişim farkındalığını ölçmek için araştırmacı ve danışmanın görüşleri doğrultusunda hazırlanan "Görüşme Formu" kullanılmıştır. Aile Katılımlı ve Etkileşimli Kitap Okuma Temelli İletişim Eğitimi, haftada bir kez 6 hafta boyunca uygulanmış ve eğitim sonrası ailelerle tekrar görüşülerek öncesi-sonrası karşılaştırması yapılmıştır. Eğitim modülleri, hazırlanırken Bütün Beyinli Çocuk (Siegel & Bryson, 2019) kitabından ilham alınmıştır. Görüşmeler sonucunda bulgular, sorulan sorular çerçevesinde üç temada toplanmıştır. Bunlar; Annelerin Çocukla İletişimin Eğitimden Önce ve Sonra Değerlendirilmesi, Öfke Problemlerinin Belirlenmesi ve Çözüm Yöntemleri, Eğitimden Beklentiler ve Eğitim Sonrası Değişim. Eğitim öncesinde katılımcılar çocuklarıyla gündelik hayatla ilgili çatışmaları fark etseler de çözüm arayışında olmadıkları, eğitim sonrasında ise bu sorunlara yönelik farkındalık kazanarak alternatif çözüm yolları geliştirmeye başladıkları görülmüştür. Katılımcılar, öfke anlarında çocuklarına tepkisiz kalmak yerine oyun gibi alternatif yöntemlerle öfke regülasyonunu öğrenmişler ve iletişim farkındalıkları artmıştır. Eğitimlerin ve aile katılımlı çocuk kitabı etkinliklerinin sonunda aileler çocuklarıyla daha iyi iletişim kurduklarını, sorun yaşasalar bile daha kolay üstesinden gelebildiklerini, çocuklarıyla kaliteli vakit geçirdiklerini ifade etmişlerdir. Proje sonucunda, araştırmacı ve danışmanın görüşleri doğrultusunda geliştirilen "Görüşme Formu" verilerine dayanarak, katılımcı ailelerin iletişim sorunları kapsamında öfke problemlerinde azalma olduğu, problem çözme yöntemlerinde olumlu yönde değişimler gözlemlendiği ve çocuklarının davranışlarının nedenleri konusunda farkındalıklarının arttığı saptanmıştır. Çalışmanın sınırlılığı ise katılımcı sayısının az olmasıdır. Bu tür projelerin yaygınlaştırılması, toplumsal faydaları artırarak hem bireysel hem de sosyal düzeyde uzun vadeli olumlu etkiler yaratır. Ebeveynler ve çocuklar arasındaki bağın güçlenmesi, sağlıklı bireylerin yetişmesine, daha uyumlu ve huzurlu bir toplum oluşumuna katkı sağlar. Ayrıca farklı gelişim alanlarını desteklemek amacıyla bu eğitim programı uyarlanarak kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Öfke, çocuk kitapları, aile katılımı, iletişim.

Resimli Öykü Kitaplarının Ağız ve Diş Sağlığı Açısından İncelenmesi

Esra TEKGÜL

Feyza TEKGÜL CANYETER

Prof. Dr. Özlem KÖRÜKÇÜ

Çocuk edebiyatı; kalıcılaştırmak ve öğretilmek istenen, dili, tarihi, değer ve düşünceleri, bir milleti millet yapan unsurları ile anne baba, toplum ve çocuk arasında kurulan bir köprüdür, költürdür. Resimlerle çocuklara, dünyayı, zararlı alışkanlıkları, ahlaki değerleri, temizlik kurallarını, sorumlulukları ve daha nicesini anlatmak ve öğretmek mümkündür. Kitaplar bu sebeple çok önemli ve değerlidir. Bu araştırmanın amacı, erken çocukluk dönemine yönelik ağız ve diş sağlığı konulu resimli kitaplarda ağız ve diş sağlığı konusunun nasıl işlendiğini ortaya koymaktır. Bu araştırma, “tarama” niteliğinde betimsel bir çalışmadır. Bu araştırmanın verileri doküman analizine bağlı olarak yazılı kaynaklardan elde edilmiştir. Verilerin incelenmesinde içerik analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklem seçiminde, amaçsal örnekleme yönteminden yararlanılmıştır. Bu araştırmanın evrenini Türkiye’de satışa sunulan, son 10 yılda basılan erken çocukluk dönemine yönelik ağız ve diş sağlığını konu alan resimli kitaplar araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise; Türkçe veya Türkçe ‘ye çevrilmiş olan, 25 resimli çocuk kitabı oluşturmaktadır. Veriler, uzman görüşleri doğrultusunda araştırmacılar tarafından ilgili literatür taranarak geliştirilen “Kitap Değerlendirme Formu” ile toplanmıştır. Elde edilen bulgulara göre; kitapların genelinde doğrudan “ağız ve diş sağlığıyla ilgili bir bilgiye” yer verildiği ve kahramanın “bir ağız ve diş problemi” yaşadığı saptanmıştır. “Gelişim dönemlerine uygun “diş sallanması (süt dişi)” en sık rastlanan ağız ve diş sorunu iken, “ağız kokusu” en az görülen ağız ve diş sağlığı problemidir. Kitapta “diş fırçalama” eylemi sık yapılırken “diş fırçalama süresine” 3 kitapta yer verilmiştir. Diş fırçalama eylemine hem metin hem de resimde yer verilmiştir. Ağrı ya da başka sebeple “diş hekimine başvurulmuş” öykü çoğunluktadır. Kitapların çoğunda insan karakterler bulunurken, baş kahramanın ve diş hekiminin cinsiyetinin en fazla “kadın”, ebeveyn figürünün “anne”, yardımcı karakterlerin “baba ve arkadaş” olduğu saptanmıştır. Kitapların hepsinde “tedavi” olumlu sonuçlanmıştır. 9 kitapta ise diş hekiminin işlem sonrasında “ödül vermesi” durumuna rastlanılmıştır. Ağız ve diş sağlığı bakımının erken çocukluk döneminde rutinleşmesi göz önüne alındığında ebeveynlerin daha sık model olması gerektiği, ağız ve diş sağlığı hakkında daha fazla öykü üretilmesi gerektiği, okul öncesi eğitim kurumlarında her 6 ayda bir diş hekimleri tarafından rutin kontroller yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim, erken çocukluk dönemi, resimli öykü kitapları, ağız ve diş sağlığı.

Ergenlerin Sosyal Medya Kullanımları ile İlgili Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi

Dilek ADIGÜZEL

Gamze AYMAK

Zeyneb Nur KOŞAR

Şirin HALICI

Merve DURU

Senay CEYHAN

Zülat YAR

Zuhal ELİBOL

Arş. Gör. Dr. Nur Sena ÖZ TATACAK

Günümüzde sosyal medya kullanımının oldukça fazla olması her yaş grubunu olduğu gibi ergenleri de farklı şekillerde etkilemektedir. Sosyal medya kullanımının ergenler üzerindeki etkilerini bilmenin bu konuda alınacak önemler açısından oldukça önemli olduğu düşünülmektedir. Bu düşünceden hareketle ilgili konuyu ele alan ülkemizde yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi bütüncül sonuçların görülmesi açısından kıymetlidir. Mevcut çalışmada ergenlerin sosyal medya bağımlılığı ve kullanımının ruh sağlıkları arasındaki ilişkiyi konu alan lisansüstü tezleri inceleyerek bu konuda farkındalık ve bilgi birikimi oluşturmak amaçlanmaktadır. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme yöntemi ile gerçekleştirilen araştırma 2014-2024 yılları arasında yapılan ergenlik dönemi, sosyal medya bağımlılığı, ruh sağlığı, iyi oluş hali anahtar kelimeleri bağlamında Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezinde yer alan lisansüstü tezlerin incelenmesini içermektedir. Tezlere ulaşabilmek için “Sosyal medya”, “sosyal medya bağımlılığı” ve “ergenlik” anahtar kelimeleri kullanılarak arama yapılmıştır. Belirlenen lisansüstü tez çalışmaları; yürütüldüğü üniversite, enstitü, anabilim dalı, yılı, tez türü, kullanılan çalışma modeli, çalışmanın örneklem grubu, içeriği ve elde edilen sonuçlar gibi değişkenler dikkate alınarak incelenmiştir. Bu kapsamda 14 yüksek lisans ve 4 doktora tezi olmak üzere toplam 18 lisansüstü çalışma incelenmiştir. Araştırma sonucunda ergenlerin sosyal medya bağımlılığının ruh sağlığına etkisini ele alan lisansüstü çalışmaların en çok Üsküdar Üniversitesinde ve sıklıkla üniversitelerin Sağlık Bilimleri Enstitülerinde tamamlandığı görülmüştür. İncelenen lisansüstü tezlerden elde edilen sonuçlara bakıldığında ergenlik döneminde sosyal medya kullanımının, sosyal medya tüketimine bağlı sosyal ve duygusal sağlık açısından ciddi sonuçlar doğurduğu belirtilmektedir. Sosyal medyanın yaygınlaşmasının ergenlerde düşük benlik saygısı, yalnızlık duygularının artması ve sosyal kaygı düzeyinin artmasıyla ilişkili olabileceğini ortaya koymuştur. Ayrıca sosyal medya bağımlılığının süresi uzadıkça yüz yüze iletişiminin zayıfladığı ve okul performansının kötüleştiği görülmektedir. Bu stresin ergenlerde duygusal dengeyi bozarak kaygı gibi ruhsal bozukluklara yol açtığı da ileri sürülmüştür. İncelenen lisansüstü tez çalışmalarında sosyal medyanın gençlerin sosyal hayatını önemli ölçüde etkilediği ortak sonucu dikkat çekmektedir. Araştırma sonuçları elde edilince ilgili literatür ile tartışılacak olup araştırma sonuçlarının ileride yapılacak çalışmalara ilgili değişkenleri belirleme açısından kaynak sağlayacağı düşünülmektedir. Sosyal medya bağımlılığının kontrol edilmesi, azaltılması adına konferanslar ve farklı değişkenleri içeren çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal medya, sosyal medya bağımlılığı, ergenlik.

Yeme Bozukluğu Görülen 7-12 Yaş Aralığındaki Çocuklarda Anne Tutumunun Yeme Davranışına Etkisi

Esmâ Nur AKKAYA

Dr. Öğr. Üyesi Semiha Füsün AKDAĞ AYCİBİN

Bu çalışmanın amacı, anne tutum ve davranışlarının, 7-12 yaş çocuklarının yeme davranışlarına etkisini incelemektir. Amasya ilinde yaşayan, yeme bozukluğu tanısı almış 266 çocuk ve anneleri ile gerçekleştirilen araştırmada, ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, Yeme Davranışı Formu ve Aile Değerlendirme Ölçeği kullanılmıştır. Veriler SPSS 26 programında değerlendirilmiştir. Araştırma sonuçları, yeme bozukluğu görülen çocuklarda anne tutumunun yeme davranışına hem olumlu hem de olumsuz etkisi olduğunu göstermektedir. Bu etkinin annenin yaşı, çocuğun yaşı, geliri, eğitim durumu gibi faktörlere göre değiştii tespit edilmiştir. Beslenme, bireyin sağlıklı büyümesi ve gelişmesi için kritik öneme sahiptir. Çocukluk döneminde beslenme sorunları sık görülmektedir ve bu sorunlar, aile içi iletişim ve bireylerin davranışlarıyla ilişkili olabilir. Bu çalışmada, yeme bozukluğu görülen çocukların yeme davranışlarını etkileyen faktörler incelenmiştir. Araştırma Modeli: İlişkisel tarama modeli. Çalışma Grubu: Amasya ilinde yaşayan 7-12 yaş aralığındaki 266 çocuk ve anneleri. Veri Toplama Araçları: Kişisel Bilgi Formu, Yeme Davranışı Formu, Aile Değerlendirme Ölçeği. Veri Analizi: SPSS 26 programı ile analiz edilmiştir. Araştırma bulguları, annelerin tutumlarının çocukların yeme davranışları üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Annelerin sosyodemografik özelliklerine göre yeme davranışları arasında anlamlı farklar bulunmuştur. Anne tutumları, yeme bozukluğu olan çocukların yeme davranışlarını etkileyen önemli bir faktördür. Ebeveynlerin eğitim düzeyi, gelir durumu ve yaşları gibi faktörler bu etkiyi şekillendirmektedir. Aile içindeki iletişimin güçlendirilmesi, çocukların sağlıklı beslenme alışkanlıkları kazanmalarına yardımcı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Yeme bozukluğu, anne tutumu, davranış bozukluğu, anne-çocuk iletişimi, iletişim.

Göçe Maruz Kalan 10-17 Yaş Arası Ergenlerin Göç Algısı

Betül AÇIKALIN

Rana ALAN

Yapılan bu araştırma Dünya'nın farklı bölgelerinde savaş görmüş ve göç etmek zorunda kalmış 10-17 yaş arası, 3 kız 3 erkek toplam 6 ergen ile gerçekleştirilmiştir. Onların göç deneyimleri, göç sonrasında neler ile karşılaştıkları, göç algılarını ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Araştırmamız nitel araştırma yöntemi ile tasarlanmıştır. Araştırmamızda nitel araştırma modellerinden Fenomenoloji yaklaşımı tercih edilmiştir. Çalışmamıza, göçe maruz kalmış 6 birey katılmıştır. Görüşmeler online ortamda gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar herhangi bir yönlendirme veya baskıya maruz kalmadan, bireysel onayları alınarak yanıtları kaydedilmiştir. Veriler "Demografik Bilgi Formu" ve "Göçe Maruz Kalmış Ergenlerin Göç ile ilgili Deneyimleri Görüşme Formu" ile toplanmıştır. Görüşmelerin analizi QDA Miner Lite yazılımı aracılığı ile yapılmıştır. Yapılan tüm görüşmelerin analiz edilmesiyle ana temalar belirlenmiş, bu temalar için alt temalar oluşturulmuştur. Her bir alt tema kapsamında yer alan katılımcı ifadeleri alıntılanarak açıklanması düşünülmektedir. Bu araştırmada, Suriye'den göç eden mülteci çocukların göç algısı incelemek amaçlanmaktadır. Araştırma bulgularında, "göç tanımları", "göç yolculuğunun hikayesi", "göç yolculuğu sırasında ve sonrasında yaşadıkları zorluklar ve çözümleri", "göçe maruz etkileri", "göç sonrası mutlu eden olaylar", "göçe maruz kalan bireylere davranışları", "yeniden göç edecek olsa nelere dikkat edecekleri" ve "göç yolculuğu ve sonrası anıları" temaları elde edilmiştir. Bu araştırmadan elde edilen verilere göre, ergenlerin göç sonrasında yaşadıkları olumsuz etkilerin, üzerinden ne kadar süre geçerse geçsin hala devam ettiği sonucuna ulaşılabilirliği düşünülmektedir. Çalışma ile ergenlerin göç sonrasında yaşamış oldukları sosyal uyum süreçleri, eğitimsel zorluklar ve göç algılarının ne tür değişimlere maruz kaldığının belirlenmesi açısından önemli neticeler elde edileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Göç, mülteci, savaş, ergen, uyum.

Kahramanmaraş Depremi Sonrası Akut Dönemde Psikososyal Destek Uygulamalarında Görev Alan Çocuk Gelişimcisinin Mesleki Deneyimlerinin İncelenmesi: Tek Merkez Örneği

Hümevra ÖZSOY

Bu araştırmanın amacı İstanbul'da Sağlık Bakanlığı bünyesinde Şehir Hastanesinde çalışan ve Kahramanmaraş merkezli depremler sonrası depremzede çocuk, ergen ve ailelerine yönelik akut psikososyal destek müdahalelerinde görev almış çocuk gelişimcisinin yürüttüğü çalışmaların ve yaşadıkları durumların incelenmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseninde yapılandırılan bu araştırma, Sağlık Bakanlığı bünyesinde çalışan ve 6 Şubat depremlerinden sonra akut dönemde çocuk, ergen ve ailelerine yönelik psikososyal destek hizmeti sunan çocuk gelişimcisinin ve ekip arkadaşlarının yürüttüğü çalışmalardır. Veri toplama aracı olarak kurulan Psikososyal ekibin yaşadıkları durumlar ve çalışmalar kullanılmıştır. Araştırmanın verileri görüşme tekniğiyle analiz edilmiştir. Çocuk gelişimciler, ihtiyaç tespiti ve koordinasyon çalışmasıyla başlayıp çocuk ve ailelere yönelik çalışmalarla devam eden bir süreç yaşandığını belirtmiştir. Çocuk gelişimciler bu süreçte hekim ve diğer sağlık profesyonelleriyle iş birliği yapmış ve koordinasyon sürecinde yer almıştır. Çocuk ve aileyi merkeze alarak onların ihtiyaçları doğrultusunda destek hizmetleri yürütmüştür. Çocuk gelişimciler, diğer meslek elemanlarının çocuk gelişimcinin meslek tanımını bilmemesinden dolayı zorluklar yaşamıştır. Ayrıca travma, kayıp ve yas süreçlerine ilişkin deneyim eksikliklerinin olduğunu belirten çocuk gelişimciler, çocuk gelişimi lisans derslerinin güncellenmesini önermiştir."

Anahtar Kelimeler: Çocuk gelişimi, deprem, psikososyal destek, 6 Şubat.

Okul Çağındaki Çocukların Akran Zorbalığına Maruziyetinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Sena Berra KAYABAŞI

Bu çalışmanın amacı okul dönemindeki çocukların maruz kaldığı akran zorbalığına maruziyetini belirlemek, bu akran zorbalığının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi ve bu değişkenlere göre çözümler sunmaktır. Bu bildiride okul çağındaki çocukların akran zorbalığına maruziyetinin çeşitli değişkenler tarafından incelendiği makale ve çalışmalar, nitel analiz yöntemiyle incelenmiştir. Araştırma kapsamında öncelikle ilgili literatür taranmış, akran zorbalığı ile ilişkili temel kavramlar ve teorik çerçeve belirlenmiştir. Akran zorbalığı, akran grubu içinde fiziksel, duygusal ya da sosyal biçimde zarar veren, tekrar tekrar yaşanan saldırgan davranış biçimi olarak tanımlanmaktadır. Elde edilen sonuçlara göre; hem zorbalık yapmak hem de zorbalığa uğramak bireylerin ruh sağlığını ve mutluluğunu bozmakta, psikopatolojilerin gelişimine zemin hazırlamakta, hâlihazırda var olan sorunları güçlendirmekte ve ciddi akademik, sosyal ve duygusal problemlere yol açmaktadır. Çocuklar zorbalığa uğradıkları için okula gitmekte isteksiz olabilmekte, böylece zorbalığa uğramaktan kaçabileceklerini düşünmektedir. Akran zorbalığı okul öncesi dönemden ergenliğe kadar farklı yaş gruplarında ortaya çıkabilmektedir. Gelişimlerinin en hızlı seyrettiği okul öncesi dönemde çocukların zorbalık davranışıyla karşı karşıya gelmesi, sosyal-duygusal gelişimlerini olumsuz yönde etkilemektedir. Bu dönemde zorbalığı gerçekleştiren ya da maruz kalan çocuklar yaşamlarının ilerleyen dönemlerinde de kendilerine ve çevresindeki bireylere bu olumsuzluğu yansıtmaktadır. Bu amaçla alanda çalışan öğretmenlerin, çocuk gelişimcilerin ve ebeveynlerin okul döneminde oluşan akran zorbalığı hakkında yeterli bilgi donanımına sahip olması gerekmektedir, ayrıca öğrenciler için farkındalık eğitimleri yapılmalı ve psikolojik destek sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Akran zorbalığı, okul dönemi, maruziyet.

Savaşların Çocuk Üzerindeki Etkileri

Yaren Sıla YÜZER

Beyza AYTAÇ

Savaşlar tüm insanlığı etkileyen bir durumdur fakat bir çocuk için bambaşka hisler uyandırabilir, savaşla büyüyen çocukları topluma sağlıklı bir şekilde kazandırmak önemlidir. Edebiyatta ve sinemadaki yansımalarına baktık ve bununla ilgili sunum hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Savaş, çocuk, ilgili kitap ve film.

Teknolojik Araç Gereçlerin Okul Öncesi Dönem Çocukları Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi

Aleyna ETLİ

Teknolojik araç-gereçler; bilgisayar, tablet, telefon, televizyon, gelişmiş oyuncaklar olarak sıralanabilir. Teknolojik araç gereçler çocukların yaşına uygun olarak seçilmeli ve ekran süresi gibi konularda ebeveyn denetimiyle kullanılmalıdır. Teknolojik araç gereçlerin çocuklarda başta motor becerilerinin zayıflaması, uyku problemleri, yeme bozuklukları gibi farklı fiziksel alanda etkileri mevcutken sosyal becerilerinde zayıflama, çevresindeki uyaranlara karşı ilgisiz kalma, saldırgan davranışlara sebebiyet verme gibi birçok psikolojik etkileri de gözlemlenmektedir. Ebeveynlerin teknolojinin pedagojik yönü boyutunda yer alan ifadeler; teknolojinin faydaları, zararları, kullanma yeterliği, önerileri ve sosyal etkileri boyutunda yer alan ifadeler gibi sıralanabilir. Dolayısıyla bu araştırmanın amacı, teknolojik araç gereçlerin okul öncesi dönem çocukları üzerindeki kullanımına ilişkin ebeveyn görüşlerini incelemektir. Okul öncesi dönemdeki çocukların teknolojik araç gereç kullanımlarına ilişkin alışkanlıklarının gelişim özellikleri üzerindeki etkilerinin önemini ebeveynlere anlatmak ve öneriler sunmak çalışmanın diğer hedeflerindedir. Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul ilinde Ataköy ilçesinde bir okul öncesi kurumundaki çocukların ebeveynleri oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından sekiz soruluk açık uçlu anket oluşturulmuştur. Anket çocukların yaşı, cinsiyeti, kardeş sayısı gibi demografik bilgilerden ve teknolojik araç gereçlerin kullanımı ile ilgili sorulardan oluşmaktadır. Uygulanan anketteki nicel veriler betimsel tarama yöntemi ile analiz edilmiştir. Çalışmada elde edilen nicel bulgulara göre; çocukların demografik özelliklerinin teknolojik araç gereç kullanımları üzerinde etkisi olduğu belirlenmiştir. Okul öncesi dönemdeki çocukların teknoloji ile tanışma yaşının 0-3 yaş aralığında olduğu görülürken; teknoloji ile geçirilen süre haftada en az 14 saat olarak görülmektedir. Sonuç olarak çalışmadaki ailelerin teknolojik araç gereç kullanımı konusunda çocuklarını desteklemeleri ve çocuklarını teknoloji kullanımında kontrol etmeleri gerektiği önemle belirtilmektedir. Bu çalışma okul öncesi çocuklarla yapıldığı için, bilişsel gelişim düzeyini tamamlamamış çocuklar teknolojik araçlardan yüksek oranda etkilenmişlerdir. Elde edilen analiz bulguları ışığında, okul öncesi çocuklarının yüksek oranda teknolojik araç gereçlere maruz kaldığı belirlenmiştir. Tüm bu bilgiler ışığında teknolojik araç gereçlerin bizi değil, bizim teknolojik araç gereç kullanımlarımızı yönetebileceğimizin bilinci kazanılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Teknolojik araç gereç, okul öncesi, ebeveyn görüşleri

Travma Yaşantısı Olan Ergenlerde Üst Bilişin Baş Etme Stratejilerine Etkisi

Doç. Dr. Neşe MERCAN

Gökçen Nigar BAL

Çocukluk, yetişkinlik, yaşlılık gibi büyüme ve gelişmenin yoğun olarak yaşandığı ergenlik dönemi farklı yönleriyle keşfedilmesi gereken bir gelişim dönemidir. Ergenlik dönemi bireyin güçlü bir kişilik geliştirdiği bununla birlikte üst bilişsel yeteneklerin çocukluktan ergenliğe doğru kademeli bir artış göstererek optimal düzeye ulaştığı önemli bir dönemdir. Yaşadığımız dünyada bugün binlerce çocuk ve ergen hayatlarının bu önemli döneminde doğrudan veya dolaylı olarak savaş ve terör olaylarının ortasında kalmış ve bu şiddetin kurbanı haline gelmiştir. Bu çalışma travmatik yaşantısı olan çocukların baş etme stratejilerini ve üst biliş düzeyini inceleyen araştırmaların derlenmesi amacı ile yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda 8 Mayıs – 26 Kasım tarihleri arasında Google Scholar, ScienceDirect, PubMed, TezYök, DergiPark veri tabanlarında, “üst biliş, savaş, savaş ve çocuklar, travma, baş etme stratejileri” ve “metacognition, war, war and children, trauma, coping strategies.” anahtar kelimeleri ve birbirleriyle kombinasyonları kullanılarak literatür taraması yapılmış ve 26 çalışma derlemeye dahil edilmiştir. Çalışmanın dahil edilme kriterleri; son 10 yıl içinde yapılmış olması, tam metne ulaşılabilmesi ve araştırılan kavramların incelenmesi yer almaktadır. Yapılan araştırmalar sonucunda Araştırmacılar problem çözme becerileri ve baş etme stratejilerinin gelişimi ile üst biliş arasında anlamlı ilişki bulmuştur. Ergenlerde üst bilişin gelişiminin travma öyküsü olan bireylerin psikolojik iyi oluşlarını olumlu yönde etkilediği ve stresle baş etmede etkili olduğu görülmüştür. Bunun yanında çocuğun sosyal çevresi ve aile yaşantısının üst bilişin gelişimini olumlu veya olumsuz yönde etkileyebileceğini ön görülmüştür. ayrıca üst bilişin travma yaşayan çocuklarda problem çözme, karar alma ve aldığı kararların sorumluluğunu alma yetkinliği kazanmalarında önemli rol oynadığı ve kendi öz benliklerini kabul etmede etkili olduğu ifade edilmiştir. Üst bilişi anlamaya yönelik çalışmalar birbirinden farklı pek çok alana dağılmıştır ve bu konu ile ilgili çalışmaların sınırlı olduğu belirlenmiştir. Üst bilişin, travma sonrası stres bozukluğu üzerine etkileri üzerine çalışmalar yapılması literatüre büyük katkılar sağlayacağı ve mevcut durumla ilgili hazırlanacak eylem planlarına kaynaklık edeceği öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Üstbiliş, savaş, savaş ve çocuklar, travma, baş etme stratejileri.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi ve Sosyal Hizmet Bölümü Öğrencilerinin Çocuk Hakları Hakkında Düşünceleri

Gönül KURT

Bu araştırmanın amacı Çocuk Gelişimi ve Sosyal Hizmet öğrencilerinin çocuk hakları hakkında duygu, fikir ve görüşlerini almaktır. Bu verilere ulaşabilmek için anket yöntemine başvurulmuştur. Bu anket toplamda 10 sorudur. İlk 2 soru ankete katılan kişilerin bölüm ve sınıf bilgisini içermektedir. Anket içerisindeki bir soruda metafor tekniği kullanılmıştır. Bu sayede katılımcıların çocuk haklarına karşı bakış açıları olumlu/olumsuz/nötr olarak değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk hakları, çocuk, metafor.

Çocuklarda Atatürk Sevgisi

Doç. Dr. Celal GÜLŞEN

Berrin KÜÇÜKADA

Nujin BUZOBA

Fatmanur GÜLER

Zeynep Ece İBAN

Bu çalışma erken çocukluk eğitimi dönemindeki çocuklarının Atatürk'ün dünya barışı ve çocuk sevgisi hakkındaki algılarının olumlu yönde şekillenmesine sağlayarak, Atatürk'ü daha iyi tanımalarını, bu sayede başta sosyal gelişim alanları olmak üzere bütün gelişim alanlarına olumlu katkılar sağlayarak Atatürk hakkındaki algılarının olumlu yönde şekillenmesini destekleyecek çeşitli etkinlikler yapmak amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın yürütülmesinde alan taraması uygulaması ve nitel araştırma yöntemi olan olgubilim deseni kullanılmıştır. Araştırmada hedeflenen verilere ulaşmak amacıyla İstanbul İli Beylikdüzü İlçesindeki bir özel anaokulundaki 6 yaş grubu öğrencilerle uygulamalı proje etkinliği yapılmıştır. Araştırma projesi öncesinde kurum ziyaret edilmiş, okul müdürü ile görüşülmüş, çocuklar hakkında bilgiler alınmıştır. Bu bilgiler doğrultusunda çocukların yaşına ve gelişim düzeylerine uygun etkinlikler araştırılarak hazırlanmış ve uygulanmıştır. Bu araştırma 10 Kasım Atatürk'ü Anma haftası etkinlikleri kapsamında 6 yaş grubu anaokulu öğrencileriyle gelişim alanlarına uygun bir dizi etkinlik planlanarak uygulanmıştır. Etkinlik kapsamında, öncelikle çocukların Atatürk algılarını öğrenmeye yönelik çalışma yapılmıştır. Elde edilen bulgular ışığında çocukların sosyal gelişimleri konusundaki farkındalıklarını da geliştirerek Atatürk sevgisini kazandırmak ve Atatürk'ü daha yakından tanımalarını sağlayarak, çocuklardaki Atatürk algısının olumlu yönde gelişmesini destekleyecek çeşitli sanat etkinlikleri yapılmıştır. Etkinliklerle çocukların arkadaşları ve yetişkinler ile ilişkide bulunmaları desteklenmiş, Atatürk'ün savaş ortamlarında bile çocuklara verdiği önem ve çocuk sevgisi üzerinde durularak çeşitli sanat etkinlikleri yapılmıştır. Araştırmada çocukların Atatürk'ü daha çok asker kimliği ile tanıdıkları yönünde veriler elde edildiği için, asker kimliği dışında Atatürk'ün çocuk sevgisi, çocuk eğitimi, dünya barışı konusundaki yönleri üzerinde de durularak bu konuda da değişik aktiviteler yapılmıştır. Araştırma sonucunda çocukların Atatürk'ü daha çok asker kimliği ile tanıdıkları, diğer özellikleri konusunda çok fazla bilgi sahibi olmadıkları, Atatürk'ü devletimizin kurucusu olarak sevdikleri görülmüştür. Ayrıca Atatürk temalı sosyal ve sanatsal aktivitelere sevak katıldıkları da gözlenmiştir. Çocukların, Atatürk'ün kişiliği, eserleri ve mirasının önemini daha iyi kavraması, Atatürk sevgisinin daha fazla pekiştirilmesi için, okullarda Atatürk'ün asker kimliği dışında diğer yönlerini de tanıtıcı Atatürk temalı film, tiyatro, belgesel gösterimine ağırlık verilmesi, Atatürk temalı şiir okuma, resim yapma vb. sanat çalışmaları ile Atatürk'ü anma etkinliklerine daha fazla ağırlık verilmesi, bu etkinliklerde çocuklara da sorumluluk verilmesi gerektiği önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okulöncesi, çocuk, sosyal etkinlik, Atatürk sevgisi, anaokulu.

Depremdeki Çocuk Haberlerinin İrdelenmesi

Melisa Deniz BOZKAYA

Melike ÖZER

Prof. Dr. Hale DERE ÇİFTÇİ

Dr. Öğr. Üyesi Vedat BAS

Deprem sonrası çocuklarla ilgili çıkan haberlerde çocukların güvenliği, sağlık durumu ve psikolojik destek ihtiyaçlarına odaklanılmalı; çocukların resimleri ve haberde kullanılan “mucize” gibi söylemlerden kaçınılmalı, yanıltıcı bilgilere yer verilmemelidir. Ülkemizde gerçekleşen 6 Şubat Kahramanmaraş depremi sonrasında çocuklarla ilgili birçok haber yapılmıştır. Bu araştırmanın amacı deprem sonrası ilk üç ay içerisinde çocuklarla ilgili çıkan haberlerin gazeteler ve haber kanalları kapsamında değerlendirilmesidir. Yöntem: Araştırmaya dahil edilecek haberleri belirlemek için herhangi bir sınırlayıcı belirlenmemiş olup haberlerin 6 Şubat 2023- 6 Mayıs 2023 tarihleri arasında olması belirlenmiştir. Araştırma sitelerine “6 Şubat depremi ve çocuk, Kahramanmaraş depreminde çıkan çocuk haberleri” gibi açıklamalar yazılmış ve haber sitelerine bakılmaksızın çocuğun olduğu her haber ele alınmıştır. 140 haber ve 10 gazete manşeti ile veri seti oluşturulmuştur. Bulgular: Kahramanmaraş depreminde çıkan çocuk haberlerin 56 tanesi “enkazdan çıkarılan çocuklar, enkaz altında doğum” gibi haberler, 58 tanesi “deprem sonrası çocuklara verilen her türlü destekler, yardımlar ve etkinlikler”, 21 tanesi “kayıp, refakatsiz, koruyucu aile” ilgili haberler, 5 tanesi ise “depremle ve çocuk ile ilgili uzman görüşleri” olduğu saptanmıştır. Gazete manşetlerine bakıldığında haberin ana nesnesi olarak çocuk gösterilmiş olup çocuğun yüksek yararını düşünmeden çocuk manşet yapılmıştır. Deprem sonucunda çıkan haberlerde çocukların ana nesne olarak kullanılması ve çocukların kelimelerle nitelendirilmesi hem çocuk haklarına hem de haber etiğine aykırıdır. Bu süreçte çocuk haklarının korunmasına özen gösterilmeli ve çocuğun yüksek yararı düşünülmelidir.

Anahtar Kelimeler: Deprem, çocuk, haber.

Okul Öncesi Dönemindeki Çocukların Gözünden Mahremiyet Kavramı

Kevser UYAR

Okul öncesi dönem çocukların tüm beceri alanlarının hızla geliştiği ve bu dönemde verilen eğitimlerin de önemli olduğu kritik öneme sahip olduğu bir dönemdir. Ülkemizde ve Dünya’da çocuk istismarların da artmasıyla beraber çocukların kendi bedenlerini koruyabilmeleri büyük önem taşımaktadır. Çocuğun yetişkinlere karşı kendi bedeninin farkında olma ve bedenini koruyabilmesi açısından çocuklara özel bölgelerini anlatmamız hem ebeveynlerin, öğretmenlerin ve biz yetişkinlerin sorumluluğundadır. Çocuklar bedenlerinin kendilerine ait olduğu bilincine sahip olmaları gerekmektedir. Mahremiyet kavramı çocuğun kişisel gelişimi açısından bilgi sahibi olması, çocuk istismarının da azaltılması ve önlenmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı, okul öncesi dönem çocuklarının gözünden mahremiyet kavramının çocuklar açısından nasıl algılandığı incelemektir. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden görüşme yapılmıştır. Araştırma kapsamında İstanbul ilinin Ataköy ilçesinde bulunan bir anaokulundan rastgele seçilen 36-66 aylık toplam 15 çocuk oluşturmaktadır. Araştırmacı tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu her bir çocuğa tek tek uygulanmış, cevaplar ses kayıt cihazı ile kaydedilmiştir. Çocuklara ‘Özel bölgelerin nerelerdir ya da dokunulması yasak olan yerlerin nelerdir?’ ‘Bölgelerinin adını söyler misin?’ ‘İyi dokunuş ve kötü dokunuş nedir?’ ‘Annen ve baban bu konu hakkında seni bilgilendirdi mi?’ ‘Ailen bu konu hakkında sana kitap okudu mu?’ ‘Ailen seni dudaklarından öpüyor mu?’ gibi sorular çocuklara sorulmuştur. Her çocuk ile birebir görüşme yapılmıştır. Uygulanan görüşme formlarının ve ses kayıt cihazından elde edilen veriler analiz edilecektir. Bulgular, sonuç ve öneriler tam metin de yer alacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mahremiyet eğitimi, okul öncesi dönem, cinsel eğitim, mahremiyet, erken çocukluk.

Özel Gereksinimli Çocukların Ailelerinin Deprem Sonrası Genel Durumu: Mardin, Urfa Örneği

Burcu ALDEMİR

Semra GÜLEL

Prof. Dr. Hale DERE ÇİFTÇİ

Dr. Öğr. Üyesi Vedat BAS

Özel gereksinimli bir çocuğa sahip olmak ailenin yaşamını önemli derecede etkilemektedir. Özel gereksinimli çocuğun gelişimsel özelliklerindeki yetersizlikler ebeveynlerin aile yaşam kalitesini etkilemektedir. Özel gereksinimli çocukların aile yaşam kalitesinin çocuklarına yönelik tutumları üzerindeki etkisi belirlenerek, aile yaşam kalitesinin tutumlarını nasıl etkilediği belirlenebilir. Böylece aile yaşam kalitesi artırılarak, anne-babaların özel gereksinimli çocukları ile arasında daha etkili iletişim kurmaları, çocuklarına daha demokratik yaklaşımlarına yönelik tutumlar sergilemeleri açısından özgün bir proje olduğu düşünülmektedir. Araştırmada Şanlıurfa ve Mardin illerinde toplam 100 ebeveyne ulaşılmıştır. Araştırmada deprem illeri dahil edildiği için projede depremin etkisine yönelik de sorular da sorulmuştur. Araştırma genel tarama yöntemi ile yapılmıştır. Özel gereksinimli çocuğa sahip ebeveynlerin demografik bilgilerini öğrenmek amacıyla araştırmacılar tarafından oluşturulan "Demografik Bilgi Formu", ailelerin yaşam kalitelerini belirlemek amacı ile "Beach Center Aile Yaşam Kalitesi Ölçeği (BCAYKÖ)", anne-babaların çocuk yetiştirme stillerini ölçmek için ise "Anne-Babalık Stilleri ve Boyutları Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçme araçları ailelere araştırmacılar tarafından uygulanmıştır. Öncelikle belirlenen gönüllü kurumlarda 3-13 yaş aralığındaki özel gereksinimli çocukların ebeveynlerine projenin amaçları, içeriği ve ölçme araçları hakkında bilgilendirilmiş, Bilgilendirilmiş Gönüllü Onam Formlarını onaylayan ailelere uygulanmıştır. Katılımcıların %27'si kadın, %73'ü erkekti. Annelerin %8'i, babaların %4'ü okur-yazar değildi. Annelerin %24'ü, babaların %38'ü üniversite mezunuydu. Ailelerin geliri %2'si asgari ücretin altında, %18'i üst düzeydeydi. Ailelerin %85'i psikolojik destek, %23'ü sosyal destek almaktaydı. Özel gereksinimli çocukların %53'ü erkek, %47'si kızdı. Çocukların %33'ü 6 yaş altı, %24'ü 10 yaş üzerindeydi. Çocukların %42'si Otizm Spektrum Bozukluğu, %24'ü zihinsel yetersizlikler ve Down sendromu tanılıydı. Çocukların %81'i Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinde eğitim almaktaydı. Ailelerin %7'si depremde en az bir yakını kaybetmişti. %3 ailenin evinde hasar meydana gelmişti. Çocukların eğitim aldığı kurumların hiçbirinde ciddi hasar olmamıştı. Yine de çocukların büyük çoğunluğu (%98) eğitimine evlerinde devam etmişti. Deprem sonrası çocukların günlük rutininde %39'unun etkilenmediği, %20'sinde Uyku sorunları, %17'sinde yalnız kalma korkusu, %12'sinde eve girmede korkuları mevcuttu. Deprem yıkıcı etkileri en çok çocukları, özellikle de özel gereksinimli çocuklar etkilenmektedir. Doğal Afetler sırasında sağlıklı çocuklar kadar özellikle özel gereksinimli çocukların ihtiyaçları da göz önünde bulundurulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Özel gereksinimli çocuk, aile yaşam kalitesi, anne-baba tutumları, deprem.

Her Çocuk İçin Geliştiren Bakım Çerçevesi: Geliştiren Bakım Çerçevesi ile Küresel Eşitsizliklerin Gölgesinde Bir Yaklaşım

Güler ŞEFİK

Bu derleme çalışması, Geliştiren Bakım Çerçevesi'nin (Nurturing Care Framework, NCF), temel bileşenlerini ve hedeflerini ele almaktadır. Aynı zamanda Geliştiren Bakım'ın küresel ölçekteki uygulama şekillerini incelemektedir. Beş temel bileşen bağlamında incelendiğinde, küresel düzeyde ortaya çıkan eşitsizliklerden bahsedilmektedir. Beş temel bileşen bağlamında savaş ortamındaki çocuklar değerlendirildiğinde, Geliştiren Bakım'ın tüm bileşenlerinin sağlanamadığı görülmektedir. Savaş ortamındaki çocuklar; iyi beslenme, iyi sağlık, duyarlı bakım, güvenli ve emniyetli çevre, erken öğrenme bileşenleri açısından değerlendirildiğinde tümünden mahrum bırakılmaktadır. Bu durumun, en temelde Geliştiren Bakım Çerçevesi'nin ""eşitlik"" ilkesine aykırı olduğu mevcut derlemede vurgulanmaktadır. Araştırmada, literatür taraması yöntemi kullanılmıştır. Uluslararası veri tabanlarından elde edilen bilimsel çalışmalar incelenmiştir. Google Scholar, PubMed, Scopus ve benzeri platformlardan 2016-2023 yılları arasında yayımlanmış, konu ile ilgili çalışmalar değerlendirilmiştir. Beş temel bileşen (iyi sağlık, iyi beslenme, duyarlı bakım, erken öğrenme ve güvenli çevre) çerçevesinde savaş ortamındaki çocuklar özelinde analiz yapılmıştır. Geliştiren Bakım Çerçevesi, çocukların fiziksel, bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimlerini destekleyen kapsamlı, derinlemesine bir çerçeve sunmaktadır. Savaş ortamındaki çocukların bu çerçevenin hiçbir bileşeninden tam anlamıyla yararlanamadığı tespit edilmektedir. Savaş ortamları, çocukların fiziksel ve psikolojik sağlıklarını tehdit ederken, eğitim ve beslenme gibi temel haklardan mahrum kalmalarına da yol açmakta aynı zamanda duygusal hasara da sebep olmaktadır. Savaş ortamındaki her birey için "yaşam durmuş" denilebilmektedir. Bu durum, Geliştiren Bakım Çerçevesi'nin eşitlik ilkesine açık bir aykırılık oluşturmaktadır. Geliştiren Bakım Çerçevesi'nin eşitlik ilkesi doğrultusunda, savaş ortamındaki çocukların desteklenmesi için acil önlemler alınması gerekmektedir. Güvenli ve emniyetli çevre sağlanması için uluslararası düzeyde daha fazla çaba gösterilmeli ve kaynaklar seferber edilmelidir. Ayrıca, savaş ortamındaki çocuklar için özel programlar geliştirilerek, iyi sağlık, iyi beslenme, duyarlı bakım, erken öğrenme gibi diğer bileşenlerin de hayata geçirilmesi sağlanmalıdır. Küresel politikalar, bu çocukların gelişim haklarını korumaya yönelik somut adımlar atmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Geliştiren bakım çerçevesi, iyi sağlık, iyi beslenme, erken öğrenme, karşılık verici ve duyarlı bakım, güvenli ve emniyetli çevre, savaş ve çocuk, savaş ortamında çocuk.

Geleneksel ve Montessori Eğitim Yaklaşımıyla Okul Öncesi Eğitim Alan Çocukların Hayallerindeki Okul Algısının Çocuk Resimleri Yoluyla İncelenmesi

Müfide AKIN

Özlem ÇETİN

Betül AÇIKALIN

Doç. Dr. Pınar AKSOY

Bu çalışmanın amacı, Geleneksel ve Montessori eğitim yaklaşımıyla okul öncesi eğitim alan çocukların hayalindeki okul algılarını çocuk resimleri yoluyla incelemektir. Nitel araştırma desenindeki bu çalışmaya, Geleneksel (n=11) ve Montessori (n=12) eğitim sınıflarında eğitime devam eden toplam 23 çocuk katılmıştır. Çocukların "Hayalindeki Okulu Çiz" yönergesiyle resim yapmaları sağlanmış ve bu doğrultuda her bir resmin öyküsü dinlenmiştir. Çocukların resimlerinde yer alan unsurlar belirli kategoriler altında ve temalarına göre incelenmiş, içerik analizi doğrultusunda da analiz edilmiştir. Çalışmanın bulgularına göre, her iki gruptaki çocuklar hayallerindeki okulu tasvir eden resimlerde en sık okul binasını çizmişlerdir. Ancak Montessori eğitim sınıfındaki çocuklar için hayallerindeki okul daha çok keşfetme ve öğrenme ortamı olarak resmedilirken geleneksel eğitim sınıfındaki çocuklar için daha çok sosyal etkileşimlerin olduğu bir yer olarak resmedilmiştir. Bunun yanı sıra, Montessori eğitim sınıfındaki çocukların hayalindeki okula ilişkin resimlerinde daha çok bahçe, sınıf ve futbol sahası gibi açık alanlar/materyaller öne çıkarken, geleneksel eğitim sınıfındaki çocukların resimlerinde daha çok öğretmen ve arkadaş(lar) yer almıştır. Yapılan resimlerde Montessori eğitim sınıfındaki çocukların neredeyse tamamı kendini çizmezken, geleneksel eğitim sınıfındaki çocukların büyük bir kısmı kendini çizmiştir. Çocukların resimlerindeki doğa öğeleri (güneş, çimen, bulut, çiçek, toprak ve ağaç gibi) ile okul ve çevresine ait diğer detaylar (pencere, kapı, baca, merdiven ve güvenlik kamerası gibi) incelendiğinde ise her iki gruptaki çocukların da okul ve çevresine ait materyallere çoğunlukla yer verdiği görülmüştür. Buna karşın, Montessori eğitim sınıfındaki çocukların resimlerinde yer alan doğa öğeleri geleneksel eğitim sınıfındaki çocuklara göre belirgin bir şekilde daha fazladır. Yürütülen bu çalışmada, Geleneksel ve Montessori eğitim yaklaşımıyla okul öncesi eğitim alan çocukların hayalindeki okul algılarının çeşitli şekillerde birbirinden farklılaştığı saptanmıştır. Montessori eğitim sınıfındaki çocukların doğaya, açık alanlara ve keşif odaklı öğelere daha fazla yönelmesi, bu eğitimin doğa ile etkileşimi teşvik ettiğinin ve çocukların bağımsız öğrenme becerilerini desteklediğinin bir ifadesi niteliğindedir. Geleneksel eğitim sınıfındaki çocukların sosyal etkileşimi ön planda tutmaları ise onların grup dinamiklerine ve arkadaş ilişkilerine verdiği önemi yansıtmaktadır. Montessori eğitim sınıfındaki çocukların resimlerinde kendilerini çizmemiş olması da onların bireysel kimlik kazanımının ve özgürlük anlayışının bir yansıması olarak değerlendirilebilir. Çalışmanın sonucunda, eğitim yaklaşımlarının çocukların okul algılarını ve beraberinde eğilimlerini birçok açıdan etkilediği görülmekle birlikte, eğitim ortamlarının zenginleştirilmesi ve her iki yaklaşımın da güçlü yanlarını bir arada sunan eğitim modellerinin oluşturulması yönünde önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Çocuk gelişimi, okul algısı, geleneksel eğitim, Montessori eğitimi, resim analizi.

Üniversite Öğrencilerinin Savaş Hakkındaki Görüşlerinin Metaforlar Yardımıyla İncelenmesi

Öğr. Gör. Halime Nur SEZER

Yaşadığımız yüzyılda iletişim ve bilimin öncelendiği, insan haklarının evrenselliğinin kabul edildiği, çocuk ve kadın gibi öncelikli korunması gereken grupların olduğu gerçeği bilindiği halde savaşlar hala devam etmekte ve bu savaşlardan en çok kadın ve çocuklar etkilenmektedir. Medyanın da etkisiyle savaşa dair yaşanan tüm vahşetler görünür kılınmakta ve her kesimden insanı; çocuk, genç, yaşlı derinden etkilemektedir. Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin savaş hakkındaki görüşlerinin metaforlar yardımıyla incelenmesidir. Bu amaçla üniversite eğitimine devam eden ve erken çocukluk eğitimi ile ilgili öğrenim gören 44 üniversite öğrencisine ulaşılmıştır. Araştırmada bilimsel araştırma yöntemlerinden nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden üniversite öğrencilerinin görüşleri metaforlar yardımıyla belirlenmeye çalışılmıştır. Metafor; bir kavramı daha etkili aktarmak için kullanılan vurucu benzetmelerdir. Bu yöntemle bireylerin algı ve düşünceleri daha derinden incelenebilmektedir. Üniversite öğrencilerine dijital ortamda hazırlanan, içeriğinde; “savaş benzer; çünkü.....” sorusunun ve “doğa üstü bir gücün olsa savaşı nasıl engellerdin?” sorusunun bulunduğu formla ulaşılmış ve konuyla ilgili kısa bir şiir yazmaları istenmiştir. Çalışmada elde edilen veriler içerik analizi kullanılarak; tema, kod, kategori şeklinde düzenlenmiştir. Veriler incelendiğinde çalışmaya katılan üniversite öğrencilerin dört tema ve farklı kategorilerde 27 farklı metafor ürettikleri görülmüştür. Savaşa dair insanlık dışı kategorisinde; soykırım, zulüm, vahşet, işkence ve katliam metaforları üretilmiştir. Savaşı engellemeye ve bitirmeye yönelik çözüm önerilerini ve genel görüşlerini aktarabilecekleri sorulara verilen cevaplar ise öğrencilerin akılcı ve kaderci bakış açılarını ortaya çıkarmıştır. Çalışmaya katılan üniversite öğrencilerin ürettikleri metaforlar ağırlıklı olarak negatif duygu ve durumları yansıtmaktadır. Bu da üniversite öğrencileri üzerinde savaşın acı yüzünün yansıması olarak yorumlanabilir. Doğa üstü bir gücün olsa savaşı nasıl engellerdin? sorusuna verilen cevaplar ise öğrencilerin akılcı ve kaderci bakış açıları ile olası çözüm önerilerini aktarmadaki farklı yaklaşımlarını göz önüne sermiştir. Yaşadığımız dünyada savaşı ve beraberinde getirdiği acıları yok saymak ve aşırı içselleştirmek arasındaki ince çizgide insan kalmak ve insan olmak kolay olmasa da duyarsız kalmamak ve gereğini özenle yapmak ilkesiyle üniversite öğrencilerinin kendileri dışındaki olaylara yönelik görüş geliştirmelerine fırsatlar sunarak olanaklar sağlamanın özgür, çağdaş ve demokratik eğitimin gereği olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite öğrencileri, savaş, metafor, içerik analizi.

Genç Annelerin Anne Sütü ve Annelik Hakkındaki Görüşlerinin Metaforlar Yardımıyla İncelenmesi

Öğr. Gör. Halime Nur SEZER

TÜİK 2023 rakamlarına göre ülkemizde 2022 yılında emzirme oranı %27, doğum yapan annelerin ortalama yaşı 29,2 olarak açıklanmıştır. Genç annelerin annelik hakkında doğru bilgilerle desteklenmesi ve anne sütü verme konusunda yüreklendirilmesi gelecek nesillerin beden, zihin ve ruh sağlıklarının güçlendirilmesinde etkili olacaktır. Bu araştırmanın amacı genç annelerin anne sütü ve annelik hakkındaki görüşlerinin metaforlar yardımıyla incelenmesidir. Bu amaçla 14 genç anneye ulaşılmıştır. Araştırmada bilimsel araştırma yöntemlerinden nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden annelerin görüşleri metaforlar yardımıyla incelenmiştir. Metafor; bir durumu, kavramı, sorunu, vakayı başka bir şekilde ifade etmek için kullanılan mecaz ya da benzetmelerdir. Metafor tekniği, algı ve görüşler hakkında daha derin ve gerçek bilgilere ulaşmayı kolaylaştırır. Genç annelerin dijital ortamda hazırlanan ve içeriğinde; “anne sütü gibidir; çünkü.....” ve “sütten kesme gibidir; çünkü.....” soruları ile annelik hakkında soruların bulunduğu formla ulaşılmış ve konuyla ilgili görüşleri alınmıştır. Çalışmada elde edilen veriler içerik analizi kullanılarak; tema, kategori ve kod şeklinde düzenlenmiştir. Elde edilen veriler tablolar halinde incelenerek sonuçlara ulaşılmıştır. Sonuçlar incelendiğinde çalışmaya katılan genç annelerin %86’sının lisans mezunu olduğu, 9 annenin 30 yaş ve altında olduğu, 11 annenin anne sütü ile ilgili eğitim almadığı, çocuk yetiştirirken çocuk bakımı ve sağlığı hakkında bilgi almak için sıklıkla sosyal medyaya başvurdukları, ideal anneyi; şefkatli, sevgi dolu, sabırlı, ilgili, bilgili ve gelişmeye açık olarak tarif ettikleri tespit edilmiştir. Çalışma kapsamında sorulan sorular ekseninde aktarılan görüşlerde tezatlar da bulunmuştur. Genç anneler anne sütü hakkında yoğun olarak ilaç benzetmesi yaparken sütten kesme hakkındaki metaforlarında bebek ile kurulan bağ ve bütünleşmenin ayrışma ve ayrılık ile sonuçlanmasından bahsederek zor bir durum olduğuna değinmişlerdir. Çalışmada görüldüğü gibi anne sütü sadece bir beslenme aracı değildir. Anne sütü hem anne hem de çocuklar için zihin, beden ve ruh sağlığını destekleyici önemli bir bağıdır. Bu sebeple anne sütünün özendirilmesi, desteklenmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması önem arz etmektedir. Bu konuda üniversiteler, bakanlıklar, belediyeler, sivil toplum kuruluşları ve gönüllülerle verilecek eğitimlerin ülke ekonomisi dahil anne çocuk sağlığı gibi pek çok alanda iyi sonuçların alınmasına sebep olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Genç anneler, anne sütü, sütten kesme, metafor, içerik analizi.

Annelerin Bakış Açısından Özgül Öğrenme Güçlüğünü Çocuk, Okul ve Aile Üçgeninde Anlamak

İlknur IŞIK

Deniz AĞDEMİR

Eda ARABACIGİL

Selen BOZKURT

Dr. Öğr. Üyesi Demet GÜLALDI

Prof. Dr. Dilara Fatoş ÖZER

Özgül öğrenme güçlüğü Zihinsel Bozuklukların Tanısal ve İstatistiksel El Kitabı, Beşinci Baskı (DSM-5)'da diğer akademik öğrenmelerin temelini oluşturan belirli akademik becerileri (örneğin okuma, yazma veya aritmetik) öğrenme veya kullanma yeteneğini engelleyen ve tipik olarak okula başlama ile tanılanan bir tür nörogelişimsel bozukluk olarak kabul edilir (Amerikan Psikiyatri Birliği, 2013). Özgül öğrenme güçlüğü çoğu zaman tek başına görülen bir bozukluk değildir. Dikkat eksikliği hiperaktivite güçlüğü (DEHB) ve gelişimsel koordinasyon bozuklukları (GKB) gibi diğer nörogelişimsel bozukluklarla birlikte görülme olasılığı yüksektir (Amerikan Psikiyatri Birliği, 2013). Araştırmalar özgül öğrenme güçlüğünün sadece öğrenme alanını değil, gelişimin tüm boyutlarında bozulmalara açabileceğini ortaya koymaktadır. Bu araştırmanın amacı, annelerin bakış açısından özgül öğrenme güçlüğü olan çocukları içinde yaşadıkları toplumsal bağlamda anlamaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden odak grup yaklaşımı kullanılmıştır. Araştırmaya 8-12 yaş arasında özel öğrenme güçlüğü tanısı alan 13 çocuk annesi gönüllü olarak katılmışlardır. Verilerin toplanmasında 5 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşmeler online olarak zoom üzerinden 5, 4 ve 4 kişilik olmak üzere üç ayrı grup halinde gerçekleştirilmiştir. Verilerin değerlendirilmesi tematik analiz yöntemi ile yapılmıştır. Araştırma sonucunda özgül öğrenme güçlüğü olan çocuk başlığı altında; özgül öğrenme güçlüğünün erken belirtileri, tanılama süreci, olumlu yönler, okulda özgül öğrenme güçlüğü olan çocuk başlığı altında; okul dönemi zorlukları ve öğretmenler, ailede özgül öğrenme güçlüğü olan çocuk başlığı altında; annelerin iş yükü, yetersizlik duyguları, babaların yaklaşımı, geleceğe ilişkin kaygılar ve eğitim sisteminden beklentiler alt temalarına ulaşılmıştır. Araştırma sonuçlarının okul ve öğretmenler, aileler ve eğitim sistemi açısından önemli çıkarımları bulunmaktadır. Özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların potansiyellerini gerçekleştirebilmeleri için aile danışmanlığı hizmetinin verilmesi ve okul destek sistemlerinin geliştirilmesinin önemli rol oynayabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Özgül öğrenme güçlüğü, çocuk, anne.

9. ULUSAL ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİ KONGRESİ

KONGRE PROGRAMI

13-14 ARALIK 2024

İSTANBUL SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ

İSTANBUL

9. ULUSAL ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİ KONGRESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ

13 ARALIK 2024 CUMA – BİRİNCİ GÜN	
8.30-09.00	Kongre Kayıt
09.00	Saygı Duruşu ve İstiklal Marşı
09.00-09.30	Açılış, Müzik Dinletisi ve Protokol Konuşmaları
09.30-10.45	PANEL I Moderatör: Prof. Dr. Nurper ÜLKÜER Prof. Dr. Nurper ÜLKÜER “Dünya Barışı İçin Önce Çocuklar!” Dr. Öğr. Üyesi Didem ELİTEZ “Savaş Ortamında Çocuk Hakları İhlalleri” Doç. Dr. Elif SEZGİN “Savaşa Maruz Kalan Çocuklarda Dayanıklılık ve Oyun Temelli Müdahaleler” Doç. Dr. Pınar AKSOY “Çocuk Resimlerinin Diliyle Savaşın İzleri”
10.45-11.00	Ara
11.00-12.15	PANEL II Moderatör: Doç. Dr. Elif SEZGİN Doç. Dr. Handan ÖZCAN “Savaş ve Afet Durumunda Emzirme Desteği” Dr. Öğr. Üyesi Deniz AKTAN “Savaşın Görünmeyen Yüzü: Çocuklar” Dr. Öğr. Üyesi Volkan DEMİR “Mülteci Çocukların Resimleri: Göç ve Savaşın Yansımaları”
12.30-13.30	Öğle Yemeği
13.30-15.00	Eş Zamanlı Öğrenci Bildirileri I
15.00-15.15	Ara
15.15-16.45	Eş Zamanlı Öğrenci Bildirileri II
Önemli Not: Sadece ilk gün açılış konuşmaları ve Panel I ve Panel II Sağlık Bilimleri Üniversite’sinin karşısında bulunan Haydarpaşa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi’nin Konferans Salonunda gerçekleştirilecektir.	

14 ARALIK 2024 CUMARTESİ – İKİNCİ GÜN	
08.30-09.00	Kongre Kayıt
09.00-10.30	PANEL III Moderatör: Prof. Dr. Arzu YÜKSELEN Prof. Dr. Arzu YÜKSELEN “Dezavantajlı Çocuklarda Sosyal ve Duygusal Gelişim” Doç. Dr. Fatma ELİBOL “Dezavantajlı Çocuk- Ebeveyn Etkileşimi” Dr. Öğr. Üyesi Mine AKKAYNAK “Dezavantajlı Çocuk Mu? Dezavantajlı Ortam Mı?” Dr. Öğr. Üyesi Tringa SHPENDİ ŞİRİN “Erken Çocuklukta Kültürel Mozaik: Farklılıklarla Büyümek” Dr. Öğr. Üyesi Büşra ÇELİK “Resimli Kitapların Kolaylaştırıcı Gücü: Risk Altındaki Çocuklar için Sosyal-Duygusal Destek” “Tarihi Bina MTSZEA06 Amfisi”
10.30-10.45	Ara

9. ULUSAL ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİ KONGRESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ

PANEL IV	
Moderatör: Prof. Dr. Dilara Fatoş ÖZER	
10.45-12.00	<p>Prof. Dr. Dilara Fatoş ÖZER “Erken Çocukluk Döneminde Sosyal Dezavantajın Etkileri”</p> <p>Dr. Öğr. Üyesi Ertan GÖRGÜ “Farklı Gelişim Gösteren Çocukların Kardeşleriyle Çalışmak”</p> <p>Dr. Öğr. Üyesi Tansen TAYGUR ALTINTAŞ “Afet Sonrası Çocuk ve Ergenlerde Gözlenen Travma Tepkileri ve Müdahale Yaklaşımları”</p> <p>Öğr. Gör. Elif KOYUNOĞLU “Çocuk Gelişimi ve Eğitimcileri Derneği Bakış Açısından Örgütlülük ve Güncel Yaklaşımlar”</p> <p><i>“Tarihi Bina MTSZEA06 Amfisi”</i></p>
12.00-13.00	Öğle Yemeği
13.00-14.00	Eş Zamanlı Öğrenci Bildirileri III
14.00-14.30	Değerlendirme ve Kapanış Oturumu / “Tarihi Bina MTSZEA06 Amfisi”
16.00	Valide Sultan Gemisi ile Boğaz Turu (Üsküdar Sahilden Kalkacaktır) Tüm misafirlerimiz davetlidir.

BİRİNCİ GÜN - 13 Aralık 2024 Cuma
EŞ ZAMANLI ÖĞRENCİ BİLDİRİLERİ I
13.30-15.00

Eş Zamanlı Öğrenci Bildirileri I	
13.30-15.00	
HAMİDİYE TIP FAKÜLTESİ AMFİSİ MTSK1A01	
Oturum Başkanı	Prof. Dr. Filiz ERBAY
İsim	Bildiri
Büşra BAŞTAŞ, Prof. Dr. Filiz ERBAY	Mülteci Olan ve Mülteci Olmayan İlkokul Öğrencilerinin Okula Uyum ve Okulda Mutluluk Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
Gül Aybuke AYIK, Dilara BAŞARAN	Savaşın Çocuklar Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi
Hüseyin Yavuz GÖKBAYRAK, Dr. Öğr. Üyesi Tansen Taygur ALTINTAŞ	Savaş Kavramı Kapsamında Çocuk Askerler
Perihan UĞUREL, Kübra HÜRSEVER, Bedriye ÇELİK	Resimli Çocuk Kitaplarında Yer Alan Savaş ve Göç Temasının Çocuk İhmal ve İstismarı Açısından İncelenmesi
Sena AYDIN	Savaşın Çocuğun Sosyo- Duygusal Gelişimine Etkisi: Çocuk Gelişimci Perspektifinden Bir Derleme
Betül GÜRBÜZ	Savaş Ortamında Çocuk ve Oyun: Travma ve Psikososyal Destek Aracı Olarak Oyun
Not: Her bildiri için 15 dakika süre tanınacaktır.	

Eş Zamanlı Öğrenci Bildirileri I	
13.30-15.00	
HAMİDİYE TIP FAKÜLTESİ AMFİSİ MTSK1A02	
Oturum Başkanı	Doç. Dr. Sevcan YAĞAN
İsim	Bildiri
Ahsen Ayşegül ARSLAN BuseİŞİK Dilruba UYSAL Hatice Kübra UYSAL, Dr. Yasemin YÜZBAŞIOĞLU	Mülteci Çocukların Gözüyle Savaş ve Türkiye: Metafor Çalışması
Fatmagül SARAÇ Lütfiye ŞİŞMAN Melike MAVİ	Mülteci ve Mülteci Olmayan Çocukların Resimlerinde ‘Savaş’

9. ULUSAL ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİ KONGRESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ

Refikanur KÜLCÜ, Dr. Yasemin YÜZBAŞIOĞLU	
Betül AÇIKALIN, Rana ALAN	Göçe Maruz Kalan 10-17 Yaş Arası Ergenlerin Göç Algısı
Büşra KULABEROĞLU, Beyza ÖZDEMİR, Duru HAKTANIRLAR, Barış Müniray AKSU	Mülteci Çocuklara Yönelik Erken Müdahale Model Önerisi
Narin KANAÇ, Hanife DEMİR, Özgül UZ, Dr. Ayber ACAR	Savaştan Gelen Mülteci Öğrencilerin Eğitim Sürecinde Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri
Öğr. Gör. Halime Nur SEZER	Üniversite Öğrencilerinin Savaş Hakkındaki Görüşlerinin Metaforlar Yardımıyla İncelenmesi
Not: Her bildiri için 15 dakika sunum süresi tanınacaktır.	

Eş Zamanlı Öğrenci Bildirileri I	
13.30-15.00	
HAMİDİYE SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ MTSC1D03	
Oturum Başkanı	Prof. Dr. Hale DERE ÇİFTÇİ
İsim	Bildiri
Hümeyra ÖZSOY	Kahramanmaraş Depremi Sonrası Akut Dönemde Psikososyal Destek Uygulamalarında Görev Alan Çocuk Gelişimcisinin Mesleki Deneyimlerinin İncelenmesi: Tek Merkez Örneği
Melisa Deniz BOZKAYA, Melike ÖZER, Prof. Dr. Hale DERE ÇİFTÇİ, Vedat BAS	Depremdeki Çocuk Haberlerinin İrdelenmesi
Burcu ALDEMİR, Semra GÜREL, Prof. Dr. Hale DERE ÇİFTÇİ, Vedat BAS	Özel Gereksinimli Çocukların Ailelerinin Deprem Sonrası Genel Durumu: Mardin, Urfa Örneği
Aleyna ERTÜRK	Çizgi Filmlerdeki Ölüm Kavramının Alt Bileşenleri ile İncelenmesi
Selver NAS	Hastanede Yatan Çocuklarda Eğitim ve Gelişimsel Süreçlerin Desteklenmesi: Uygulamalar ve Geliştirme Önerileri
Doç. Dr. Neşe MERCAN, Gökçen Nigar BAL	Travma Yaşantısı Olan Ergenlerde Üstbilişin Baş Etme Stratejilerine Etkisi
Not: Her bildiri için 15 dakika sunum süresi tanınacaktır.	

Eş Zamanlı Öğrenci Bildirileri I	
13.30-15.00	
HAMİDİYE SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÇOK AMAÇLI SALON MTSZÇS1	
Oturum Başkanı	Dr. Öğr. Üyesi Emine Hande AYDOS
İsim	Bildiri
Aleyna MUTLU, Fatma Zehra KALAYCI, Zeynep Evra SÜLLÜOĞLU, Şükriye Nur BERKİDE, Hatice Dilara SARGIN, Dr. Ayber ACAR	İlkokul Öğrencilerin Çocuk Hakları Konusundaki Bilinç Düzeylerinin Arastırılması
Sudenaz ARSLAN, Yağmur KÖSE, Bedriye ÇELİK KANCA	Savaşta Çocuk Olmak " Bir Filistin Örneği " Çocukların Hak İhlalleri
Gönül KURT	Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi ve Sosyal Hizmet Bölümü Öğrencilerinin Çocuk Hakları Hakkında Düşünceleri
Dr. Öğr. Üyesi Güldal AYBAŞ, İrem Nur ÇAĞIR, Nilso AKSOY	Ebeveynlerin Sosyoekonomik Düzeylerine Göre 36-72 Aylık Çocuklarının Sosyal Medya Kullanımına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi
Güler ŞEFİK	Her Çocuk İçin Gelistiren Bakım Çerçevesi: Geliştiren Bakım Çerçevesi ile Kuş esel Esitsizliklerin Gölgesinde Bir Yaklaşım
Dr. Öğr. Üyesi Rana RUDVAN	Çocuk Hakları: Çocuklara ve Yetişkinlere Eğitim ve Müzikle Farkındalık Yaratma
Not: Her bildiri için 15 dakika sunum süresi tanınacaktır.	

9. ULUSAL ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİ KONGRESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ

BİRİNCİ GÜN – 13 Aralık 2024 Cuma
EŞ ZAMANLI ÖĞRENCİ BİLDİRİLERİ II
15.00-16.30

Eş Zamanlı Öğrenci Bildirileri II	
15.00-16.30	
HAMİDİYE TIP FAKÜLTESİ AMFİSİ MTSK1A01	
Oturum Başkanı	Dr. Öğr. Üyesi Pınar DEMİR ASMA
İsim	Bildiri
Arş. Gör. Tunahan KARAARSLAN, İlayda ÖZMERİÇ, Hayriye Nisa MÜREKKEPÇİ	4-6 Yaş Arası Çocuğa Sahip Ebeveynlerin Çocuklarının Oyun Davranışlarına Yönelik Düşüncelerinin İncelenmesi
Doç. Dr. Gülçin GÜVEN, Öğr. Gör. Kadriye EFE AZESKİN, Seher YUMUGAN, Sümeyye KARAGÖZ, Dilara DURLANIK, Arda Eren KARAKUŞ, Özge BULGURU	Yöresel Oyun ve Oyuncakların Çocuk Gelişimindeki Yeri: Kültürel Kimlik ve Sosyal Beceri Üzerine Bir İnceleme
Benan EKER, Prof. Dr. Filiz ERBAY	Çocuklara Fizyoterapi Uygulayan Uzmanların Sürece İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi
Doç. Dr. Celal GÜLŞEN, Berrin KÜÇÜKADA, Nujin BUZOBA, Fatmanur GÜLER, Zeynep Ece İBAN	Çocuklarda Atatürk Sevgisi
Öğr. Gör. Halime Nur SEZER	Genç Annelerin Anne Sütü ve Annelik Hakkındaki Görüşlerinin Metaforlar Yardımıyla İncelenmesi
Ebru BALÇIK	Savaşım İzlerini Silmek: Çocukta Oyunun Önemi
Not: Her bildiri için 15 dakika sunum süresi tanınacaktır.	

Eş Zamanlı Öğrenci Bildirileri II	
15.00-16.30	
HAMİDİYE TIP FAKÜLTESİ AMFİSİ MTSK1A02	
Oturum Başkanı	Dr. Öğr. Üyesi Büşra ŞAHAN AKTAN
İsim	Bildiri
Sümeyye ESEN, Nefise ÖZOK BULUT	Okul Öncesi Sınıflarındaki Resimli Çocuk Kitaplarının Çocuk Edebiyatı İlkeleri Bağlamında İncelenmesi
Berna BİLGEÇ	3-6 Yaş Çocuklarına Yönelik Resimli Çocuk Kitaplarının Çocukların Gelişim Düzeylerine Uygunlukları Açısından İncelenmesi
Ebru Nur DEMİR	Karakteri Özel Gereksinimli Olan ve En Çok Satan 10 Çocuk Kitabının Ana Karakterlerin Fiziki Açından Karşılaştırılması
Ayşe KIZILKAYA, Beyzanur FIÇICI, Eda ALTURAN, Helin ALÇİÇEK, Nazlı SEVİM, Doç. Dr. Esin SEZGİN	Çocuk Kütüphanelerinde Yer Alan Resimli Çocuk Kitaplarının Bilişsel Gelişim Açısından Uygunluğunun İncelenmesi (Mihrimah Sultan Çocuk Kütüphanesi Örneği)
Sıla ÖZDEMİR, Neslihan SARIOĞLU, Bedriye ÇELİK KANCA	Hasta Çocuk Temasının Resimli Çocuk Kitaplarında İncelenmesi
Esra TEKGÜL, Feyza Tekgül CANYETER, Prof. Dr. Özlem KÖRÜKÇÜ	Resimli Öykü Kitaplarının Ağız ve Diş Sağlığı Açısından İncelenmesi
Not: Her bildiri için 15 dakika sunum süresi tanınacaktır.	

9. ULUSAL ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİ KONGRESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ

Eş Zamanlı Öğrenci Bildirileri II	
15.00-16.30	
HAMİDİYE SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ MTSC1D03	
Oturum Başkanı	Doç. Dr. Akif PAMUK
İsim	Bildiri
Büşra Seda ÇELİK	Okul Çağındaki Çocukların Teknoloji Bağımlılık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi
Ece MUBAREK, Feride SOĞUKSU, Aysel ER, Gülümser UYSAL, Büşra DAYANÇ	Teknoloji Kullanım Bilincinin Geliştirilmesi: Sosyal Dezavantajlı Çocuklarla Yapılan Uygulamalı Alan Çalışması
Hüdanur GÜL, Gülşen KARTAL, Ece MUBAREK	Dışarıda Oyun Var: Okul Öncesi Çocuklar İçin Hareket Etkinlikleri
Beyza BOLAT	Çocuğumu Tanıyor ve Anlıyorum
Habibe Buse ELVAN	Çocuk Sağlığında Psikolojik İyi Oluşun Göz Ardı Edilmesi: Aile İçi Yeterli Bakımın Önemi
Esmâ Nur AKKAYA, Dr. Öğr. Üyesi Semiha Füsün AKDAĞ	Yeme Bozukluğu Görülen 7-12 Yaş Aralığındaki Çocuklarda Anne Tutumunun Yeme Davranışına Etkisi
Not: Her bildiri için 15 dakika sunum süresi tanınacaktır.	

Eş Zamanlı Öğrenci Bildirileri II	
15.00-16.30	
HAMİDİYE SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÇOK AMAÇLI SALON MTSZÇS1	
Oturum Başkanı	Dr. Öğr. Üyesi Büşra ÇELİK
İsim	Bildiri
Hümevra ÖZSOY, Sultan GİRİŞ	Genel Pediatri Servisinde Yatışı Olan Çocukların G-GİDR Değerlendirme Aracıyla Değerlendirilmesi
İbrahim Sani ARINKAL	Özel Eğitimde Dijital Dönüşüm: Mobil Uygulama Örnekleri
Esra Hazal ÇELEPİ, Rabia Nazıkar BOZACIOĞLU	Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinde Staj Deneyimi: Çocuk Gelişimi Öğrencilerinin Bakış Açısına Nitel Bir Yaklaşım
Sena Berra KAYABAŞI	Okul Çağındaki Çocukların Akran Zorbalığına Maruziyetinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi
Gaye TEZER, Ece Türkan DEVECİ	Kuşaklar Arası Aile İçi İletişimin İncelenmesi
Fatmağül YAY, Dr. Yasemin KARAHAN	Çocuk Gelişimi Lisans Öğrencilerinin Sosyal Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi: İstanbul Gedik Üniversitesi Örneği
Not: Her bildiri için 15 dakika sunum süresi tanınacaktır.	

İKİNCİ GÜN - 14 Aralık 2024 Cumartesi
EŞ ZAMANLI ÖĞRENCİ BİLDİRİLERİ III
13.00-14.00

Eş Zamanlı Öğrenci Bildirileri III	
13.00-14.00	
HAMİDİYE TIP FAKÜLTESİ AMFİSİ MTSK1A01	
Oturum Başkanı	Doç. Dr. Pınar AKSOY
İsim	Bildiri
Reyhan APAYDIN, Nurcan ALAN, Ayşe Berrin ARSAL, Prof. Dr. Pınar BAYHAN	İnstamomları Takip Eden Annelerin, İnstamomların Paylaşımlarıyla Kendi Çocuklarının Üzerindeki Etkinin Belirlenmesi
Dr.Arzu AKAR GENÇER, Ayşenur UZEKMEK	Annelerin Gözünden Sosyal Medya Deneyimleri
Müfide AKIN, Özlem ÇETİN, Betül AÇIKALIN, Doç. Dr. Pınar AKSOY	Geleneksel ve Montessori Eğitim Yaklaşımıyla Okul Öncesi Eğitim Alan Çocukların Hayallerindeki Okul Algısının Çocuk Resimleri Yoluyla İncelenmesi
Esra YILMAZ	Anne Baba Tutumları ile Erken Çocukluk Çağı Sosyalleşme Süreci Arasındaki İlişki
Not: Her bildiri için 15 dakika sunum süresi tanınacaktır.	

9. ULUSAL ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİ KONGRESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ

Eş Zamanlı Öğrenci Bildirileri III	
13.00-14.00	
HAMİDİYE TIP FAKÜLTESİ AMFİSİ MTSK1A02	
Oturum Başkanı	Dr. Öğr. Üyesi Tringa SHPENDİ ŞİRİN
İsim	Bildiri
Beyzanur AY, Ece YENİGÜN, İlayda ATİK, Özge DEMİRAL	Ergenlerin Akran İlişkileri ile Empati Becerilerinin Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre İncelenmesi
Gülçin YAŞAR, Arş. Gör. Rabia Ceren ATEŞ, Dr. Öğr. Üyesi Nurten ELKİN	Ergenlik Döneminde Siber Zorbalığa İlişkin Yapılan Çalışmalara Genel Bir Bakış
Dilek ADIGÜZEL, Gamze AYMAK, Zeyneb Nur KOŞAR, Şirin HALICI, Merve DURU, Senay CEYHAN, Zülal YAR, Zuhale ELİBOL, Arş. Gör. Dr. Nur Sena ÖZ TATACAK	Ergenlerin Sosyal Medya Kullanımları ile İlgili Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi
Elif Nur AYTAÇ, Esmâ CANİNSAN, Nisanur EKMEK, İlayda ALTAY	Sosyal Dezavantaja Sahip Olan ve Olmayan Ortaokul Öğrencilerinin Davranış Problemlerinin ve Sosyal Destek Algılarının İncelenmesi
Not: Her bildiri için 15 dakika sunum süresi tanınacaktır.	

Eş Zamanlı Öğrenci Bildirileri III	
13.00-14.00	
HAMİDİYE TIP FAKÜLTESİ AMFİSİ MTSK1A03	
Oturum Başkanı	Dr. Öğr. Üyesi M. Taha YILDIZ
İsim	Bildiri
Şevval Zeynep KİREZ, Benay TEZCAN	Çocuk Gelişimi Bakış Açısından Okul Gösterilerinin Rolü: Yönetici, Öğretmen ve Velilerin Perspektiflerinin Eleştirel Değerlendirilmesi
Aleyna ETLİ	Teknolojik Araç Gereçlerin Okul Öncesi Dönem Çocukları Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi
İremnur ÖZTÜRK, Buse DİNÇ, Çağla BANKO BAL	Öğretmen Adaylarının Doğayla İlişkileri ve Çevreye Davranışlarının İncelenmesi: Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Örneği
Yaren Sıla YÜZER, Beyza AYTAÇ	Savaşların Çocuk Üzerindeki Etkileri
Not: Her bildiri için 15 dakika sunum süresi tanınacaktır.	

Eş Zamanlı Öğrenci Bildirileri III	
13.00-14.00	
HAMİDİYE SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ MTSK1D03	
Oturum Başkanı	Dr. Öğr. Üyesi Mine AKKAYNAK
İsim	Bildiri
İlknur İŞİK, Deniz AĞDEMİR, Eda ARABACIGİL, Selen BOZKURT	Annelerin Bakış Açısından Özgüç Öğrenme Güçlüğü Çocuk, Okul ve Aile Üçgeninde Anlamak
Buse Kübra YILDIRIM, Eda KURTGÖZ, Kardelen Süde GEDİKOĞLU, Hurşide Kübra ÖZKAN KUNDURACI	Çocukların Üst Düzey Düşünme Becerileri ile Ebeveynlerin Üst Düzey Düşünme Becerilerini Destekleyici Davranışlarının İncelenmesi
Kevser UYAR	Okul Öncesi Dönemindeki Çocukların Gözünden Mahremiyet Kavramı
Öğr. Gör. Dr. Fatime Sabahat İŞİKTEKİNER, Dilan ARSLAN, Nevra DİKİLİTAŞ	Okul Öncesi Dönemde Nicel Kavram Kazanımının İncelenmesi
Not: Her bildiri için 15 dakika sunum süresi tanınacaktır.	